

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH

TEPIS

25
LAT
1990-2015

BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS

nr 88

Lato/Jesień 2018

SPIS TREŚCI

BIULETYNU TEPIS NR 88

1. Od redakcji.....	4

KRONIKA PT TEPIS

2. Podsumowanie Konferencji PT TEPIS – Warsztatów Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego.....	5
3. Zakończenie prac nad Kodeksem zawodowym tłumacza przysięgłego.....	33
4. Prace Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza.....	34
5. Spotkanie z André Lindemannem.....	36
6. Spotkanie z ministrem Marcinem Warchołem w sprawie podniesienia stawek tłumaczy przysięgłych	38
7. Spotkanie z wiceprezesem Krajowej Rady Notarialnej w sprawie danych osobowych w aktach notarialnych	39
8. Udział w obchodach Dnia Europy	40
9. Spotkanie z Wojciechem Wołoszykiem	40
10. Medal za Długoletnią Służbę	41

KONFERENCJE

11. Konferencja Tłumaczy 2018 w Warszawie	42
12. Konferencja <i>TRANSLATING Europe Forum</i> – 8-9 listopada 2018 r.....	44
13. Konferencja FIT Europe: <i>IP Legislation and Translators</i> – 23 listopada 2018 r	48
14. Konferencja <i>Translating Europe</i> 1 grudnia 2018 r.	50

DOSKONALENIE ZAWODOWE

15. Szkolenia Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT – szkolenia sekcji językowej.....	51
16. EXPERTUS – Laboratorium Tłumaczeń Specjalistycznych <i>Weekend z prawem karnym</i>	52
17. EXPERTUS – Laboratorium Tłumaczeń Specjalistycznych <i>Język polski dla tłumaczy tekstów specjalistycznych – część 1 i 2</i>	54
18. Szkolenie dotyczące rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO) –szyfrowanie	54
19. Cykl webinarium dla członków PT TEPIS.....	55
20. Doskonalenie Zawodowe w Kołach PT TEPIS.....	56

WAŻNE PISMA ORAZ INTERPELACJE POSELSKIE

21. Pismo do Prokuratury Okręgowej w sprawie tłumaczenia europejskiego nakazu dochodzeniowego	59
22. Pismo Stowarzyszeń do Ministra Sprawiedliwości w sprawie konieczności waloryzacji i podwyżki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego	63
23. Pismo do Prezesa Rady Ministrów z prośbą o wsparcie w staraniach o podwyższenie stawek wynagrodzenia	65

24. Apel TP TEPIS o rezolucję w sprawie ochrony tłumaczy cywilnych w sytuacjach konfliktów zbrojnych.....	67
25. Pismo do Ministra Sprawiedliwości w sprawie godziwego wynagrodzenia.....	68
26. Odpowiedź Ministerstwa Sprawiedliwości.....	70
27. Pismo do Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie organizowania przez organy administracji publicznej przetargów na wykonanie tłumaczeń poświadczonych....	71
28. Odpowiedź Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości	72
29. Pismo do MSWiA w sprawie dokumentów pochodzących z Białorusi	73
30. Odpowiedź na pismo do MSWiA	74
31. Interpelacje posłów Adama Andruszkiewicza i Stanisława Tyszki, zapytanie posła Pawła Lisieckiego oraz odpowiedź na to zapytanie	75

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ

32. Opinia prawna w sprawie organizowania przez organy administracji publicznej przetargów na wykonanie tłumaczeń poświadczonych przez tłumaczy przysięgłych.....	81

PT TEPIS NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM

33. Konferencja i Walne Zgromadzenie stowarzyszenia EULITA.....	89

SPOTKANIE INTEGRACYJNE

34. Wspólne zwiedzanie kolekcji designu w Muzeum Narodowym w Warszawie	92

TŁUMACZE NESTORZY

35. Jerzy Ogonowski, tłumacz przysięgły języków francuskiego i rosyjskiego.....	93
36. Żegnamy Kolegę dr. Jacka Przeniosło, tłumacza przysięgłego języka albańskiego.....	96

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

37. Informacje ogólne.....	97
38. Gratulujemy tytułu nowemu Członkowi Ekspertowi PT TEPIS	97
39. Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym.....	97
40. Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych.....	98
41. Składka członkowska PT TEPIS.....	98
42. Liczba członków PT TEPIS.....	98

Koleżanki i Koledzy, Drodzy Członkowie PT TEPIS!

W chwili przekazywania Państwu tego numeru nadal nie wiemy, co przyniosą najbliższe dni i czy, a jeśli tak to z jakim rezultatem, zakończą się czternastoletnie starania PT TEPIS o podwyżkę i przywrócenie indeksacji wynagrodzenia tłumaczy. Starania PT TEPIS, poparte wspólnymi działaniami STP, BST i LST w ramach *Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego*, powstałego – przypomnijmy – trzy lata temu z inicjatywy PT TEPIS, jak dotąd nie mogą przerwać wieloletniej opieszałości w tym względzie – by nie powiedzieć inercji – decydentów Ministerstwa Sprawiedliwości. Sprawa ta, jak jesteśmy informowani, miała być już przed wakacjami przedstawiona na tzw. “kierownictwie Ministerstwa Sprawiedliwości”.

Ta – powiedzmy wyraźnie – niemoc podjęcia decyzji jest niezrozumiała, ale nie pozbawia nas wiary w celowość naszych działań. Cierpliwość tłumaczy zaczyna być przysłowiowa, szczególnie w świetle działań przedstawicieli innych zawodów.

Niezdowolenie ze *status quo* mimo wszystko nie zniechęca nas, członków PT TEPIS, a także wielu odpowiedzialnych tłumaczy niezrzeszonych w naszym Towarzystwie, do podwyższania własnych kwalifikacji, o czym świadczy udział w XXXII już Konferencji PT TEPIS i Warsztatach, wielu akcjach organizowanych przez Kolegium Doskonalenia i Zarządy PT TEPIS, jak również w innych konferencjach, o których piszemy w tym numerze.

Tym razem w dziale Tłumacze Nestorzy przybliżamy Państwu sylwetkę naszego Kolegi, Jerzego Ogonowskiego, wieloletniego prezesa Dolnośląskiego Koła PT TEPIS.

O naszych problemach i działalności informujemy Państwa w tym numerze Biuletynu zbiorczo, gdyż informacje staramy się także podawać na bieżąco na stronie internetowej, profilu na Facebooku Towarzystwa i Telegamie PT TEPIS.

W imieniu Zespołu Redakcyjnego życzę interesującej lektury!

Zofia Rybińska
prezes

PODSUMOWANIE KONFERENCJI PT TEPIS – WARSZTATÓW PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO 20-21.10.2018

W jesienny weekend 20 i 21 października odbyła się doroczna Konferencja PT TEPIS – XXXII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego. Pierwszego dnia spotkaliśmy się na sesji plenarnej w Centrum Konferencyjnym KOPERNIKA w Warszawie, w niedzielę zaś odbyły się warsztaty poszczególnych sekcji językowych, z których kilka szkoliło się tego dnia w Centrum Konferencyjnym przy ulicy Wilczej.

W Konferencji wzięło udział ponad 150 uczestników, którzy z dużym zainteresowaniem zapoznali się z kluczowymi zagadnieniami *Kodeksu zawodowego tłumacza przysięgłego 2018* zaprezentowanymi przez Zespół Redaktorów: przewodniczącą Komitetu Redakcyjnego mgr Zofię Rybińską, prezesa TP TEPIS, dr Martę Czyżewską, wiceprezesa PT TEPIS, mgr. Janusza Poznańskiego, wiceprzewodniczącego Kolegium Doskonalenia Zawodowego, oraz dr. Edwarda Szędzielorza, przewodniczącego Kolegium Ekspertów PT TEPIS. Następnie słuchacze aktywnie uczestniczyli w rozwiązywaniu kasusów prawnych dotyczących naszej grupy zawodowej, a przedstawionych i omówionych przez mec. Pawła Gugałę i mec. Monikę Antosik-Bandurską.

W tajniki poziomu bezpieczeństwa dokumentów publicznych wprowadził nas mgr Roman Łuczak z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji. Słuchacze z

uwagą wysłuchali wykładu mgr. Janusza Poznańskiego, który kompetentnie i nierzadko z humorem, przybliżył nam znaczenie terminów z prawa karnego, których przekład sprawia tłumaczom szczególne trudności. Z wyjątkowym entuzjazmem uczestnicy konferencji przyjęli wykład młodego polonisty, mgr. Mateusza Adamczyka, który z pasją zilustrował pułapki poprawnej polszczyzny. Mgr. Anna Piątkowska w swoim wystąpieniu

przestrzegała bardziej doświadczonych tłumaczy, by nie spoczywali na laurach i przedstawiła swoje sugestie, jak nie popaść w rutynę zawodową, a mgr Kamila Karpińska przekazała kilka podstawowych wiadomości o technikach relaksacji, by skutecznie radzić sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym.

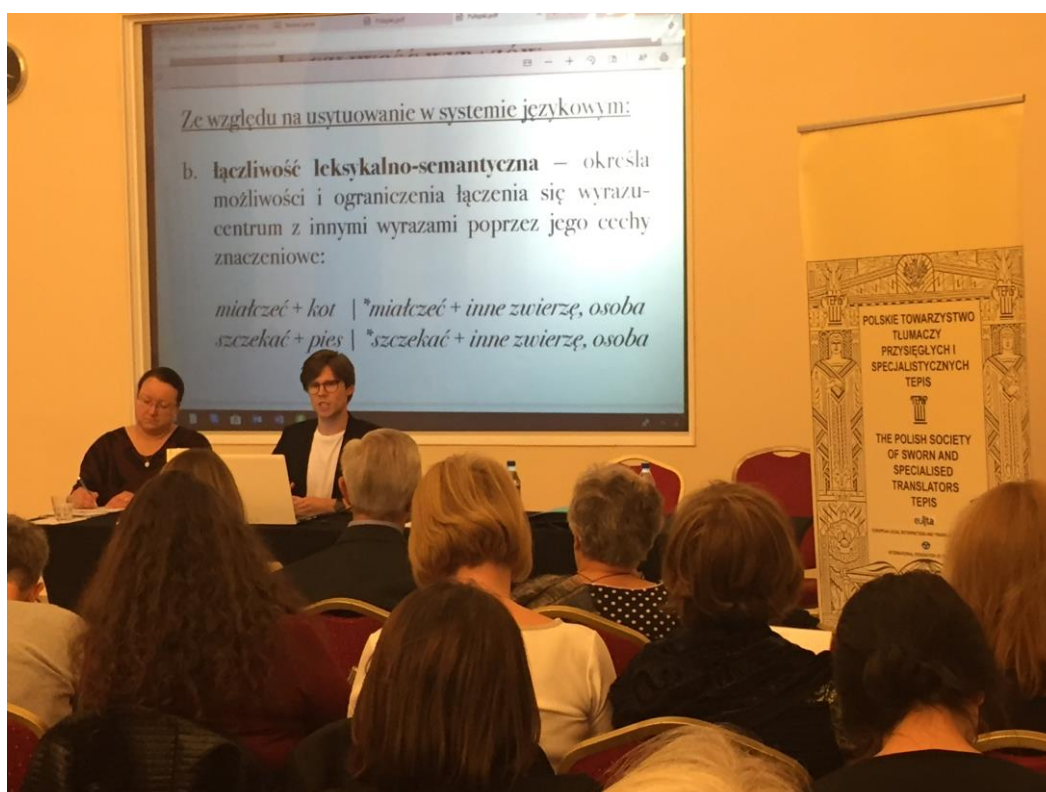
Nowością podczas tegorocznych warsztatów było wykorzystanie w części plenarnej aplikacji Slido, która ułatwia zadawanie pytań prelegentom, a także uzyskiwanie informacji od uczestników. Przez cały czas trwania wydarzenia, również w dowolnym momencie podczas prelekcji, można było zadawać pytania bez sięgania po mikrofon. Wystarczyło wpisać je na stronie Slido, korzystając z dowolnego urządzenia mobilnego połączonego z Internetem, pod kodem

#TEPIS32. Z kolei my zadaliśmy uczestnikom kilka pytań o charakterze ankietyowym. Widzimy wiele zalet zadawania pytań w takiej formie: pytania nie tylko nie znikają, ale można je zadawać i głosować na pytania innych uczestników jeszcze przez kilka dni po zakończeniu wydarzenia. Można też wykorzystać je przygotowując kolejną konferencję lub planując inne działania szkoleniowe. Z pewnością

będziemy w przyszłości wracać do tej aplikacji podczas organizowanych konferencji. Sesję plenarną zakończył wspólny toast hieronimkowy.

Opr. Małgorzata Andrzejewska i Anna Setkowicz-Ryszka

KONFERENCJA PT TEPIS – XXXII WARSZTATY PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO

20 - 21 października 2018 r.

Miejsce: Centrum Konferencyjne KOPERNIKA ul. Kopernika 30, Warszawa
i Centrum Konferencyjne ul. Wilcza 9, Warszawa

PROGRAM KONFERENCJI

SOBOTA, 20 października 2018

Miejsce: Centrum Konferencyjne KOPERNIKA, ul. Kopernika 30

9:30 – 10:00 REJESTRACJA

10:00 – 14:00 SESJA PLENARNA

9:45 – 10:00 Otwarcie

10:00 – 11:30 Zespół Redakcyjny KZTP 2018 – Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego

11:30 – 12:00 **Przerwa na kawę**

12:00 – 12:45 **mec. Paweł Gugała, mec. Monika Antosik-Bandurska** – Kazusy dotyczące tłumaczy przysięgłych

12:45 – 13:30 **mgr Roman Łuczak** – „Poziom bezpieczeństwa dokumentów publicznych na przykładzie dokumentów Urzędu Stanu Cywilnego”

13:30 – 15:15 **Przerwa na obiad**

15:15 – 16:00 **mgr Janusz Poznański**. – „Zrozumieć, żeby przetłumaczyć. Znaczenie terminów z prawa karnego, których tłumaczenie sprawia filologom szczególne trudności”

16:00 – 17:00 **mgr Mateusz Adamczyk** – "Pułapki poprawnej polszczyzny".

17:00 – 17:30 **Przerwa na kawę**

17:30 – 18:15 **mgr Anna Piątkowska** – „Stary tłumacz mocno śpi”

18:15 – 19:00 **mgr Kamila Karpińska** – „Dlaczego żyrafy nie mają wrzodów?”

19:00 Toast hieronimkowy

NIEDZIELA, 21 października 2018 r.

**Miejsce: Centrum Konferencyjne KOPERNIKA, ul. Kopernika 30, Warszawa
i Centrum Konferencyjne WILCZA, ul. Wilcza 9, Warszawa**

SEKCJA ANGIELSKA – mgr Ewa Dmyterko

- 9:30 – 10:15**   **mgr Anna Setkowicz-Ryszka** – "Nie tylko politycy mają problem z ustawą zasadniczą. Wybrane problemy w tłumaczeniach z zakresu prawa konstytucyjnego"
- 10:15 – 11:00**   **mgr Sławomir Bańcyrowski** – „Praca tłumacza przysięgłego dla służb publicznych w Wielkiej Brytanii”
- 11:00 – 11:45**   **dr Ewa Kościalkowska-Okońska** – „Drogi i bezdroża przekładu tekstów medycznych”
- 11:45 – 12:15**   **Przerwa na kawę**
- 12:15 - 13:00**   **mgr Urszula Paradowska** – „Masters of Google-Fu: Web Searching Tips and Tricks for Sworn and Specialized Translators”
- 13:00 – 13:45**   **mgr Katarzyna Zajda** – „Bezpieczeństwo instytucji finansowych czyli świat kapitałów okiem tłumacza”
- 13:45 – 14:30**   **dr Agata Kocia** – “Statement of Profit or Loss or Income Statement - similarities and differences”

SEKCJA AZJATYCKA - dr Maciej Kanert, dr Yuki Horie

- 9:30 – 10:15**   **mgr Elżbieta Korona** „Błędy w tłumaczeniu podczas Sprawy z Melbourne (1992)
- 10:15 – 11:00**   **dr Emilia Wojtasik-Dziekan** „O sporach w umowach cywilnych polskich i koreańskich”
- 11:00 – 11:45**   **dr Daria Zozula** „Różnice kulturowe a tłumacz w procesie tłumaczenia konsekwentnego polsko-azjatyckiego – studium przypadków”
- 11:45 – 12:15**   **Przerwa na kawę**
- 12:15 – 13:00**   **dr hab. Kyong-geun Oh, prof. UAM** – „O przekładzie literackim koreańsko-polskim”
- 13:00 – 13:45**   **dr Bogdan Nowicki** – „O praktyce przekładu prawniczego polsko-wietnamskiego i wietnamsko-polskiego”

SEKCJA FRANCUSKA – mgr Barbara Bosek

9:30 – 10:15	mgr Piotr Pieprzyca – „Terminologia prawa cywilnego stosowana w aktach notarialnych w przekładzie na język francuski – Analiza wybranych przypadków”
10:15 – 11:00	dr Pascal Eechout – „Problematyka i słownictwo dotyczące bioetyki”
11:00 – 11:45	mgr Eryk Stachurski – "De la normalisation de la langue et de ses conséquences en traduction juridico-administrative"
11:45 – 12:15	Przerwa na kawę
12:15- 13:00	dr Paulina Nowak - Korcz – „Makro- i mikrostruktura tekstów orzeczeń sądowych na przykładzie polskich i francuskich wyroków”
13:00-13:45	mgr Anna Piątkowska – „Sztabs-rotmistrz i skazka, czyli jak tłumaczyć stare dokumenty”
13:45 -14:05	mgr Barbara Bosek – Sprawozdanie z tygodniowego stażu w Paryżu dla praktykujących (ale nie początkujących) tłumaczy: “Stage de langue et civilisation française”

SEKCJA HISPZAŃSKA – mgr Ewa Urbańczyk-Piskorska

9:30 – 10:00	dr Agata Kornacka – „Przekład epopei – wyzwania. Na przykładzie argentyńskiego poematu <i>MARTÍN FIERRO</i> ”
10:00 – 10:30	dr Katarzyna Popek-Bernat – „Polsko-hiszpańska umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania jako punkt odniesienia dla tłumaczy tekstów specjalistycznych”
10:30 – 11:00	dr Agata Wolarska-Sobocińska – „¿Licenciado, diplomado, magistrado? – traducir (de/a) una lengua policéntrica”
11:00 – 11:30	Przerwa na kawę
11:30 – 13:00	mgr Katarzyna Bondaruk mgr Katarzyna Frąckowiak – „Wybrane zagadnienia tłumaczeniowe – studia przypadków. Warsztat praktyczny”
13.00 - 13.30	Dyskusja, podsumowanie

SEKCJA NIEMIECKA – dr Marta Czyżewska

- 9:30 – 10:15**   **dr hab. Artur D. Kubacki, prof. UP** - "Przekład dokumentów rejestracyjnych pojazdu w świetle koncepcji pluricentryzmu języka niemieckiego"
- 10:15-11:00**   **dr Konrad Łyjak** - "Medycyna sądowa w przekładzie. Najważniejsze terminy, problemy z ekwiwalencją, pomocne źródła"
- 11:00-11:15**   **Przerwa na kawę**
- 11:15-14:00**   **mec. Susanne Kaiser, mgr Krystyna Kołodziej** – Mini-warsztaty dotyczące zagadnień prawa rodzinnego

SEKCJA POŁUDNIOWO- I ZACHODNIOŚLÓWIAŃSKA

mgr Monika Dumanowsky

- 9:30 – 10:15**   **mgr Zrinka Pečić** – „Zamówienia publiczne w polskim i europejskim prawie – wprowadzenie dla tłumaczy”
- 10:15 – 11:45**   **dr Katarzyna Liber** – „Opiniodawstwo psychologiczne i psychiatryczne z perspektywy tłumacza”
- 11:45 – 12:15**   **przerwa na kawę**
- 12:15 – 13:00**   **dr Małgorzata Kalita** - „Optymalizacja czasu pracy. Funkcja Align Documents w Tradosie i LiveDocs w memoQ”

SEKCJA ROSYJSKA – dr Edward Szędzielorz

- 9:30 – 10:15**   **dr Edward Szędzielorz** - „Transkrypcja i transliteracja alfabetu rosyjskiego na przykładzie rosyjskich imion i nazwisk”
- 10:15 – 11:00**   **mgr Elena Śliwińska** – „Сравнительный анализ терминологии из области социального обеспечения”
- 11:00 – 45:00**   **mgr Natalia Antuszevska** – „Страхование гражданской ответственности в Польше и в России. Сравнительная характеристика и основные термины”
- 11:45 – 12:15**   **Przerwa na kawę**
- 12:15 – 13:00**   **mgr Mirosław Jagielski** – „Tłumaczenie dokumentów towarzyszących międzynarodowemu transportowi samochodowemu”

13:00 – 13:45   **mgr Janusz Poznański i mgr Natalia Wasilenko:** „Prezentacja słownika: Janusz Poznański, Natalia Wasilenko. Polsko-rosyjski słownik prawa karnego”

SEKCJA WŁOSKA – dr Łukasz Jan Berezowski

9:30 – 11:00   **dr Łukasz Jan Berezowski** – „Warsztat tłumaczenia dyplomatycznego: teksty z zakresu dokumentacji konsularnej”

11:00– 11:15   **przerwa na kawę**

11:15 - 12:45   **adw. Joanna von Boetticher** – „Warsztat tłumaczenia prawniczego: przekład dokumentów z zakresu prawa gospodarczego”

12:45 – 13:15   **przerwa na kawę**

13:15 – 14:45   **dr Agnieszka Woch** – „Warsztat tłumaczenia medycznego: urazy i schorzenia (diagnostyka, terapia, interpretacja wyników)”

14.45 - 15.00   Podsumowanie obrad i zakończenie konferencji

NASI PRELEGENCI

SESJA PLENARNA

(według kolejności wystąpień)

mec. Paweł Gugąła – adwokat, absolwent Wydziału Prawa i Administracji oraz Instytutu Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, ukończył również Szkołę Prawa Niemieckiego Uniwersytetu im. Fryderyka Wilhelma w Bonn i Uniwersytetu Warszawskiego. Tłumacz przysięgły języka niemieckiego, wykładowca IPSKT w Warszawie. Wspólnik kancelarii SG LEGAL Sierota Gugąła sp. j. Specjalizuje się w obsłudze prawnej podmiotów gospodarczych i osób prywatnych z krajów niemieckojęzycznych. Członek ekspert PT TEPIS. Jest wpisany na listę prawników rekomendowanych przez Ambasadę Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie.

mec. Monika Antosik-Bandurska – zajmuje się sprawami cywilnymi, specjalizując się w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, spadkowego oraz regulowania stanu prawnego nieruchomości. Jest autorką artykułów dotyczących opieki naprzemiennej. Pro bono współpracuje z fundacją ITAKA, doradzając w sprawach porwań rodzicielskich. Posiada także duże doświadczenie w sporach z ZUS-em dotyczących kwalifikowania zawieranych z tłumaczami umów o dzieło jako umów o świadczenie usług.

Tytuł wystąpienia: Kontrowersje prawne związane z zawodem TP na wybranych przykładach

Prelegenci w formie quizu podjęli się próby przedstawienia najbardziej kontrowersyjnych kwestii związanych z wykonywaniem zawodu tłumacza przysięgłego, dotyczących m.in. stosunku prawnego łączącego tłumacza przysięgłego z organem wymiaru sprawiedliwości, powoływania tłumacza przez sąd, tajemnicy zawodowej, wynagradzania tłumacza, rozliczania kosztów podróży, zwrotu kosztów stawiennictwa w przypadku nieskorzystania z usług tłumacza, sposobów zaskarżania niekorzystnych orzeczeń organów procesowych.

mgr Roman Łuczak - absolwent Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego. Ponad 20 lat pracy jako ekspert badań dokumentów w Zakładzie Kryminalistyki KGMO, po przemianowaniu w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji, a od 2011 roku w powołanym Instytucie Badawczym Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji. Od 2006 r. naczelnik, a następnie kierownik Zakładu Badań Dokumentów i Technik

Audiowizualnych CLKP. Kierował działaniami naukowo-badawczymi realizowanymi w ramach prac Komitetu Badań Naukowych oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Jest autorem licznych artykułów na temat zabezpieczania dokumentów przed fałszerstwem oraz kryminalistycznych badań dokumentów. Uczestniczył w wielu zagranicznych wizytach studyjnych oraz szkoleniach w swojej specjalności. Był członkiem zespołów roboczych w zespołach i komisjach resortowych oraz międzyresortowych opracowujących m.in. dowody osobiste, paszporty, prawa jazdy, dowody rejestracyjne, wizy, legitymacje policyjne etc.

W latach 2010-2013 był członkiem międzyinstytucjonalnego zespołu roboczego ds. wprowadzenia waluty euro. Od 1996 roku pełni funkcję biegłego sądowego w zakresie technicznych badań dokumentów przy Sądzie Okręgowym w Warszawie. Jest również ekspertem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. W sumie wykonał ponad 2500 ekspertyz dla sądów, prokuratur i jednostek Policji.

Od 1990 r. prowadzi szkolenia w zakresie technik wytwarzania dokumentów, sposobów rozpoznawania fałszerstw oraz przeciwdziałania procederowi oszustw i wyłudzeń wykorzystujących fałszywe dokumenty. Szkolenia są kierowane do pracowników banków, KIR, KIG, towarzystw ubezpieczeniowych, a także funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej czy urzędników administracji państwowej. Posiada doświadczenie w realizacji szkoleń współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PARP oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Tytuł wystąpienia: Poziom bezpieczeństwa dokumentów publicznych na przykładzie dokumentów Urzędu Stanu Cywilnego

W prezentacji zostały przedstawione podstawowe informacje o fałszowaniu różnorodnych dokumentów i możliwościach przeciwdziałania temu zjawisku; formy fałszowania dokumentów – dokumenty podrobione i dokumenty przerobione; działania formalne związane z koniecznością ochrony wiarygodności dokumentów, aktualny stan prawny, ustawa o dokumentach; działania praktyczne – profesjonalne metody wytwarzania dokumentów, cel zabezpieczania dokumentów przed

falszerstwem i stosowane techniki; weryfikacja formalna i weryfikacja kryminalistyczna dokumentów; ogólne zasady skutecznej weryfikacji autentyczności dokumentów zabezpieczonych przed fałszowaniem na przykładzie aktów Urzędu Stanu Cywilnego.

mgr Mateusz Adamczyk – doktorant w Zakładzie Kultury Języka, Stylistyki Teoretycznej i Leksykologii na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Prowadzi zajęcia z kultury języka polskiego dla studentów I i II roku studiów polonistycznych. Sekretarz naukowy Zespołu ds. Kultury Języka i Polityki Językowej Narodowego Centrum Kultury oraz członek Zespołu Kultury Żywego Słowa Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN. Juror konkursów ortograficznych (m.in. *Dyktanda mazowieckiego*, *Rymoliryktanda*) oraz popularyzator wiedzy o polszczyźnie – prowadzi wykłady o poprawności językowej. Współpracował m.in. z Fundacją PRO.PL, Fundacją Języka Polskiego, Mazowieckim Instytutem Kultury czy Instytutem Badań Literackich PAN. Od niedawna prowadzi kanał na YouTube „Mateusz Adamczyk”, na którym omawia ciekawostki związane z językiem oraz szeroko pojętą komunikacją.

Wykład zatytułowany **„Pułapki poprawnej polszczyzny”** dotyczył dwóch obszarów poprawności językowej, które mogą sprawiać szczególne trudności: łączliwości wyrazowej oraz mody w języku. Pułapki pierwszego z nich koncentrują się przede wszystkim wokół zjawisk łączliwości systemowej (wynikającej z określonej reguły) oraz normatywnej (wynikającej ze zwyczaju językowego). Wyrazy modne zaś – z pozoru bardzo atrakcyjne – sprawiają, że teksty czy wypowiedzi stają się ubogie i mało precyzyjne.

W części warsztatowej słuchacze mieli okazję sprawdzić swoje umiejętności w zakresie poprawności językowej, analizując przykłady z tekstów prasowych oraz internetowych.

mgr Janusz Poznański - filolog, tłumacz przysięgły, autor podręczników i skryptów, wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim (IPSKT ILS), ławnik w Sądzie Okręgowym w Warszawie, Członek ekspert PT TEPIS. Członek komitetu redakcyjnego *Kodeksu zawodowego tłumacza przysięgłego – 2018*, współautor *Polsko-rosyjskiego słownika prawa karnego* Warszawa 2018

Tytuł wystąpienia: Zrozumieć, żeby przetłumaczyć. Znaczenie terminów z prawa karnego, których tłumaczenie sprawia filologom szczególne trudności

Filolodzy wykonujący zawód tłumacza przysięgłego nie wynieśli ze studiów znajomości prawa, a bez rozumienia znaczenia polskich i obcojęzycznych pojęć prawnych (desygnatów) oraz terminów wierne oddanie komunikatu zawartego w tekście prawnym nie jest możliwe. Tłumacz musi mieć świadomość tego, że ekwiwalent pojęcia prawnego może w ogóle nie występować w prawie innego kraju. Pojęcia prawne oraz terminy mogą występować lecz w nieco innym znaczeniu. Autor omówił niektóre pojęcia i terminy z polskiego prawa karnego, a także sposoby rozwiązywania trudności tłumaczeniowych.

mgr Anna Piątkowska - tłumacz przysięgły języka francuskiego, tłumacz języka angielskiego i rosyjskiego, tłumacz techniczny, od staroci i stalinowskich dokumentów, obecnie uczy się języka fińskiego.

Tytuł wystąpienia: Stary tłumacz mocno śpi

Jak nie zasnąć z nudów w naszej pracy. O dostosowywaniu się do rynku i pozyskiwaniu nowych specjalizacji zarówno przez doświadczonych tłumaczy, jak i początkujących, czy doświadczony tłumacz może spać spokojnie i dlaczego, jak młody tłumacz może się specjalizować, a także o dywersyfikacji specjalizacji i języków oraz o tym, do kiedy można się uczyć, a wręcz należy.

mgr Kamila Karpińska - z wykształcenia politolog i psycholog, absolwentka UW i SWPS, stypendystka Goteborgs Universitet w Szwecji i Northeastern Illinois University w USA. Ukończyła także 1,5 roczną szkołę Trenerów Umiejętności Psychospołecznych w Ośrodku Intra. Z pasji i serca- nauczycielka jogi i trenerka warsztatów antystresowych. Ukończyła w Indiach kurs nauczycielski Yoga Teacher Training RYT 200. Czerpie z różnorodnych technik: pracy z ciałem (hathajoga, vinyasa, metoda Feldenkraisa), relaksacji (joga nidra, binaural beats, medytacja, pranayama, relaksacja Jacobsona) oraz narzędzi psychologicznych, wykorzystywanych w zarządzaniu stresem. Posiada 7-letnie doświadczenie w pracy w biznesie, administracji rządowej, NGO i jako wykładowca akademicki Uniwersytetu Łódzkiego. Przeprowadziła ponad 800 godzin szkoleń i treningów z umiejętności psychospołecznych, również w języku angielskim. Prowadzi blog poświęcony holistycznemu zarządzaniu swoją energią życiową i redukowaniu skutków stresu <http://streso-terapia.pl/>

Tytuł wystąpienia: Dlaczego żyrafy nie mają wrzodów?

W trakcie wykładu prelegentka opowiedziała, dlaczego żyrafy nie mają wrzodów, a ludzie - owszem. Wyjaśniła, jak działa na nas stres i co możemy w praktyce zrobić, aby sobie pomóc. Przedstawiła również kilka metod, które pomagają w odzyskaniu równowagi w życiu.

SEKCJA ANGIELSKA

mgr Anna Setkowicz-Ryszka - absolwentka Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, ukończyła także Studia Prawa Angielskiego i Prawa Europejskiego przy WPiA UW, tłumaczka jęz. angielskiego (uprawnienia TP od roku 2005), zajmuje się głównie tłumaczeniem i korektą tekstów finansowych i prawniczych, w tym artykułów dotyczących prawa konstytucyjnego i praw człowieka. Prowadzi także warsztaty z zakresu tłumaczeń pisemnych.

Tytuł wystąpienia: Nie tylko politycy mają problem z ustawą zasadniczą. Wybrane problemy w tłumaczeniach z zakresu prawa konstytucyjnego

Autorka wykonuje tłumaczenia dla polskich konstytucjonalistów od roku 1997, czyli tyle lat, ile ma obecna polska konstytucja. Do niedawna ta dziedzina prawa mogła wydawać się wysoce teoretyczna i akademicka. Obecnie jednak zagadnienia ustrojowe i konstytucyjne są powszechnie dyskutowane. W prelekcji omówione zostały niektóre terminy, takie jak „suweren”, „trójpodział władz” czy „zasada państwa prawnego”, które już na dobre weszły do dyskursu publicznego, oraz ich angielskie odpowiedniki.

mgr Sławomir Bańcyrowski - zawodowy tłumacz języków angielskiego i polskiego z ponad 13-letnim doświadczeniem w tłumaczeniu środowiskowym, Chartered Linguist (biegły lingwista), zamieszkały w Londynie. Członek zwyczajny następujących instytucji zrzeszających tłumaczy: The Chartered Institute of Linguists (CIoL), Association of Police and Court

Interpreters (APCI), International Association of Professional Translators and Interpreters (IAPTI), członek stowarzyszony Institute of Translation and Interpreting, zarejestrowany w brytyjskim krajowym rejestrze National Register of Public Service Interpreters (NRPSI). Tłumacz ustny konferencyjny z dyplomem Master of Arts in Conference Interpreting, wydanym przez London Metropolitan University. Studia na kierunku lingwistyka stosowana na Uniwersytecie Warszawskim oraz na kierunku Legal Translation na City University London.

Tytuł wystąpienia: Praca tłumacza przysięgłego dla służb publicznych w Wielkiej Brytanii

dr Ewa Kościałkowska-Okońska - absolwentka anglistyki na UAM w Poznaniu. Kierownik Pracowni Przekładoznawstwa w Katedrze Filologii Angielskiej UMK w Toruniu. Absolwentka podyplomowych studiów w Szkole Tłumaczy i Języków Obcych UAM w Poznaniu, podyplomowych studiów w zakresie prawa angielskiego prowadzonych przez British Law Centre na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Toruniu oraz studiów podyplomowych w Akademii Trenera Biznesu (w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu). Autorka wielu publikacji z dziedziny przekładoznawstwa. Tłumaczeniem zajmuje się zawodowo od 1998r. prowadząc własną firmę świadczącą usługi tłumaczeniowe i szkoleniowe. Tłumacz i korektor językowy tekstów naukowych do wysoko punktowanych specjalistycznych czasopism zagranicznych (dziedziny: medycyna, nauki o zdrowiu, psychologia). Współautorka programu studiów Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy UMK. Tłumacz przysięgły i symultaniczny, członek ekspert oraz członek Rady Naczelnej PT TEPIS.

Tytuł wystąpienia: Drogi i bezdroża przekładu tekstów medycznych

Warsztaty dotyczyły problematyki przekładu tekstów medycznych w kontekście wykonywania zawodu tłumacza (nie tylko przysięgłego). Przedstawione zostały główne problemy tłumaczeniowe takie jak m.in. użycie skrótów i skrótowców,

specjalistyczna terminologia, dylematy leksykalne i stylistyczne. W trakcie warsztatów prelegentka zaprezentowała przykłady ilustrujące analizowane zagadnienia oraz wypracowane zostały sposoby i strategie postępowania.

mgr Urszula Paradowska - a researcher and translator trainer in the Department of English Studies, Jacob of Paradyz University (AJP) in Gorzow Wielkopolski, Poland, as well as a freelance translator. She holds a Master's degree in Applied Linguistics from University of Warsaw and a Bachelor's degree in English Language Teaching. Currently, she is working on her Ph.D. in the didactics of translation with a focus on the development of translation-related information competence and, in particular, web searching skills.

Tytuł wystąpienia: Masters of Google-Fu: Web Searching Tips and Tricks for Sworn and Specialized Translators

In this workshop, we learnt how to use Google and other web-based resources in order to solve your translation-related information needs more efficiently. We learnt how and where we could find the answers to our queries. The material covered included, among others, Google search operators, Search Tools, features of expert searchers, and web-based language resources. The workshop ended with practical web searching tasks. Participants received handouts detailing effective web search techniques as well as a list of web-based resources for solving translation problems.

mgr Katarzyna Zajda - absolwentka Wydziału Filologii Angielskiej Uniwersytetu Śląskiego (specjalizacja: tłumaczenia z języka angielskiego i niemieckiego). Od 2000 roku tłumacz przysięgły języka angielskiego oraz członek zespołu tłumaczy w międzynarodowej instytucji finansowej. Specjalizuje się w terminologii finansowej, audytowej i ubezpieczeń. Autorka materiałów i kursów szkoleniowych dla tłumaczy.

Tytuł wystąpienia: Bezpieczeństwo instytucji finansowych czyli świat kapitałów okiem tłumacza

W trakcie prezentacji przedstawiona została podstawowa terminologia z zakresu ochrony kapitałowej instytucji finansowych działających na rynku europejskim. Prelegentka omówiła terminologię wynikającą z regulacji takich jak Dyrektywa 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe czy Dyrektywa 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (tzw. pakiet Dyrektyw CRD). Ponadto zaprezentowała nierzadko trudne dla tłumaczy pojęcia zapisane przez Komitet Bazylejski w tzw. Nowej Umowie Kapitałowej (regulacje Basel II, III i IV). Chodzi tu przede wszystkim o nowe podejście do obliczania wymogów kapitałowych w instytucjach finansowych, a co za tym idzie i nową nomenklaturę, z którą tłumaczowi tekstów finansowych na pewno wcześniej czy później przyjdzie się zmierzyć.

dr Agata Kocia - doktor nauk ekonomicznych Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka studiów MBA w Suffolk University w Bostonie oraz studiów licencjackich w Auburn University w Alabamie. Wieloletni dydaktyk rachunkowości oraz analizy sprawozdań w jęz. polskim i angielskim.

Tytuł wystąpienia: Statement of Profit or Loss or Income Statement - similarities and differences

The presentation focused on core differences between Income Statement (US GAAP) and Statement of Profit and Loss (IFRS). During the discussion distinct approaches to presentation of revenues, expenses and gains and losses according to American and international reporting standards will be shown. Particular attention was given to specific terminology used in each approach.

SEKCJA AZJATYCKA

mgr Elżbieta Korona - tłumaczka języka japońskiego i angielskiego. Ukończyła studia magisterskie na Uniwersytecie Warszawskim (japonistyka, specjalność: językoznawstwo) oraz na Uniwersytecie Tokijskim (literatura współczesna). Stypendystka Heiwa Nakajima Foundation (roczny pobyt na Gakushuin Woman's College w Tokio) oraz japońskiego Ministerstwa Edukacji. Słuchaczka Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy na Uniwersytecie Warszawskim.

Tytuł wystąpienia: Błędy w tłumaczeniu podczas Sprawy z Melbourne (1992)

(prelekcję wygłosiła w zastępstwie **dr Daria Zozula**)

W 1992 roku, grupa japońskich turystów została zatrzymana na lotnisku w Melbourne, a w ich walizkach znaleziono narkotyki. Pięciu osobom wymierzono wieloletnie kary pozbawienia wolności za przemyt. Japońscy prawnicy dowodzą na podstawie taśm z przesłuchania, że wadliwe tłumaczenie podczas przesłuchań i uchybienia proceduralne związane z tłumaczeniem sądowym przyczyniły się do wydania wyroków skazujących. Analiza błędów w tłumaczeniu na podstawie transkryptu i prac dr. Hiromi Nagao.

dr Emilia Wojtasik-Dziekan - dr nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa porównawczego (2018), praca doktorska poświęcona przekładowi specjalistycznemu prawnemu i prawniczemu polsko-koreańskiemu (*Umowy prawa cywilnego w przekładzie koreańsko-polskim i polsko-koreańskim*). Mgr filologii koreańskiej na UAM (2008), magister filologii o specjalności etnolingwistyka na UAM z językami specjalizacji: angielski i koreański (2005). Roczny pobyt na stypendium językowym the

Korea Foundation zrealizowanym na Uniwersytecie Yonsei w Seulu, Korea Południowa. W latach 2006-2011 doktorantka na Wydziale Neofilologii UAM. Doświadczony dydaktyk – od 2010 zatrudniona na stałe jako wykładowca m.in. języka koreańskiego, przekładu polsko-koreańskiego i koreańsko-polskiego oraz kultury koreańskiej w IJ UAM. Dotychczas wygłosiła około 30 prelekcji na konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych, ma także w swoim dorobku kilka publikacji z przekładu specjalistycznego oraz kultury koreańskiej

i języka. Od 2006 roku czynny tłumacz pisemny i ustny pary językowej polski-koreański. Członek nadzwyczajny PT TEPIS od 2017 roku.

Tytuł wystąpienia: O sporach w umowach cywilnych polskich i koreańskich

Wystąpienie miało na celu przeanalizowanie wybranych fragmentów tekstów umów koreańskiego i polskiego prawa cywilnego zawierających odwołania do rozstrzygania sporów, wynikłych w czasie trwania stosunku prawnego, jak i do prawa, regulującego dane ustalenia. Przytoczone fragmenty umów zostały przeanalizowane zarówno pod kątem terminologii, jak i językowo oraz prawnie, co dało odbiorcy szerokie spektrum wiedzy praktycznej.

dr Daria Zozula – tłumacz przysięgły języka indonezyjskiego, dr językoznawstwa (rozprawa doktorska z zakresu legilingwistyki porównawczej), magister etnolingwistyki z językami kierunkowymi angielski i indonezyjski (magisterium na temat tłumaczenia audiowizualnego indonezyjsko-polskiego), adiunkt w Pracowni Azji Południowo-Wschodniej Instytutu Językoznawstwa UAM w Poznaniu gdzie prowadzi m.in. lektorat języka indonezyjskiego, Translatologię oraz Teorię i Praktykę Przekładu. Od 2017 r. członek zwyczajny PT TEPIS oraz prezes Stowarzyszenia Polsko-Indonezyjskiego SAHABAT, autorka szeregu publikacji na temat języków i kultury Republiki Indonezji.

Tytuł wystąpienia: Różnice kulturowe a tłumacz w procesie tłumaczenia konsekwentnego polsko-azjatyckiego – studium przypadków

Podczas wystąpienia zostały przedstawione i omówione autentyczne sytuacje, które zdarzyły się podczas spotkań biznesowych wspomaganych tłumaczeniowo pomiędzy przedstawicielami Rzeczypospolitej Polskiej a krajów azjatyckich. W każdej z tych sytuacji wystąpiło inne zagadnienie związane z różnicami kulturowymi dotyczącymi honoryfikacji, kolejności wypowiedzi, mowy ciała, kontaktu cielesnego czy użycia trzeciego języka, które potencjalnie mogły prowadzić do błędów w komunikacji, wzajemnego niezrozumienia, a nawet do konfliktu. Każda taka sytuacja jest potencjalną pułapką dla początkującego tłumacza, dlatego prelegentka przedstawiła i omówiła strategie zastosowane przez tłumacza w każdej z tych sytuacji.

dr hab. Kyong-geun Oh, prof. UAM – koreanista i polonista. Obecnie zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego UAM w Instytucie Językoznawstwa. Tłumacz ustny i pisemny (między innymi tłumaczył „Pana Tadeusza” A. Mickiewicza na język koreański). Zainteresowania badawcze: kultura, literatura oraz filozofia polskiego i koreańskiego obszaru językowego.

Tytuł wystąpienia: O przekładzie literackim koreańsko-polskim

Wystąpienie dotyczyło przekładu literatury koreańskiej na język polski i polskiej na język koreański. Autor omówił główne problemy tłumaczeniowe, zwracając uwagę na źródła błędów tłumaczeniowych i utratę precyzji komunikatu w wyniku zastosowania techniki generalizacji. Celem wystąpienia było ukazanie w jakim stopniu dochodzi do utraty informacji w wyniku stosowania ekwiwalentów hiperonimicznych.

dr Bogdan Nowicki – dr inż. Bogdan Nowicki - doktor językoznawstwa, wietnamista, inżynier automatyk i logistyki. Tłumaczy teksty techniczne i ekonomiczne na języki wietnamski, niemiecki i rosyjski, obecnie zatrudniony na stanowisku st. wykładowcy języka wietnamskiego w Instytucie Językoznawstwa, UAM. Prowadzi przedmioty „Praktyczna nauka języka wietnamskiego” oraz „Gramatyka opisowa języka wietnamskiego”.

Tytuł wystąpienia: O praktyce przekładu prawniczego polsko-wietnamskiego i wietnamsko-polskiego

Autor omówił problemy tłumaczenia umów prawa cywilnego w parze językowej polski-wietnamski. Na przykładzie terminów *wada*, *oświadczenie*, *rękojmia* i *gwarancja* zaprezentował strategię, jakie może zastosować tłumacz pracujący z językami azjatyckimi w sytuacji braku słowników bilingwalnych i konieczności stosowania technik zapewniania ekwiwalentów.

SEKCJA FRANCUSKA

mgr Piotr Pieprzyca – mgr Piotr Pieprzyca - doktorant Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Absolwent Wydziału Filologicznego UP w Krakowie, Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydziału Prawa, Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Orleanie oraz Wydziału Językoznawstwa Uniwersytetu Stendhala w Grenoble. W 2018 roku ukończył aplikację notarialną. W obrębie jego zainteresowań naukowych znajdują się tłumaczenia prawnicze oraz leksyka i składnia aktów normatywnych i tekstów prawnych.

Tytuł wystąpienia: Terminologia prawa cywilnego stosowana w aktach notarialnych w przekładzie na język francuski – Analiza wybranych przypadków

Akt notarialny jest dokumentem urzędowym sporządzonym przez notariusza, stwierdzającym dokonanie określonych czynności. Ze względu na wymogi obowiązującego w Polsce prawa, akt notarialny obejmuje zazwyczaj umowy cywilnoprawne dotyczące przeniesienia własności nieruchomości, a co za tym idzie - zawiera liczne terminy z zakresu prawa cywilnego. Celem prezentacji było dokonanie analizy terminów najczęściej stosowanych w aktach notarialnych pod względem traduktologicznym, tj. w przekładzie na język francuski. Korpus badawczy stanowiły projekty polskich umów sprzedaży, darowizny i innych umów przeniesienia własności nieruchomości, sporządzonych w formie aktu notarialnego. Uwzględniając różnice pomiędzy systemami prawnymi obu państw, autor przedstawił propozycje francuskich ekwiwalentów dla wybranych pojęć.

dr Pascal Eechout – est un spécialiste de médecine générale, spécialiste de *gynécologie-obstétrique*, lauréat de la Faculté de Médecine Necker-Enfants Malades (Paris V). Thèse pour le doctorat en médecine soutenue en 1989 : *L'oligoamnios au troisième trimestre vu d'un centre néonatal*. Médaille de bronze de la Faculté. Consultant de l'hôpital Św. Zofia à Varsovie depuis 1993. Médecin accrédité des Ambassades de France et de Belgique en Pologne depuis 1995.

Tytuł wystąpienia: Problematyka i słownictwo dotyczące bioetyki

Podejście do problematyki bioetyki ulega zmianom w czasie wraz z rozwojem nauki i medycyny. Problematyka ta ma również silny aspekt filozoficzny (i oczywiście religijny). Jako lekarz o specjalności ginekolog i położnik, stykam się pośrednio z wieloma problemami ze strony pacjentek, lekarzy, naukowców, a nawet filozofów. Obecnie we Francji stan świadomości dotyczącej bioetyki wśród naukowców jest znacznie szerszy niż jakiś czas temu. Dyskutowano nad możliwościami dokonywania zmian genetycznych w materiale rozrodczym i zostały one całkowicie odrzucone, jako nieetyczne.

Te i inne zagadnienia będące przedmiotem rozważań filozofów i naukowców przedstawiłem w moim wystąpieniu, kładąc nacisk na nowe, związane z nimi słownictwo.

mgr Eryk Stachurski – od 1998 r. pracował lub pracuje jako wykładowca języka francuskiego w różnych instytucjach (Liceum, Krajowej Szkole Administracji Państwowej), w tym na Uniwersytecie Warszawskim (WLS/ILS), gdzie prowadzi seminaria dyplomowe z zakresu tłumaczenia w ramach studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych (IPSKT); jako badacz, interesuje się dyskursami prawnymi (francuskim i polskim) i ich tłumaczeniem; a jako tłumacz pracował w zespole orzecznictwa w Trybunale Konstytucyjnym (w latach 2006/2007), a aktualnie współpracuje głównie z MNW (zakres: historia sztuki) i kancelariami prawnymi (zakres: język prawny).

Tytuł wystąpienia: De la normalisation de la langue et de ses conséquences en traduction juridico-administrative

La communication était une tentative d'analyse des différentes contraintes normatives, institutionnelles ou corporatives, influant sur la langue juridico-administrative et sur les conséquences que cette normalisation de la langue peut entraîner dans l'exercice de la traduction. Il s'était agité de montrer les interactions possibles entre, par exemple, le guide de rédaction de l'UE, les guides de traduction, le code de légistique ou les dispositions des lois nationales réglant la formulation de certains objets juridiques et les propensions à faire des choix de traduction.

dr Paulina Nowak-Korcz – Uniwersytet Łódzki Wydział Filologiczny. Absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziału Neofilologii, Instytutu Językoznawstwa (magister językoznawstwa i informacji naukowej w 2006 r.) oraz Instytutu Romanistyki (magister filologii romańskiej w 2011 r.). Dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa ogólnego uzyskała w 2013 r. Jej zainteresowania naukowe oscylują głównie wokół językoznawstwa kontrastywnego oraz przekładu specjalistycznego. Jest tłumaczką tekstów specjalistycznych, zwłaszcza z dziedziny prawa, ekonomii, jak również z zakresu języka łowieckiego. Jest

członkiem Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Od 2010 roku prowadzi zajęcia z tłumaczenia ustnego oraz pisemnego. Opublikowała artykuły na temat polsko-francuskiego tłumaczenia prawniczego oraz specjalistycznego. Wzięła udział w wielu konferencjach i warsztatach krajowych oraz zagranicznych.

Tytuł wystąpienia: Makro- i mikrostruktura tekstów orzeczeń sądowych na przykładzie polskich i francuskich wyroków

Wystąpienie dotyczyło analizy porównawczej tekstów polskich i francuskich orzeczeń sądowych z zakresu prawa cywilnego. Mimo, że **analizowane teksty orzeczeń** **zakorzenione są w kulturze prawa cywilnego**, oraz mimo licznych podobieństw pomiędzy systemami prawa polskiego i francuskiego, zarówno polskie jak i francuskie wyroki różnią się na poziomie globalnej, graficznej struktury tekstu, jak również na poziomie jednostek składniowych, leksykalnych czy gramatycznych. W pierwszej części wystąpienia omówiono makro- oraz mikrostrukturę wyroków polskich i francuskich oraz ich znaczenie w procesie przekładu. Następnie wskazano wybrane problemy tłumaczeniowe pojawiające się w trakcie przekładu, aby przybliżyć tłumaczom oraz adeptom zawodu tłumacza trudności wynikające ze specyficznego stylu oraz formy wyroków sądowych. W badaniach wykorzystano analizę tekstów porównywalnych, jak również zastosowano model pragmatycznego tłumaczenia terminów prawnych zaproponowany przez Kierzkowską (2002). Ponadto, bazowano na obserwacji empirycznej wyrażen i struktur typowych dla orzeczeń polskich i francuskich. Prelegentka podkreśliła szczególną rolę tekstów porównywalnych w tłumaczeniu specjalistycznym oraz wskazała na konieczność odróżnienia tekstów porównywalnych od paralelnych. Poruszyła również kwestię błędów tłumaczeniowych w uzasadnieniach polskich orzeczeń sądowych.

mgr Anna Piątkowska - tłumacz przysięgły j. francuskiego, tłumacz j. angielskiego i rosyjskiego, tłumacz techniczny, od staroci i stalinowskich dokumentów, obecnie uczy się j. fińskiego.

Tytuł wystąpienia: Sztabs-rotmistrz i skazka, czyli jak tłumaczyć stare dokumenty

Jak radzić sobie ze stylem i terminologią starych dokumentów na przykładzie wyvodu rodowodowego z I połowy XIX wieku w tłumaczeniu na j. francuski. Ekwiwalencja formalna czy funkcjonalna.

mgr inż. Barbara Bosek (z d. Szeska) – tłumaczka przysięgła języka francuskiego z wieloletnim stażem. Członek ekspert PT TEPIS, ekspert Towarzystwa Urbanistów Polskich w zakresie inżynierii sanitarnej (dyplom i uprawnienia magistra inżyniera inżynierii sanitarnej). Absolwentka studiów lingwistycznych w Paryżu w Alliance Française. Od 2006 r. prowadzi zajęcia dla przyszłych tłumaczy przysięgłych uczęszczających na studia podyplomowe na Uniwersytecie Warszawskim (Instytut Lingwistyki Stosowanej). Prowadzi własną działalność

gospodarczą – Kancelarię Tłumacza Przysięgłego. Autorka i współautorka zbioru dokumentów francuskich. W 2018 r. uczestniczyła w tygodniowym stażu doskonalenia zawodowego w Paryżu.

Tytuł wystąpienia: Sprawozdanie z tygodniowego stażu w Paryżu dla praktykujących (ale nie początkujących) tłumaczy: "Stage de langue et civilisation française"

Wiosną dowiedziałam w sekretariacie PT TEPIS, że w lipcu odbędzie się staż dla tłumaczy. Czytając program, zorientowałam się, że mimo swojej nazwy, nie był on przeznaczony dla młodych tłumaczy, ale raczej dla długo praktykujących. Bardzo mnie to zaskoczyło, ponieważ zazwyczaj staże są dla młodych ludzi. Kontynuując lekturę zrozumiałam, że miał on za zadanie odświeżyć poglądy na język i kulturę francuską (a przy okazji politykę, ekonomię, sprawy socjalne, można rzec: na wszystkie aspekty życia). Rzeczywiście, młodzi ludzie dużo podróżują i mogą bardziej niż starsi otrzeć się o aktualne problemy społeczne. Wprawdzie oglądając regularnie wiadomości na kanałach francuskojęzycznych ma się pojęcie o wydarzeniach we Francji i w innych krajach francuskojęzycznych, ale nie zastąpi to bezpośredniego kontaktu. Pomyślałam więc, że warto i pomimo wysokich kosztów zdecydowałam się wziąć udział pod pretekstem, że jest to jednocześnie przyjemność: zobaczyć Paryż i spędzić tydzień wakacji. Staż odbył się w budynku IESA - Kampusu Innowacji Kulturalnych w XI. Dzielnicy. Zarezerwowałam hotel w tej samej okolicy, aby idąc rano na staż i wracając wieczorem, oglądać równocześnie ulice Paryża.

SEKCJA HISPZAŃSKA

mgr Anna Poławska - tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego z wieloletnim doświadczeniem w pracy dla firm hiszpańskich, kancelarii prawnych, biur tłumaczeń, banków i klientów indywidualnych. Specjalizuje się w przekładzie pisemnym, m.in. tekstów z dziedziny prawa, finansów, zamówień publicznych i obrotu nieruchomościami. Absolwentka iberystyki na UW oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy w Instytucie Lingwistyki Stosowanej.

Tytuł wystąpienia: Bankowość korporacyjna po hiszpańsku - formy zabezpieczenia międzynarodowych transakcji handlowych, wybrane pojęcia i wyzwania dla tłumacza

Factoring, confirming, akredytywa, dyskonto wierzytelności... - rynek usług bankowych dla przedsiębiorstw oferuje nowe formy zabezpieczenia transakcji w obrocie międzynarodowym. Nasi klienci coraz częściej korzystają z tego typu produktów, a tłumaczenie związanej z nimi dokumentacji wymaga znajomości nowej terminologii, za którą nie nadążają nawet specjalistyczne słowniki. O ile słownictwo związane z prowadzeniem rachunków osobistych czy udzielaniem kredytów jest nam już dość dobrze znane, tu musimy zagłębić się w nową dziedzinę. Dokonałiśmy krótkiego przeglądu podstawowych terminów i na przykładzie kilku umów staraliśmy się znaleźć pułapki, na które rzetelny tłumacz musi być przygotowany.

dr Katarzyna Popek-Bernat - absolwentka Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW (2008) oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW (2009). W latach 2007-2008 stypendystka programu LLP-Erasmus na Universidad de Granada. W czerwcu 2012 zakończyła studia doktoranckie w ISiil i obroniła rozprawę doktorską pt. „Językowy obraz relacji erotycznej w leksyce hiszpańskiej” napisaną pod kierunkiem prof. Jadwigi Linde-Usiekniewicz. Ma w swoim dorobku publikacje artykułów naukowych poświęconych problematyce przekładu oraz badaniom współczesnej leksyki hiszpańskiej w ujęciu kognitywnym. Jako *visiting professor* prowadziła zajęcia na Universidad de Granada i Universidad de Valencia.

Tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, członkini Klubu Młodego Tłumacza przy Stowarzyszeniu Tłumaczy Polskich. Ma doświadczenie praktyczne zarówno w tłumaczeniach pisemnych, jak i ustnych. Współpracowała i współpracuje z dużymi korporacjami międzynarodowymi (Ernst&Young, Johnson Controls), instytucjami, takimi jak Ambasada Królestwa Hiszpanii, Hiszpański Instytut Handlu Zagranicznego ICEX czy Polsko-Hiszpańska Izba Gospodarcza oraz z licznymi firmami rozwijającymi współpracę biznesową opartą na bilateralnych relacjach polsko-hiszpańskich i nie tylko. Należy do Polskiego Stowarzyszenia Hispanistów,

Polskiego Towarzystwa Językoznawstwa Kognitywnego oraz do Asociación Ibérica de Estudios de Traducción e Interpretación. Współpracuje z organizacją Inter-Disciplinary.Net.

Tytuł wystąpienia: Polsko-hiszpańska umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania jako punkt odniesienia dla tłumaczy tekstów specjalistycznych

Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Hiszpanii o unikaniu podwójnego opodatkowania z dnia 15.11.1979 r. stanowi jeden z licznych przykładów tekstów paralelnych, będących aktem prawnym oficjalnie funkcjonującym w obiegu wewnątrzpaństwowym i międzynarodowym. Analiza kontrastywna różnych wersji językowych tego typu dokumentów umożliwia między innymi odnalezienie usankcjonowanych prawnie ekwiwalentów terminologicznych słownictwa specjalistycznego, których czasem na próżno szukać w słownikach, glosariuszach lub innych źródłach wspomagających pracę tłumacza. W ramach prezentacji przedstawione zostały wyekscerpowane z tekstu wymienionego wyżej aktu prawnego przykłady takich ekwiwalentów dla pary językowej hiszpański-polski. Ukazane zostały również zaczerpnięte z tego aktu inne potencjalnie „gotowe” rozwiązania dylematów translatorskich, z którymi muszą mierzyć się niejednokrotnie pracujące z językami hiszpańskim i polskim osoby zajmujące się tłumaczeniami tekstów o charakterze prawnym i prawniczym. Niektóre z tych rozwiązań poddane zostały analizie krytycznej, popartej argumentami merytorycznymi oraz odwołaniami do alternatywnych (lepszyc?) propozycji pochodzących z tekstów umów o unikaniu podwójnego opodatkowania podpisanych między Polską a innymi krajami. Połączona z omówieniem i próbą systematyzacji prezentacja konkretnych przykładów miała na celu stopniowe wypracowywanie jednolitych rozwiązań środowiskowych w zakresie tłumaczenia tekstów specjalistycznych (a zwłaszcza prawnych i prawniczych) w parze językowej hiszpański-polski.

dr Agata Wolarska-Sobocińska – adiunkt w Zakładzie Komunikacji Międzykulturowej i Aksjolingwistyki Instytutu Językoznawstwa UAM; hispanistka, pragmalingwistka, specjalistka w zakresie przekładu prawnego i prawniczego, tłumacz tekstów specjalistycznych (prawo, administracja, bankowość, dokumentacja zamówień publicznych).

Tytuł wystąpienia: „Licenciado, diplomado, magistrado” - traducir (de/a) una lengua policéntrica

Español (junto con francés, portugués, inglés, alemán, chino, árabe, etc.) forma parte del grupo de las lenguas policéntricas. La comunicación presentó el español como idioma policéntrico desde el punto de vista de la traducción de los textos especializados. El traductor, en esta perspectiva, se encuentra con la variedad cultural, social, diferencias administrativas y legales (entre otras) – según el país o la región. El conocimiento y buena orientación en la variedad y diferencias mencionadas condicionan la calidad de la traducción.

Uno de los problemas más complejos es la traducción de los títulos. En este caso el problema no solo se refiere al lenguaje sino también al hecho de que cada país tiene

el sistema educativo / universitario diferente. En la comunicación se proporcionaron los ejemplos elegidos de diferentes países hispanohablantes; se ofreció también las traducciones de la documentación oficial con el análisis de las soluciones por las que ha optado el traductor.

mgr Katarzyna Bondaruk-Augustyńczyk - absolwentka iberystyki, anglistyki, Centrum Studiów Latinoamerykańskich (CESLA) na Uniwersytecie Warszawskim oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy (IPSKT) i European Masters for Conference Interpreting (EMCI). Tłumaczy z hiszpańskiego, angielskiego i portugalskiego; od listopada 2017 roku ma uprawnienia tłumacza przysięgłego z języka hiszpańskiego, a od maja 2018 roku także z angielskiego. Specjalizuje się w tłumaczeniach ustnych, w szczególności symultanicznych oraz tłumaczeniu tekstów prawnych. Na co dzień łączy pracę tłumacza freelancera z nauczaniem studentów i podnoszeniem **kwalifikacji w dziedzinie tłumaczeń medycznych**.

mgr Katarzyna Frąckowiak - absolwentka iberystyki na Uniwersytecie Warszawskim, współpracy dla rozwoju w Instytucie Ortega i Gasset na Uniwersytecie Complutense w Madrycie oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy (IPSKT). Tłumaczy z hiszpańskiego i francuskiego, od listopada 2017 roku jest tłumaczem przysięgłym języka hiszpańskiego. Ze względu na swoje zainteresowania, specjalizuje się w tekstach z dziedziny gospodarki i polityki. Na co dzień tłumaczy teksty prawnicze i ekonomiczne.

Tytuł wystąpienia: Wybrane zagadnienia tłumaczeniowe - studia przypadków. Warsztat praktyczny

W pracy tłumacza przysięgłego nierzadko przychodzi nam szukać odpowiedzi na wiele pytań związanych z terminologią prawniczą. Podczas warsztatów przyjrzelśmy się wybranym studiom przypadków oraz spróbowaliśmy wspólnie odpowiedzieć na najciekawsze z pytań nasuwających się nam podczas poszukiwania najtrafniejszych. określeń. Na pozór niewinnie wyglądający pozew może nam dostarczyć okazji do zgłębiania wielu innych dziedzin, dlatego przyjrzelśmy się także typowym zwrotom używanym między innymi w umowach budowlanych, dyplomach wydawanych w krajach Ameryki Łacińskiej czy hiszpańskich mandatach. Podczas warsztatów uczestnicy pracowali w parach/grupach i wspólnie zastanawiali się nad ekwiwalentem tłumaczeniowym wybranych zagadnień. Dziękuję za udział, wymianę doświadczeń i wspólną dyskusję!

SEKCJA NIEMIECKA

prof. nadzw. UP dr hab. Artur D. Kubacki – kierownik Katedry Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Autor lub współautor 11 książek naukowych i/lub dydaktycznych, a także ponad 100 artykułów, recenzji i tłumaczeń z dziedziny przekładu specjalistycznego oraz jego dydaktyki, ze szczególnym uwzględnieniem przekładu terminologii z zakresu prawa i ekonomii. Od 2005 r. członek Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych oraz od 2007 r. konsultant, a następnie od 2013 r. członek Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego w Ministerstwie Sprawiedliwości. Aktywny działacz na rzecz środowiska tłumaczy przysięgłych. Od 1997 r. właściciel Biura Tłumaczeń „KUBART” w Chrzanowie.

Tytuł wystąpienia: Przekład dokumentów rejestracyjnych pojazdu w świetle koncepcji pluricentryzmu języka niemieckiego

Tematem referatu był przekład dokumentów samochodowych z Niemiec, Austrii i Szwajcarii w świetle koncepcji pluricentryzmu językowego. Niemieckojęzyczne dokumenty samochodowe, będące z genologicznego punktu widzenia dokumentami urzędowymi, poddano analizie pod kątem ich funkcji, struktury językowej oraz problemów translacyjnych, jakie mogą pojawić się przy ich tłumaczeniu na język polski. Przekład specjalistyczny w kontekście pluricentryzmu niemczyzny rzadko był dotychczas przedmiotem rozważań naukowych. W teoretycznej części referatu scharakteryzowałem ogólnie zjawisko pluricentryzmu językowego oraz prowadzone w tym zakresie badania kontrastywne w Polsce. W praktycznej części referatu omówiłem dokumenty samochodowe jako specyficzny rodzaj dokumentów urzędowych, dokonałem ich krótkiej charakterystyki funkcjonalnej i językowej, a następnie wskazałem na problemy przekładu tego typu dokumentów z perspektywy pluricentryzmu językowego. Ponadto podałem przykłady błędów w tłumaczeniu austriackich dokumentów samochodowych popełnione przez tłumacza przysięgłego języka niemieckiego, które są skutkiem nieuwzględnienia tej koncepcji w przekładzie specjalistycznym.

dr Konrad Łyjak - tłumacz specjalistyczny, tłumacz przysięgły, absolwent filologii germańskiej na UMCS w Lublinie (2009), doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa (2015), sześćoletnie doświadczenie w tłumaczeniu tekstów medycznych, technicznych, administracyjno-prawniczych (min. dla firm AGIT, EBS, Contur, Unimar, Marbet oraz dla instytucji państwowych ZUS, KRUS, ROPS, NFZ).

Tytuł wystąpienia: Medycyna sądowa w przekładzie. Najważniejsze terminy, problemy z ekwiwalencją, pomocne źródła

Referat dotyczył podstawowej terminologii z zakresu medycyny sądowej. Omówione zostały rodzaje oględzin zwłok, wczesne i późne znamiona śmierci, ich odpowiedniki w języku niemieckim, polskim, łacińskim i ew. angielskim. Kwestie ekwiwalencji zostały zaprezentowane w oparciu o literaturę przedmiotu, dokumentację sądową i inne źródła, np. klasyfikację ICD-10. Przedstawiono

najbardziej problematyczne terminy i ograniczone możliwości ich przekładu ze szczególnym wskazaniem na niejasne, niekonsekwentne i niejednoznaczne ekwiwalenty proponowane w tekstach paralelnych (niemieckiej i polskiej wersji klasyfikacji ICD-10). Poza terminologią z zakresu tanatologii referat dotyczył wybranych kwestii traumatologicznych, przede wszystkim rodzajów ran jako częstych przyczyn zgonu.

mec. Susanne Kaiser - absolwentka wydziału prawa Friedrich-Alexander-Universität Erlangen. Od 1998 roku prowadzi własną Kancelarię adwokacką w Wendelstein k. Norymbergi. Działa w interesie osób prywatnych oraz małych i średnich firm. Specjalizuje się w zagadnieniach prawa cywilnego, uczestniczyła w Repertorium Małopolskiego Koła TEPIS w charakterze prelegentki w sekcji niemieckiej.

mgr Krystyna Kołodziej - tłumacz przysięgły języka niemieckiego, członek Rady Naczelnej PT TEPIS od 2006 r., Pełnomocnik Rady ds. Kół terenowych, członek ekspert PT TEPIS, absolwentka filologii germańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz studiów filologii germańskiej Karl-Eberhard-Universität w Tybindze, wiceprezes Zarządu Polsko-Niemieckiego Forum „Podhale”, autorka przekładów publikacji popularnonaukowych „Lawiny” i medycznych, m.in. „Münchener Funktionale Entwicklungsdiagnostik”, autorka artykułów na temat tłumaczenia w czasopiśmie Lingua Legis, aktywna uczestniczka repetytoriów Małopolskiego Koła TEPIS oraz warsztatów przekładu w Warszawie w sekcji niemieckiej, organizatorka Repetytoriów MKT w Zakopanem.

Tytuł wystąpienia: Alimentacja w prawie niemieckim i polskim – przepisy i dokumenty w obu systemach prawnych (mini-warsztaty)

Podczas warsztatów przekładu w Warszawie obie prelegentki poprowadziły mini-seminarium na temat alimentacji wg prawa niemieckiego i polskiego połączone z omówieniem odpowiednich przepisów w obu systemach prawnych, prezentacją stosownych dokumentów, stworzeniem listy terminologicznej dotyczącej tego zagadnienia oraz ćwiczeń tłumaczeniowych.

SEKCJA POŁUDNIOWO- I ZACHODNIOŚLÓWIAŃSKA

mgr Zrinka Perčić - radca prawny specjalizująca się w prawie zamówień publicznych, dyrektor Departamentu Koordynacji Postępowań Przetargowych w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, z kilkunastoletnim doświadczeniem w pracy w obszarze zamówień publicznych obejmującym realizację dużych projektów zakupowych, w tym inwestycyjnych, obsługę zamawiającego w procesie przygotowania i przeprowadzenia postępowania, doradztwo na rzecz wykonawców, zastępstwo stron przed KIO. Jest autorką i współautorką wielu tekstów poświęconych tematyce zamówień publicznych, m.in. Komentarz do ustawy Prawo zamówień publicznych, podręcznika dla Inwestorów przedsięwzięć

infrastrukturalnych czy opracowania „Zrównoważone zamówienia publiczne w praktyce – modelowe klauzule społeczne i środowiskowe”.

Tytuł wystąpienia: Zamówienia publiczne w polskim i europejskim prawie – wprowadzenie dla tłumaczy

Wystąpienie miało za zadanie pomóc tłumaczom poruszać się w tematyce zamówień publicznych oraz wskazać do jakich przepisów sięgać w celu prawidłowego ustalenia właściwego nazewnictwa dokumentów przedkładanych przez podmioty ubiegające się o zamówienie. Przybliżone zostały również tryby i zasady według jakich udziela się zamówień publicznych – właściwe regulacje UE i Polski.

dr Katarzyna Liber – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową UJ. Absolwentka filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz psychologii na Uniwersytecie Śląskim, specjalność: psychologia sądowa oraz psychologia zdrowia i jakości życia. Tłumacz przysięgły języka serbskiego, tłumacz języka chorwackiego, bośniackiego i słoweńskiego. Wiceprzewodnicząca Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych w Polsce oraz członek nadzwyczajny PT TEPIS. Autorka artykułów z zakresu przekładoznawstwa i komunikacji niewerbalnej oraz współautorka dwóch podręczników do nauki języka serbskiego jako obcego.

Tytuł wystąpienia: Opiniodawstwo psychologiczne i psychiatryczne z perspektywy tłumacza

W wystąpieniu zostały omówione najczęściej stosowane w opiniodawstwie psychologicznym i psychiatrycznym narzędzia diagnostyczne w odniesieniu do sposobu pozyskiwania informacji dla potrzeb przekładu. Przedstawione zostały również psychologiczne techniki analizy i oceny wiarygodności zeznań w kontekście tłumaczenia sądowego.

dr Małgorzata Kalita – adiunkt w Instytucie Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego. Tłumaczka języka czeskiego od 2006 roku, tłumacz przysięgły języka czeskiego od 2017 roku. Prowadzi zajęcia z zakresu tłumaczeń pisemnych i ustnych oraz narzędzi wspomagających pracę tłumacza. Autorka artykułów o tematyce przekładoznawczej, współautorka tłumaczenia portalu do nauki języka czeskiego medycznego (mluvtecesky.net).

Tytuł wystąpienia: Optymalizacja czasu pracy. Funkcja Align Documents w Tradosie i LiveDocs w memoQ

Dla niektórych przypomnienie, dla innych może nowość – funkcja, za pomocą której szybko zbudujemy pamięć tłumaczeń na podstawie tekstów, które wcześniej tłumaczyliśmy w Microsoft Word. Align Documents w Tradosie i LiveDocs w memoQ to funkcja wiązania segmentów. Oba edytory zostały zaprezentowane na przykładzie materiałów z portalu EUR-Lex w języku polskim i czeskim.

SEKCJA ROSYJSKA

dr Edward Szędzielorz – filolog, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego, nauczyciel akademicki, wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim (IPSKT ILS) i w Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie. Współautor *Wielkiego słownika rosyjsko-polskiego i polsko-rosyjskiego* (Warszawa, 2008). Członek ekspert PT TEPIS. Członek komitetu redakcyjnego *Kodeksu zawodowego tłumacza przysięgłego – 2018*, Przewodniczący Kolegium Ekspertów Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, były wiceprezes tej organizacji (przez trzy kadencje).

Tytuł wystąpienia: Transkrypcja i transliteracja alfabetu rosyjskiego na przykładzie rosyjskich imion i nazwisk

mgr Elena Śliwińska – polonistka, studia ukończone w Petersburgu, absolwentka studiów podyplomowych w zakresie przekładu sądowego oraz studium prawa rosyjskiego. Tłumaczka przysięgła języka rosyjskiego z wieloletnim doświadczeniem w przekładzie tekstów specjalistycznych. Współautorka wielojęzycznego Słownika podstawowych terminów z zakresu ubezpieczeń społecznych, weryfikatorka tekstów z zakresu zabezpieczenia społecznego w Polsce publikowanych przez ZUS w języku rosyjskim.

Tytuł wystąpienia: Сравнительный анализ терминологии из области социального обеспечения

Jak przetłumaczymy na rosyjski *zabezpieczenie społeczne i zaopatrzenie społeczne, opiekę społeczną i pomoc społeczną*? Słowniki mają podzielone zdania. Czym się różnią *социальная защита, поддержка, помощь* i *социальное обеспечение*? Jak będziemy rozróżniać w rosyjskim przekładzie polskiego *emeryta* i *rencistę*, gdy występują w tekście obok siebie? Wszystko to są pojęcia prawne zdefiniowane w źródłach prawnych. Referat przedstawił ogólny zarys systemów zabezpieczenia społecznego – w tym ubezpieczeń społecznych – w Polsce i Rosji oraz analizę porównawczą terminologii z tego zakresu. Wynikiem analizy jest dwujęzyczny glosariusz.

mgr Natalia Antuszevska – Absolwentka Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego ze Specjalizacją: Ekonomia Międzynarodowa. Absolwentka Studiów Podyplomowych ILS UW na kierunku: Tłumaczenia prawnicze i sądowe – język rosyjski. Tłumacz przysięgły języka rosyjskiego. Wieloletni pracownik korporacji międzynarodowych z doświadczeniem zawodowym współuczestnictwa w projekcie otwarcia przedstawicielstwa międzynarodowej korporacji ubezpieczeniowej w Moskwie (Rosja) oraz polskiego przedstawicielstwa firmy medycznej w Kijowie (Ukraina).

Tytuł wystąpienia: Страхование гражданской ответственности в Польше и в России. Сравнительная характеристика и основные термины

Ubezpieczenia. Rodzaje ryzyk ubezpieczeniowych. Ubezpieczenia obowiązkowe

i dobrowolne. Ubezpieczenia osobowe i majątkowe. Zawarcie umowy ubezpieczenia. Wyłączenia z ochrony ubezpieczeniowej. Likwidacja szkody. Ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Reasekuracja. Retrocesja.

mgr Janusz Poznański – filolog, tłumacz przysięgły, autor podręczników i skryptów, wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim (IPSKT ILS), ławnik w Sądzie Okręgowym w Warszawie, Członek ekspert PT TEPIS. Członek komitetu redakcyjnego *Kodeksu zawodowego tłumacza przysięgłego* – 2018, współautor *Polsko-rosyjskiego słownika prawa karnego* Warszawa 2018.

mgr Natalia Wasilenko – prawnik, przez kilkanaście lat wykonywała w Rosji zawód adwokata, w Polsce jest biegłym sądowym, tłumaczem przysięgłym oraz doradcą prawnym. Współautorka książki *Wzory rosyjskich dokumentów w działalności gospodarczej i w postępowaniu sądowym*. Redaktor językowy i merytoryczny pierwszego wydania tłumaczenia na język rosyjski polskiego kodeksu spółek handlowych (Wyd. Beck, 2010), wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim (IPSKT ILS) oraz w Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie, współautor *Polsko-rosyjskiego słownika prawa karnego* Warszawa 2018.

Tytuł wystąpienia: Prezentacja słownika: Janusz Poznański, Natalia Wasilenko. „Polsko-rosyjski słownik prawa karnego”

Słownik zawiera ponad 6 500 terminów i związków frazeologicznych występujących w kodeksach karnych, w pismach procesowych i sądowych, w wypowiedziach ustnych uczestników postępowania przygotowawczego i sądowego, zamieszczono w nim także inną terminologię występującą w tekstach pisemnych i w wypowiedziach ustnych, a także skróty i skrótowce, tłumaczenie na język rosyjski ok. 90 łacińskich terminów i paremii. Większość terminów podano w związkach wyrazowych ilustrujących ich użycie.

SEKCJA WŁOSKA

dr Łukasz Jan Berezowski – italianista, językoznawca, literaturoznawca, doktor nauk humanistycznych. Absolwent filologii włoskiej i lingwistyki stosowanej na Uniwersytecie Warszawskim. Adiunkt w Zakładzie Italianistyki Uniwersytetu Łódzkiego. Od 2015 roku przewodniczy sekcji włoskiej tłumaczy PT TEPIS.

Tytuł wystąpienia: Warsztat tłumaczenia dyplomatycznego: teksty z zakresu dokumentacji konsularnej

W pierwszej części warsztatu uczestnicy zostali zapoznani z podstawową terminologią związaną z obszarem relacji dyplomatycznych (rodzaje placówek, ranga urzędników, listy i formuły oficjalne, typy dokumentów). W drugiej części uczestnicy przetłumaczyli przykładowe dokumenty stosowane przez placówki konsularne Republiki Włoskiej (*modulistica consolare*).

Biuletyn PT TEPIS nr 88/2018

adw. Joanna von Boetticher – adwokat, absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka Szkoły Prawa Włoskiego i Szkoły Prawa Brytyjskiego Uniwersytetu Warszawskiego oraz Podyplomowych Studiów Zamówień Publicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Stypendystka programu Erasmus na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Parmie. Autorka tłumaczenia ustawy – prawo zamówień publicznych na język włoski wydanego przez Wydawnictwo CH Beck. Mediator przy Międzynarodowym Centrum Mediacji. Specjalizuje się w prawie zamówień publicznych, prawie handlowym, prawie pracy

Tytuł wystąpienia: Warsztat tłumaczenia prawniczego: przekład dokumentów z zakresu prawa gospodarczego

Podczas warsztatów zostały zaprezentowane i przetłumaczone wybrane najczęściej spotykane w obrocie gospodarczym klauzule występujące w umowach spółek, umowach sprzedaży, umowach o usługi wraz z typowymi załącznikami do ww. umów, ze szczególnym uwzględnieniem zwrotów mogących sprawiać trudności w tłumaczeniu z języka polskiego na język włoski.

dr Agnieszka Woch – Adiunkt w Zakładzie Italianistyki Uniwersytetu Łódzkiego, romanistka, językoznawca, specjalistka w zakresie przekładu medycznego, teoretyk i praktyk przekładu specjalistycznego.

Tytuł wystąpienia: Warsztat tłumaczenia medycznego: urazy i schorzenia (diagnostyka, terapia, interpretacja wyników)

Warsztat obejmował tłumaczenie tekstów z zakresu diagnostyki i terapii schorzeń ze szczególnym uwzględnieniem urazów w układzie kostno-mięśniowym oraz chorób immunologicznych. Uczestnicy otrzymali glosariusz terminów medycznych oraz listę przydatnych materiałów do tłumaczeń z tej dziedziny.

Dziękujemy wszystkim prelegentom za ciekawe zajęcia, a uczestnikom za udział, natomiast osoby, które nie mogły uczestniczyć w tych warsztatach zapraszamy serdecznie na kolejne.

Do zobaczenia!

Opr. Ewa Dmyterko

ZAKOŃCZENIE PRAC NAD KODEKSEM ZAWODOWYM TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Mamy przyjemność przekazać Państwu informację, że Rada Naczelna przyjęła Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego uchwałą nr 33/X/18 z dnia 1 października 2018 roku.

Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego przedstawia zasady zarówno etyki zawodowej (Dział I), jak i praktyki zawodowej tłumacza przysięgłego (Dział II). Kodeks ten zastępuje Kodeks tłumacza przysięgłego opracowany w 2011 roku, nad którym prace koordynowała ówczesna prezes PT TEPIS, dr Danuta Kierzkowska. Stanowi on jego kontynuację, aktualizację i rozszerzenie, z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do Ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w latach 2015 i 2016 oraz zmian innych przepisów prawa.

Kodeks kierujemy do wszystkich tłumaczy przysięgłych już praktykujących, jak i nowo ustanawianych przez Ministra Sprawiedliwości. Zgodnie z uchwałą Rady Naczelnej PT TEPIS zalecamy jego stosowanie tłumaczom przysięgłym na potrzeby tłumaczenia poświadczonego i ustnego w ramach wykonywania czynności tłumacza przysięgłego oraz odpowiednio tłumaczom pełniącym funkcje tłumaczy sądowych powołanych *ad hoc* i tłumaczom języka migowego, niezależnie od ich przynależności do organizacji zrzeszających tłumaczy.

Mamy nadzieję, że zebrane w Kodeksie zawodowym tłumacza przysięgłego zasady, opracowane przez PT TEPIS i wynikające z doświadczenia oraz praktyki ukształtowanych w ciągu prawie już 100-letniej historii zawodu tłumacza przysięgłego, pomogą Państwu w wykonywaniu tego niezwykle odpowiedzialnego zawodu!

Kodeks publikujemy na stronie internetowej www.tepis.org.pl w zakładce „Tłumacz Przysięgły”.

Opr. Zofia Rybińska

PRACE ZESPOŁU DO PRZEGLĄDU I OCENY FUNKCJONOWANIA USTAWY O ZAWODZIE TŁUMACZA

Prace Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, który został powołany 21 lipca 2015 r. Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości, zwolniły tempo i to nie za sprawą stowarzyszeń pracujących od trzech lat w Zespole – PT TEPIS, STP, BST i LST. Stowarzyszenia, jak pisaliśmy w poprzednim numerze, wypracowały projekt zmian *Rozporządzenia o wynagrodzeniu za czynności tłumacza przysięgłego* i przesłały go ministerstwu 10 lutego 2018 r.

Ponadto z inicjatywy PT TEPIS stowarzyszenia wystosowały wspólne pismo do Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobry dnia 1 października 2018 r., licząc na szybką odpowiedź.

Na pismo skierowne do Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry przez prezesa PT TEPIS dnia 5 czerwca 2018 r., w którym kolejny raz z rzędu zwracaliśmy się o zabezpieczenie środków w 15 części budżetu państwa na niezbędną waloryzację i podwyższenie stawek tłumaczy przysięgłych, odpowiedzi udzielił zastępca dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych, sędzieja Karol Dałek, dnia 7 lipca br. Pan sędzia poinformował, że wspomniany projekt zmian rozporządzenia został przeanalizowany, dokonano w nim poprawek i skorygowany projekt został przekazany ministrowi Marcinowi Warchołowi „celem przedstawienia na posiedzeniu kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości”. Kierownictwo ma podjąć ostateczną decyzję odnośnie do dalszych prac legislacyjnych.

Podobne zapewnienie usłyszeli z ust samego ministra Marcina Warchoła przedstawiciele PT TEPIS, którzy spotkali się z ministrem jeszcze przed tą odpowiedzią zastępcy dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych, bo 15 czerwca 2018 r. Już wtedy minister wyraził nadzieję, że sprawa zostanie wkrótce przedstawiona na kierownictwie, o czym informowaliśmy na stronie internetowej PT TEPIS tuż po spotkaniu. Minister podzielił przekonanie członków PT TEPIS o konieczności podniesienia stawek tłumaczy przysięgłych, poinformował, że Departament Budżetowy Ministerstwa Sprawiedliwości dysponuje możliwością przeznaczenia pewnych środków na ten cel i wyraził nadzieję, że decyzji kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości możemy spodziewać się jeszcze przed rozpoczęciem wakacji.

W spotkaniu tym uczestniczył także poseł PiS Paweł Lisiecki, który w dniu 20.06.2018 złożył zapytanie poselskie nr 7650 w sprawie stawek tłumaczy przysięgłych.

Wakacje minęły, niestety decyzja jeszcze do nas nie dotarła. Próbowaliśmy telefonicznie uzyskać bliższe informacje o terminie posiedzenia kierownictwa, a wobec ich braku

i długo wyczekiwanej decyzji na temat waloryzacji i indeksacji, PT TEPIS wystosował kolejne pismo do Ministra Sprawiedliwości dnia 25 września 2018 r., a także przedstawił Stowarzyszeniom pracującym w Zespole propozycję wystosowania wspólnego pisma, co cztery stowarzyszenia PT TEPIS, STP, BST i LST uczyniły dnia 1 października 2018 r.

Uważamy, że 14-letnie już starania Rady Naczelnej PT TEPIS o zabezpieczenie środków na godziwe wynagrodzenie i jego coroczną indeksację, wzmocnione w ostatnich latach wspólnym staraniami stowarzyszeń STP, BST i LST w ramach zespołu ministerialnego powołanego z inicjatywy PT TEPIS, powinny okazać się wreszcie skuteczne, a nasze oczekiwanie na decyzję kierownictwa Ministra Sprawiedliwości już krótkie – gdyż mamy wciąż nadzieję na konstruktywny dialog z Ministerstwem Sprawiedliwości, na przedstawienie nam propozycji godziwych stawek, która zlikwiduje niezadowolenie i nabrzmiały już problem społeczny.

Liczymy na szybką odpowiedź Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobry, tym bardziej, że o udzielenie odpowiedzi prezesowi PT TEPIS poprosił też szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dnia 1 października 2018 r., w ślad za pismem prezesa PT TEPIS do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego wystosowanym dnia 25 września 2018 r.

Opr. Zofia Rybińska

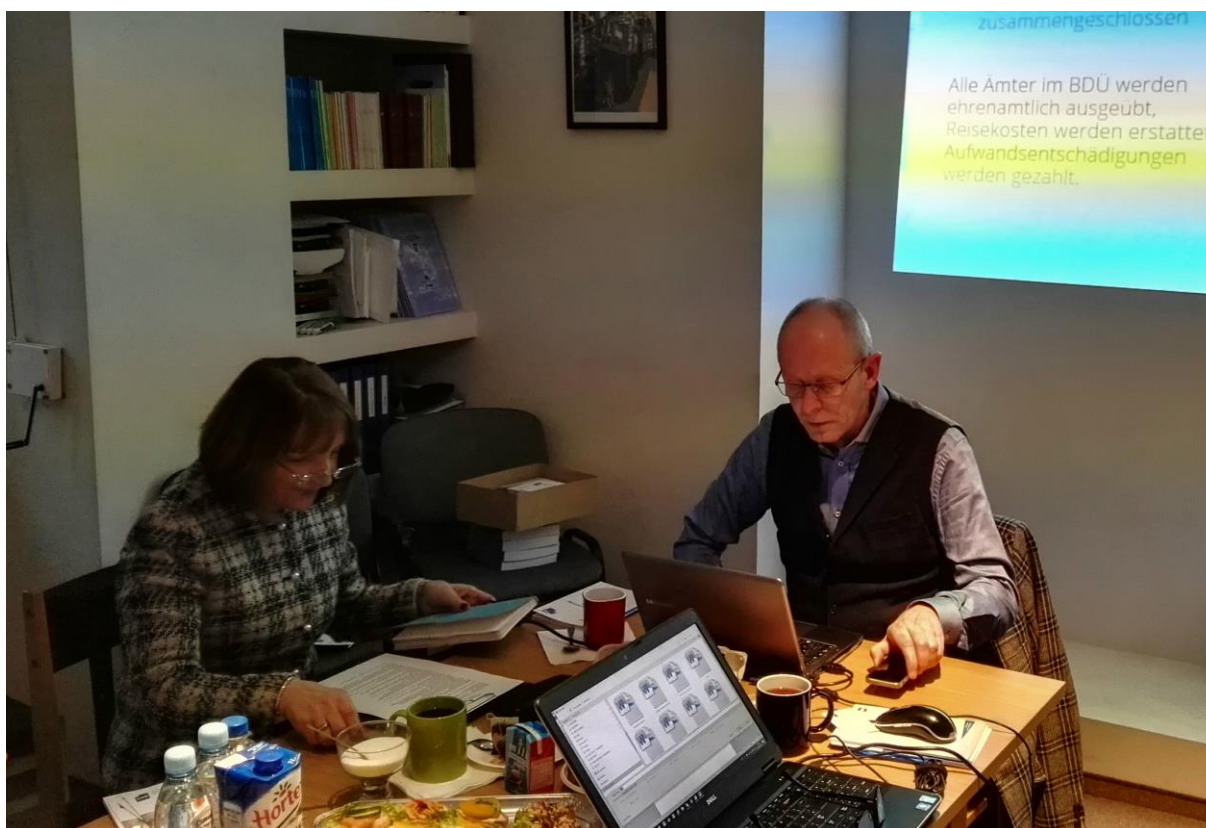
SPOTKANIE Z ANDRÉ LINDEMANNEM

Warszawa, 23 marca 2018 r.

23 marca 2018 r. Towarzystwo TEPIS gościło André Lindemanna, prezesa niemieckiego Stowarzyszenia Federalnego Tłumaczy Ustnych i Pisemnych (BDÜ), członka honorowego PT TEPIS, który w siedzibie Towarzystwa spotkał się z przedstawicielami stowarzyszeń STP, PSTK i PT TEPIS. W spotkaniu uczestniczyli: ze strony STP – prezes Monika Ordon-Krzak wraz z przedstawicielem Komisji Rewizyjnej STP Leszkiem Królem, ze strony PSTK – Anna Chwedczuk-Szulc, ACI, członkini założycielka PSTK oraz członkini Komisji Kwalifikacyjnej, a ze strony gospodarzy – wiceprezes Joanna Miler-Cassino, skarbnik Anna Setkowicz-Ryszka i niżej podpisana. Zaproszonym przedstawicielom innych stowarzyszeń nie udało się dotrzeć na to spotkanie. Prezes André Lindemann przybliżył nam działalność Stowarzyszenia, którym ma przyjemność kierować.

BDÜ to federalne stowarzyszenie tłumaczy ustnych i pisemnych – ma 7949 członków, podczas gdy wszystkich tłumaczy w Niemczech jest ok. 40 tys., nie licząc członków studentów i członków Stowarzyszenia Tłumaczy Konferencyjnych (VKD). Członkowie są zrzeszeni w 13 regionalnych stowarzyszeniach i wspomnianym stowarzyszeniu VKD. Stowarzyszenia zrzeszyły się na zasadzie dobrowolności w 1955 r., kolejnych pięć dołączyło po zjednoczeniu Niemiec. Wśród członków stowarzyszenia 60% stanowią tłumacze pisemni, 2600 to tłumacze ustni/pisemni, 540 – ustni. Członkowie są przyjmowani przez regionalne stowarzyszenia, a następnie – ponownie przez BDÜ. BDÜ jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy (FIT), Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych (EULITA), CIUTI, natomiast ze stowarzyszeniem AIIC łączy je porozumienie o współpracy i ulgowych warunkach udziału w seminariach. Jest również członkiem stowarzyszenia EFSLI, a w Niemczech członkiem niemieckiego odpowiednika Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Opr. Zofia Rybińska

SPOTKANIE Z MINISTREM MARCINEM WARCHOŁEM W SPRAWIE PODNIESIENIA STAWEK TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH

W dniu 15 czerwca 2018 r. odbyło się planowane od dawna spotkanie z ministrem Marcinem Warchołem, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. PT TEPIS reprezentowali wiceprezes Joanna Miler-Cassino, członek Rady Naczelnej Anna Setkowicz-Ryszka i członek Komisji Rewizyjnej dr Mieczysław Żochowski. Wspomagał nas pan poseł Paweł Lisiecki, który już wcześniej rozmawiał z ministrem Warchołem w sprawie podniesienia stawek tłumaczy przysięgłych. Na spotkaniu obecny był także pan Karol Dałek, zastępca dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Podczas spotkania minister Marcin Warchoł zapewnił przedstawicieli PT TEPIS o tym, że podziela nasze przekonanie o konieczności podniesienia stawek dla tłumaczy przysięgłych, a Departament Budżetowy Ministerstwa Sprawiedliwości dysponuje możliwością przeznaczenia pewnych środków na ten cel. Ostateczna decyzja należy jednak do Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry. Na nasze pytanie, kiedy możemy spodziewać się decyzji, minister Warchoł wyraził nadzieję, że nastąpi to jeszcze przed rozpoczęciem wakacji.

Minister Marcin Warchoł z uznaniem przyjął Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego – efekt prac Międzyinstytucjonalnego Komitetu Redakcyjnego, w którego skład weszli między innymi pan Wojciech Ulitko – zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, pan Maciej Mitera – Przewodniczący Komisji Odpowiedzialności Zawodowej przy Ministerstwie Sprawiedliwości oraz pan Bolesław Cieślik – Naczelnik Wydziału Tłumaczy Przysięgłych w Ministerstwie Sprawiedliwości. Minister uznał za pożyteczne rozpropagowanie Kodeksu przez umieszczenie go na stronie Internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Opr. Joanna Miler-Cassino

SPOTKANIE Z WICEPREZESEM KRAJOWEJ RADY NOTARIALNEJ W SPRAWIE DANYCH OSOBOWYCH W AKTACH NOTARIALNYCH

Dnia 15.06.2018 r. przedstawiciele PT TEPIS w osobach wiceprezes Joanny Miler-Cassino, Anny Setkowicz-Ryszki i Jerzego Wrzesińskiego odbyli także inne ważne spotkanie z panem Tomaszem Kotem, wiceprezesem Krajowej Rady Notarialnej. Spotkanie dotyczyło danych osobowych tłumaczy przysięgłych wpisywanych przez notariuszy do aktów notarialnych w związku z pismem Krajowej Rady Notarialnej z dnia 13 kwietnia 2018 r. [\[Pismo KRN\]](#), którego treść nie do końca nas satysfakcjonuje.

Pan Tomasz Kot udzielił nam obszernych wyjaśnień, z których wynikało, że notariusze zobowiązani są umieszczać w akcie notarialnym wszelkie dane dotyczące dokumentu, na podstawie którego identyfikują tłumaczy przysięgłych. Nie ma możliwości wypracowania wspólnych wytycznych zawierających „instrukcje” zobowiązujące notariuszy do ograniczenia liczby danych osobowych tłumaczy umieszczanych w aktach notarialnych, bowiem Krajowa Rada Notarialna nie ma tego rodzaju kompetencji.

Wypracowaliśmy jednak satysfakcjonujące rozwiązanie, choć na jego wprowadzenie będzie trzeba trochę poczekać. Pan prezes zaproponował najbardziej optymalne rozwiązanie legislacyjne, a mianowicie przepis w rozporządzeniu wykonawczym wprowadzającym legitymację tłumacza przysięgłego. Wprowadzenie legitymacji dla tłumaczy przysięgłych uzgodniono już na drugim posiedzeniu zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, które odbyło się w dniu 4 listopada 2015 r. Rozwiązanie proponowane przez pana Tomasza Kota przewiduje zastąpienie dokumentu tożsamości (i zaświadczenia o wpisie na listę tłumaczy przysięgłych) legitymacją tłumacza przysięgłego, co pozwoli uniknąć umieszczania w akcie notarialnym pełnych danych tłumaczy przysięgłych. Propozycję konkretnego przepisu PT TEPIS przedstawi oczywiście na kolejnym posiedzeniu zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Podczas spotkania pan Tomasz Kot przyjął nasze zaproszenie do udziału w tegorocznej konferencji PT TEPIS. My z kolei zostaliśmy poproszeni o przygotowanie artykułu do publikacji w periodykach wydawanych przez Krajową Radę Notarialną, w których przedstawilibyśmy nasze doświadczenia i ewentualne postulaty dotyczące współpracy z notariuszami.

Opr. Joanna Miler-Cassino

UDZIAŁ W OBCHODACH DNIA EUROPY

Na tegorocznych obchodach Dnia Europy nie mogło zabraknąć TP TEPIS. W dniu 9 maja 2018 r. prezes Zofia Rybińska i Małgorzata Andrzejewska, członek Rady Naczelnej, wzięły udział w spotkaniu zorganizowanym w Villi Foksal dla uczczenia rocznicy podpisania Deklaracji Schumana. Po wysłuchaniu przemówień wygłoszonych przez Pata Coxa, byłego przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, oraz dr. Marka Prawdę, dyrektora Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, których motywem przewodnim była troska o nasze europejskie dziedzictwo kulturowe, przedstawicielki Towarzystwa miały okazję do przeprowadzenia ciekawych rozmów z osobami reprezentującymi środowiska akademickie oraz polskie przedstawicielstwo PE.

SPOTKANIE Z WOJCIECHEM WOŁOSZYKIEM

24 października 2018 r. w siedzibie PT TEPIS przedstawiciele Rady Naczelnej spotkali się z panem Wojciechem Wołoszykiem, członkiem PT TEPIS, który walczy na własną rękę z nieuczciwymi praktykami na rynku tłumaczeń w przetargach organizowanych przez ZUS. PT TEPIS jest przeciwnie wszelkim nieuczciwym praktykom, które godzą w interes tłumaczy przysięgłych, a także przetargom dotyczącym tłumaczenia poświadczanego organizowanym przez urzędy i kierowanym do biur pośredniczących. Uważamy, że tłumacz przysięgły powinien być powoływany imiennie. W przeciwnym razie jest to sprzeczne zarówno z przepisami ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego (art. 15 i 16), jak i przepisami kodeksu postępowania karnego (art. 194).

PT TEPIS stoi na stanowisku, że przetargi na tłumaczenie poświadczane powodują uszczerbek wynagrodzenia tłumacza przysięgłego, gdyż stawki wynagrodzenia będą zawsze pomniejszone o określony procent przekazywany na rzecz pośrednika w sytuacji, gdy jako podstawę ceny przywoływane będzie Rozporządzenie o wynagrodzeniu za czynności tłumacza przysięgłego. Podczas spotkania przypomnieliśmy naszemu Koledze dotychczasowe działania w zakresie przetargów rozpisywanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości oraz poinformowaliśmy o opinii sporządzonej przez mec. Pawła Gugałę, którą publikujemy w Biuletynie. Wystosowaliśmy pismo do ZUS-u, MS i UZP, a także zapowiedzieliśmy wsparcie wszystkich działań mających na celu ochronę interesów tłumaczy przysięgłych.

Opr. Zofia Rybińska

MEDAL ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

PT TEPIS może wystąpić do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie Medalu za Długoletnią Służbę.

Medal za Długoletnią Służbę dzieli się na trzy stopnie: brązowy, srebrny oraz złoty i może być przyznany odpowiednio po 10, 20 i 30 latach służby. Kolejny stopień (z wyłączeniem złotego) może zostać nadany po upływie dziesięciu lat od wcześniej przyznanego medalu.

Medal nadawany jest „za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej w służbie Państwa.” Oznacza to, że poza wykonywaniem pracy na rzecz organów przez określony czas, praca ta musi być wykonana wzorowo i z dużym zaangażowaniem.

Tłumacz spełniający kryteria zgłaszany jest Komisji Odznaczeń PT TEPIS przez Zarząd Koła lub Biuro PT TEPIS. Zainteresowany tłumacz samodzielnie gromadzi odpowiednie zaświadczenia, w których podana będzie liczba zleceń/stron tłumaczenia w danym roku, ze stwierdzeniem, że były wykonywane sumiennie lub wzorowo. Prezes/Zarząd lub Biuro PT TEPIS wspiera tłumacza w sporządzeniu wniosku (wzór na stronie Kancelarii Prezydenta RP) oraz w otrzymaniu *Informacji o osobie* z Krajowego Rejestru Karnego. Wniosek o nadanie orderu-odznaczenia, zgodnie z wymogiem Kancelarii Prezydenta RP, powinien być sporządzony na jednej dwustronicowej karcie, komputerowo lub maszynowo, nie odręcznie. Prezes/Zarząd lub Biuro PT TEPIS przekazuje zgromadzone dokumenty Komisji ds. Odznaczeń PT TEPIS, która po sprawdzeniu, opiniuje wniosek i przedstawia go Radzie Naczelnej do zatwierdzenia. Stosownie zatwierdzony i podpisany przez prezesa PT TEPIS wniosek przesyłany jest wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce wykonywania działalności tłumacza (często równoznaczne z miejscem zamieszkania). Następnie wojewoda opiniuje wniosek i w przypadku przychylnej decyzji wysyła go do Kancelarii Prezydenta. Prezydent wydaje decyzję o nadaniu odznaczenia.

PT TEPIS może składać wniosek do wojewody o możliwość nadania odznaczenia podczas własnej uroczystości w Warszawie lub siedzibie Zarządu Koła. Musi zostać zachowany obowiązek uroczystej formy nadania.

Członków zainteresowanych ubieganiem się nadanie im Medalu za Długoletnią Służbę prosimy o przekazanie stosownej informacji Prezesom/Zarządom lub Biuru PT TEPIS oraz bezzwłoczne zgromadzenie zaświadczeń, sporządzenie i przekazanie wniosku.

Opr. Zofia Rybińska

KONFERENCJE

KONFERENCJA TŁUMACZY 2018 W WARSZAWIE

W dniu 29 września 2018 r. w Warszawie odbyła się Konferencja Tłumaczy 2018 zatytułowana „Rusza A.I. my w przyszłość!”, na którą zostali zaproszeni przedstawiciele PT TEPIS. Konferencja organizowana jest corocznie przez p. Marię Szpor (Textem) i p. Agenora Hoffmana-Delbora (localize.pl), a podczas niej omawiane są kwestie istotne dla tłumaczy. W tym roku prelegenci skupili się szczególnie na sztucznej inteligencji i technologiach dla tłumaczy. Wśród poruszanych tematów znalazły się m.in. tłumaczenie maszynowe, tłumaczenie filmów, lokalizacja czy tłumaczenie na odległość, a także tzw. *user experience*, tabloidyzacja języka i językoznawstwo korpusowe.

W dyskusji panelowej pod tytułem „RODO – akt inteligentny?” nasze towarzystwo – jako partnera programu Profesjonalny Tłumacz – Świadomy Klient – reprezentował p. Leszek Czwarno.

Na zaproszenie organizatorów PT TEPIS przygotowało stoisko z materiałami informacyjnymi o Towarzystwie, które mieściło się w lobby, pośród innych organizacji tłumaczy oraz sponsorów wydarzenia. PT TEPIS reprezentowały Marta Czyżewska i Renata Gnyp przed południem oraz Anna Setkowicz-Ryszka i Anna Laska po południu. Stoisko odwiedzili nie tylko nasi członkowie, którzy brali udział w konferencji, lecz także tłumacze zainteresowani wsparciem naszych szeregów, odnowieniem członkostwa albo zmianą statusu z członka nadzwyczajnego na zwyczajnego bądź eksperta. Poza przekazywaniem informacji na temat członkostwa rozmowy dotyczyły też planów szkoleniowych Towarzystwa, a nawet udało nam się

zachęcić naszą Koleżankę do podzielenia się wiedzą podczas dorocznej konferencji PT TEPIS planowanej na październik 2019 r.

Nasze przedstawicielki miały okazję wysłuchać prelekcji p. Wojciecha Wołoszyka – również członka PT TEPIS – zatytułowanej „Prawa własności intelektualnej w kontekście tłumaczeń maszynowych i pamięci tłumaczeniowych”. Jest to niezwykle ciekawy, a przy tym niedostatecznie zbadany temat, który dotyczy już prawie każdego z nas. Ktokolwiek współpracuje z biurem tłumaczeń i korzysta z jego pamięci tłumaczeniowej albo wspomaga się tłumaczeniem maszynowym z Google Translate czy DeepL, powinien być świadomy zagadnień praw własności intelektualnej oraz poufności danych, które się z tym wiążą. Z przyjemnością informujemy, że p. Wołoszyk podzielił się wiedzą na ten temat podczas konferencji z serii „Translating Europe Workshops” organizowanej przez PT TEPIS wspólnie z Przedstawicielstwem Europejskim w dniu 1 grudnia br. Mamy nadzieję, że większa liczba tłumaczy będzie mogła zapoznać się wówczas z tematyką nowych technologii, tym bardziej, że udział w tym wydarzeniu jest bezpłatny, a konferencja będzie nagrywana i transmitowana online.

Warto również wspomnieć o prelekcji skierowanej do tłumaczy języka angielskiego, wygłoszonej przez dr. Steve’a Terretta, adwokata, dyrektora i starszego wykładowcę w British Law Centre. W bardzo wnikliwy, ale jednocześnie zrozumiały i dowcipny sposób, omówił on pułapki terminologiczne, które kryje angielski system prawny. Mimo że słuchacze nie zawsze otrzymali gotowe propozycje polskich zwrotów, z pewnością przystępne objaśnienia, jakie mieli okazję usłyszeć, pozwolą im na poprawne wykonanie tłumaczenia. Ponadto łatwo zapadające w pamięć wskazówki – dla przykładu: Thou shalt use the Saxon genitive lub Don’t be so passive – przypomniały wszystkim o konstrukcjach składniowych charakterystycznych dla języka angielskiego i pożądanych, lub też nie, w tym języku.

Cieszymy się ogromnie, że mogliśmy tam być, zobaczyć znajome twarze, posłuchać ciekawych wystąpień, podyskutować, a nawet razem ponarzekać. Dziękujemy organizatorom, p. Marii Szpor i p. Agenorowi Hoffmannowi-Delborowi, za zaproszenie.

Opr. Anna Laska i Anna Setkowicz-Ryszka

©Anna Kotarska

Anna Kotarska, 24 listopada 2018.

Translating Europe Forum 2018, 8-9 listopada, Bruksela

Tegoroczna edycja międzynarodowej konferencji organizowanej przez Komisję Europejską odbyła się pod nazwą „TRANSLATION IN THE AGE OF DATA. Translators working with data – data working for translators”. Już sama nazwa wydarzenia podkreśla trend postępującej technologizacji branży i znaczenia danych, które oddziałują na różne aspekty pracy tłumaczy. Tradycyjnie spotkali się przedstawiciele organizacji i stowarzyszeń branżowych, uczelni, służb tłumaczeniowych administracji publicznej KE i nie tylko, firm oferujących usługi językowe, i oczywiście – tłumacze indywidualni.

Wydarzenie nawiązywało do poprzedniej edycji (TEF 2017) poświęconej nowym umiejętnościom, profilowi kompetencyjnemu tłumaczy w czasach dynamicznych zmian. Poszczególne wystąpienia i sesje były próbą odpowiedzi na następujące pytania: czy pojęcia takie jak „sztuczna inteligencja”, „big data”, „głębokie uczenie się” (ang. *deep learning* i „eksploracja danych” (ang. *data mining*) to tylko rozdmuchiwane w mediach przyku-

wające uwagę futurystyczne hasła, czy może jednak nazwanie zmian, które już nastąpiły i które obserwujemy wokół siebie? Na jakim etapie są obecnie najnowocześniejsze technologie tłumaczeniowe, takie jak neuronowe tłumaczenie maszynowe (NMT) i w jakim kierunku one ewoluują?

Wiele miejsca poświęcono zagadnieniu danych w pracy tłumacza – w jaki sposób dane te są używane, generowane, przechowywane i udostępniane, a także, z jakimi aspektami prawnymi i kwestiami bezpieczeństwa jest to związane, jakie konsekwencje dla tłumaczy wynikają z technologizacji i uwarunkowań prawnych. W tym obszarze w ramach panelu wypowiadał się również przedstawiciel Polski, Wojciech Wołoszyk, – prawnik-lingwista, prezes firmy IUIRIDICO Legal and Financial Translations Sp. z o.o., członek TEPIS, dyskutując m.in. z Annette Schiller, przewodniczącą FIT Europe.

For. Fot. Wojciech Wołoszyk, ©European Commission 2018

Podobnie jak w poprzednich edycjach szczególny nacisk położono na zagadnienia interesujące młodych tłumaczy, którzy dopiero rozpoczynają swoją drogę zawodową. Forum stworzyło płaszczyznę do przedstawienia własnych pomysłów, spotkania się z potencjalnymi pracodawcami, bardziej doświadczonymi kolegami i koleżankami. W ramach „Wioski Networkingowej” studenci kierunków prowadzonych pod szyldem European Master’s in Translation (ang. EMT) mieli możliwość zademonstrować projekty badawcze, w które są zaangażowani, a także

wypróbować omawiane na Forum rozwiązania technologiczne i systemy tłumaczenia maszynowego.

W ramach sesji poświęconej inicjatywie Komisji Europejskiej pod nazwą Translating Europe Workshops zapoznaliśmy się z planami warsztatów, które odbędą się w poszczególnych państwach członkowskich UE jeszcze w tym roku, w tym w Polsce. W dniu 1 grudnia będą miały miejsce warsztaty organizowane przez PT TEPIS we współpracy z Komisją Europejską, a dokładniej Dyрекcją Generalną ds. Tłumaczeń Pisemnych (DGT), reprezentowaną w Polsce przez Krzysztofa Nalepę, (ang. *Field Officer*), który od początku tego roku zastąpił na stanowisku pana Jacka Wasika.

#2018TEF - DAY 1 - Translating Europe Workshops – translation and data in local markets

Fot. Krzysztof Nalepa, DGT Field Officer in Poland ©European Commission 2018

Na mnie osobiście największe wrażenie zrobiły prezentacje otwierające poszczególne dni konferencji. Nozha Boujemmaa z INRIA (fran. *Institut national de recherche en informatique et en automatique*) przedstawiła wpływ sztucznej inteligencji na branżę językową (i nie tylko), oraz wyzwania, które są z nią związane – zarówno praktyczne, jak i etyczne. Natomiast Karim Benammar w niezwykle przejrzysty i obrazowy sposób podzielił się psychologiczno-socjologiczno-filozoficznym aspektem zachodzących zmian i przekazał rady dla tłumaczy, jak odnaleźć się w okresie transformacji. Optymistycznym akcentem na zakończenie konferencji były słowa Komisarza Günthera Hermanna Oettingera, że tłumacze są wciąż KE potrzebni.

Całość wydarzenia była transmitowana na żywo. Możliwe jest także obejrzenie relacji wideo na kanale YouTube DGT (również z poprzednich edycji i warsztatów): <https://www.youtube.com/user/DGTtranslation/videos?app=desktop>

Jako obrazkowe podsumowanie Translating Europe Forum 2018 przekazuję Czytelnikom Biuletynu rysunek wykonany w trakcie konferencji przez towarzyszącego nam artystę, który zyskał najwięcej głosów uczestników wydarzenia i który doskonale obrazuje obecną sytuację w branży tłumaczeń w kontekście wykorzystania najnowszych technologii:

THE HUMAN [STAYS] IN THE LOOP

Rys. ©European Commission 2018

Anna Kotarska

Członkini TEPIS

Przedstawiciel krajowy służb publicznych w Polsce

European Language Resource Coordination | lr-coordination.eu

e-mail: annakotarskapl@gmail.com | Tel. +48 696 012 239 [in](#)

KONFERENCJA FIT EUROPE: IP LEGISLATION AND TRANSLATORS – 23 LISTOPADA 2018 R

FIT EUROPE

REGIONAL CENTRE EUROPE OF THE
INTERNATIONAL FEDERATION OF TRANSLATORS
info@fit-europe.org

24 August 2018

ANNUAL MEETING OF FIT EUROPE Convening Letter

In accordance with Article 3 of the FIT Europe Regulations, you are hereby invited to attend the 2018 Annual Meeting of FIT Europe in The Hague, The Netherlands. The Annual Meeting will be held on **Saturday, 24 November 2018**, starting at 10 am. It will take place at the Hotel Babylon Den Haag, Bezuidenhoutseweg 53, 2594 AC Den Haag. Only representatives nominated in writing by their Member Associations will be permitted to speak and vote at the meeting. Please complete and return the attached registration form to secretariat@translators.be no later than

Friday, 5 October 2018.

Draft Agenda

1. Report of the Board of FIT Europe*
2. Discussion on current and future activities of FIT Europe (e.g. CPD project, events planned for 2019, Migration Crisis conference 2019, lobbying in Europe, etc.)
3. Any other business

If you wish to propose additional agenda items, please submit them to secretariat@translators.be by **Friday, 12 October 2018.**

The Annual Meeting of FIT Soutien will take place prior to the Annual Meeting of FIT Europe and at the same venue. Agenda to follow.

We look forward to seeing you all in the Hague.

Annette Schiller, Chair
On behalf of the Board of FIT Europe

* Document to follow at a later date.

Postal address: c/o CBTI-BKVT, Rue Monloyer 24, bte 12 1000 Bruxelles

INVITATION

FIT / FIT Europe Conference

Hosted by FIT Europe, Regional Centre of the International Federation of Translators, and Benelux associations NGTV (NL), CBTI-BKVT (BE) & ALTI (LU) with the support of the European Commission

How can Intellectual Property legislation benefit translators?

Huis van Europa, The Hague, The Netherlands
Friday, 23 November 2018

Key issues:

- *How can translation output be protected?*
- *How can added value be leveraged?*
- *How may lack of harmonization across the EU affect your IP rights?*

Registration: will open on 1 September 2018

Who should attend: all stakeholders in the translation industry and associated professions; professional associations representing translators

Objectives: to heighten awareness of the significance of these issues; to increase knowledge of the impact of new and planned legislation; to examine the possibilities of differences in transposition between Member States

The FIT Europe Annual Meeting will take place the following day, 24 November 2018 in the Hague.
Details of venue, accommodation, etc. to follow. Info: secretariat@cbiti-bkvt.org

FIT – Fédération internationale des traducteurs – International Federation of Translators
FIT Europe – European Regional Centre
Postal address: c/o CBTI-BKVT, Rue Montoyer 24, bte 12 1000 Bruxelles

KONFERENCJA TRANSLATING EUROPE 1 GRUDNIA 2018 R.

Komisja Europejska
Przedstawicielstwo w Polsce

**Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych
i Specjalistycznych TEPIS**

wspólnie z

Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej

zaprasza na konferencję pt.

**„Tłumacz w świecie nowych technologii. Zarządzanie danymi
a etyka tłumacza”.**

z cyklu:

„TRANSLATING EUROPE”

organizowaną w ramach projektu Komisji Europejskiej,
sfinansowaną przez Dyрекcję Generalną ds. Tłumaczeń Pisemnych

w sobotę, 1 grudnia 2018 roku

Miejsce: Centrum Konferencyjne KOPERNIKA

ul. Kopernika 30, Warszawa

PROGRAM

- 9:30 – 9:45 **Otwarcie**
- 9:45 – 10:30 **Krzysztof Nalepa**, Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce – *Tłumacz w świecie nowych technologii*
- 10:15 – 10:45 **Szymon Kłoczek**, Dyrekcja Generalna KE ds. Tłumaczeń, Dział IT – *Neuronowe tłumaczenie maszynowe*
- 10:45 – 11:15 **Wojciech Wołoszyk**, IURIDICO – *Prawa własności intelektualnej i zasada ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego w kontekście pamięci tłumaczeniowych i tłumaczeń maszynowych*
- 11:15 – 11:45 **Przerwa na kawę**
- 11:45 – 12:15 **Krzysztof Łoboda**, Uniwersytet Jagielloński – *Tłumaczenia a uniwersalia językowe i automatyczne przetwarzanie języka naturalnego*
- 12:15 – 12:45 **Kamil Śliwowski**, Fundacja Panoptykon – *Skąd się biorą (nasze) dane w sieci? Jak odzyskać (część) kontroli nad tym, co i jak udostępniamy o sobie i o naszych klientach*
- 12:45 – 13:15 **Agénor Hofmann-Delbor**, Localize.pl – *Gdzie są moje dane?*
- 13:15 – 14:00 **Lunch**
- 14:00 – 14:30 **Urszula Paradowska**, Akademia im. Jakuba z Paradyża – *Rozwijanie kompetencji informacyjnej - skuteczne wyszukiwanie informacji i zasoby internetowe dla tłumaczy*
- 14:30 – 15:00 **Marcin Karpezo**, freelancer – *Cyberbezpieczeństwo w pracy tłumacza*
- 15:00 – 15:30 **Przedstawiciele PT TEPIS** – *Etyka tłumacza w świetle zmian technologicznych na rynku tłumaczeń*
- 15:30 – 15:45 **Przerwa na kawę**
- 15:45 – 16:30 **DYSKUSJA PANELOWA: Nowe technologie – korzyści i zagrożenia dla tłumacza**
- 16:30 – 17:00 **Dyskusja i podsumowanie**

Udział w konferencji jest bezpłatny.

Decyduje kolejność zgłoszeń. Pierwszeństwo mają członkowie PT TEPIS.

Zgłoszenia prosimy kierować na adres tepis@tepis.org.pl lub Biura Rady Naczelnej (w godzinach 8.00-16.00) do dnia 25 listopada 2018 r.

SZKOLENIA KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO SZKOLENIA SEKCJI JĘZYKOWYCH

Od kwietnia 2018 roku Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS zorganizowało w Warszawie następujące szkolenia dla poszczególnych sekcji językowych. O szkoleniach zorganizowanych przez Koła pisze w dalszej części mgr Krystyna Kołodziej, pełnomocnik Rady Naczelnej ds. Kół terenowych.

- kwiecień**   Szkolenie z tłumaczenia konsekutywnego z notacją – sekcja włoska
- Szkolenie z tłumaczenia dokumentów z zakresu rachunkowości i audytu – sekcja włoska
- Podstawy prawa karnego i cywilnego cz.1 – sekcja rosyjska
- Szkolenie dotyczące szyfrowania danych w świetle przepisów RODO – dla wszystkich sekcji językowych
- Język polski dla tłumaczy tekstów specjalistycznych – dla wszystkich sekcji językowych
- Webinarium – Skuteczna organizacja pracy tłumacza przysięgłego
- maj**   Warsztaty „Szczepionka na stres” – dla wszystkich sekcji językowych
- Webinarium – szkolenie dotyczące rozporządzenie Parlamentu Europejskiego UE – RODO
- Język polski dla tłumaczy tekstów specjalistycznych – dla wszystkich sekcji językowych
- Podstawy prawa karnego i cywilnego cz.2 – sekcja rosyjska
- Szkolenie z tłumaczenia dokumentów z zakresu ubezpieczeń gospodarczych – sekcja francuska
- czerwiec**   Webinarium o szyfrowaniu danych – dla wszystkich sekcji językowych
- „Wyroki w sprawach cywilnych” – sekcja niemiecka
- Laboratorium „Verbum” – dla tłumaczy przysięgłych wszystkich sekcji językowych
- Terminologia i tłumaczenie dokumentów z zakresu ubezpieczeń gospodarczych – sekcja francuska
- Język polski dla tłumaczy tekstów specjalistycznych – dla wszystkich sekcji językowych
- lipiec**   Laboratorium Expertus „Weekend z prawem karnym” – szkolenie dla tłumaczy wszystkich języków
- wrzesień**   Prawo cywilne i karne cz. 1 i 2 – sekcja hiszpańska
- Język polski dla tłumaczy tekstów specjalistycznych – dla wszystkich sekcji językowych

Laboratorium Expertus „Weekend z prawem karnym” – szkolenie dla tłumaczy wszystkich języków

październik Szkolenie z tłumaczenia dokumentów z zakresu prawa spadkowego – sekcja francuska

XXXII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego

listopad Szkolenie z tłumaczenia dokumentów z zakresu prawa rodzinnego – sekcja francuska

Szkolenie z tłumaczenia dokumentów z zakresu podatkowego – sekcja włoska

grudzień Konferencja z cyklu: „TRANSLATING EUROPE”

Opr. Ewa Dmyterko

EXPERTUS – LABORATORIUM TŁUMACZEŃ SPECJALISTYCZNYCH **SZKOLENIE „WEEKEND Z PRAWEM KARNYM”**

W dniach 7-8 lipca 2018 r. w Centrum Konferencyjnym Wilcza odbyło się po raz pierwszy szkolenie „Weekend z prawem karnym” przeznaczone dla tłumaczy wszystkich języków. Wzięli w nim udział zarówno doświadczeni tłumacze, jak i osoby, które od niedawna zajmują się profesjonalnie tłumaczeniami. Pomimo wakacyjnego terminu spotkało się ono z dużym zainteresowaniem tłumaczy. Szkolenie to jest odpowiedzią na prośby członków TEPIS, którzy chcieli uporządkować swoją wiedzę dotyczącą polskiego prawa karnego. Tłumacze przysięgli, wzywani do spraw karnych jako osoby bez prawniczego wykształcenia, często stają w obliczu dużego wyzwania. W zamyśle organizatorów szkolenie miało przybliżyć uczestnikom podstawowe pojęcia prawa karnego, jak i etapy postępowania przygotowawczego oraz sądowego, a także nowości wprowadzone w 2018 roku. Ze względu na duże zainteresowanie wśród tłumaczy szkolenie zostało powtórzone w dniach 22-23 września w siedzibie TEPIS-u.

Prowadząca szkolenie Anna Halczak jest absolwentką prawa i filologii chorwackiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pracuje jako tłumacz zewnętrzny Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jest specjalistką w tłumaczeniu tekstów prawnych i prawniczych. Prowadząc liczne szkolenia łączy kompetencje prawnicze i tłumaczeniowe. Szkolenie miało formę wykładu przeplatane go szeregiem ciekawych ćwiczeń leksykalnych dotyczących danego bloku tematycznego. W trakcie

weekendowego szkolenia uczestnicy pracowali z oryginalnymi dokumentami (aktem oskarżenia, fragmentami wyroków), rozwiązywali, niczym studenci prawa, kazusy, a także mieli okazję przećwiczyć zrozumienie instytucji prawnych w formie gier i zabaw językowych. Taka formuła szkolenia bardzo spodobała się wszystkim uczestnikom.

Sobota została poświęcona m.in. takim instytucjom jak ciąg przestępstw czy czyn ciągły. Omówiono zasady odpowiedzialności karnej, formy popełnienia przestępstwa, sytuacje, w których jest wyłączona odpowiedzialność karna, rodzaje kar i środków karnych w Polsce, środki zabezpieczające, zatarcie skazania i wybrane przestępstwa. Uczestnicy szkolenia dowiedzieli się m.in., jaka jest różnica między oskarżonym a obwinionym, zniesławieniem a zniewagą, kradzieżą a przywłaszczeniem, mieniem znacznej wartości a mieniem wielkiej wartości.

Niedzielną część szkolenia zaczęła się od wprowadzenia do postępowania karnego i przeglądu dwóch wielkich reform postępowania karnego z 2015 r. i 2016 r. Zaprezentowano różnice między śledztwem a dochodzeniem, poruszono kwestie ciągle zmieniających się pouczeń, udziału oskarżonego w rozprawie i ważne rozróżnienie między osobą podejrzaną, podejrzanym a oskarżonym. Przedstawiono poszczególne etapy postępowania przygotowawczego z perspektywy udziału w nich tłumacza. Został omówiony przebieg rozprawy głównej, były praktyczne rady dotyczące zachowania się tłumacza na sali sądowej, omówiono m.in. kolory prawniczych żabotów i różnicę między obrońcą a pełnomocnikiem. Krótko przedstawiono uczestnikom dostępne w Polsce środki odwoławcze, m.in. nowość w postaci skargi nadzwyczajnej. Była mowa o rodzajach zakładów karnych i zasadzie wolnej progresji.

Uczestnicy szkolenia zostali wyczuleni na ważne dla prawników różnice np. między wyjaśnieniami a zeznaniami, wykroczeniem a występkiem, stanem po użyciu alkoholu a stanem nietrzeźwości itd. Na szkoleniu zostały omówione zmiany wprowadzone w 2018 r. w prawie karnym, m.in. publiczny rejestr sprawców przestępstw na tle seksualnym, rozszerzenie obrony koniecznej i END.

Szkolenie przebiegło w miłej i twórczej atmosferze. Zarówno uczestnicy szkolenia jak i organizatorzy mieli okazję przekonać się, że tego typu przedsięwzięcia mają sens i są niezwykle ważne nie tylko do wymiany wiedzy i doświadczeń, ale i konsolidacji środowiska.

Opr. Anna Halczak

EXPERTUS – LABORATORIUM TŁUMACZEŃ SPECJALISTYCZNYCH

JĘZYK POLSKI DLA TŁUMACZY TEKSTÓW SPECJALISTYCZNYCH – CZĘŚĆ 1 I 2

Kolegium Doskonalenia Zawodowego zorganizowało kolejne szkolenie EXPERTUS z zakresu języka polskiego dla tłumaczy tekstów specjalistycznych. Przewidziano dwie części warsztatów – 21.04.2018 r. i 15.09.2018 r., a w związku z ogromnym zainteresowaniem kwietniowe szkolenie zostało powtórzone w czerwcu. Laboratorium prowadził ceniony przez naszych członków dr Jarosław Łachnik, językoznawca, adiunkt w Zakładzie Leksykologii, Stylistyki Teoretycznej i Kultury Języka Polskiego w Instytucie Języka Polskiego UW. Oba szkolenia miały charakter bardziej warsztatowy, niż teoretyczny, pracowaliśmy na oryginalnych tekstach publicystycznych, prawnych i prawniczych, ekonomicznych i finansowych, a prowadzący przybliżał nam reguły poprawnościowe i formy wzorcowe. Pierwsze warsztaty poświęcone były ortografii profesjonalnej, interpunkcji, składni i leksyce. Natomiast wrześniowe zajęcia dotyczyły błędów i usterek językowych najczęściej popełnianych w tekstach specjalistycznych. Ćwiczenia obejmowały błędy edytorskie, ortograficzne, interpunkcyjne, fleksyjne i frazeologiczne.

Przeprowadzone szkolenia zostały bardzo wysoko ocenione przez tłumaczy, którzy doskonale zdają sobie sprawę z konieczności stałego doskonalenia kompetencji w zakresie poprawności językowej rodzimego języka. Zdobytą na warsztatach wiedzę z pewnością wykorzystamy w codziennej pracy nad tłumaczonymi tekstami.

Opr. Małgorzata Andrzejewska

SZKOLENIE DOTYCZĄCE ROZPORZĄDZENIA O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH (RODO) – SZYFROWANIE

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych Kolegium Doskonalenia Zawodowego zorganizowało w dniu 20.04.2018 r. szkolenie dotyczące szyfrowania danych. Prelegent Leszek Czwarno, Główny Specjalista ds. Informatyki i Administrator Bezpieczeństwa Informacji, w przystępny sposób wprowadził nas w tajniki szyfrowania. Pierwsza część wykładu poświęcona była zagadnieniom teoretycznym, druga zaś praktycznym sposobom szyfrowania.

Biuletyn PT TEPIS nr 88/2018

Prowadzący zaprezentował nam darmowe i komercyjne oprogramowanie oraz zakres szyfrowania, wyjaśnił, jak utworzyć mocne hasło, a następnie krok po kroku zademonstrował procedurę szyfrowania plików i katalogów na przykładzie narzędzia Veracrypt. Uczestnicy szkolenia otrzymali dodatkowo elektroniczną wersję prezentacji, a także dokładną instrukcję pobrania i stosowania programu Veracrypt. Okazało się, że nie taki diabeł straszny jak go malują.

Opr. Małgorzata Andrzejewska

CYKL WEBINARIÓW DLA CZŁONKÓW PT TEPIS

Kolegium Doskonalenia Zawodowego, wykorzystując nowoczesne narzędzia szkoleniowe, zaproponowało naszym członkom cykl bezpłatnych webinarów zorganizowanych we współpracy z firmą Deoling. Ta coraz bardziej popularna forma seminariów cieszy się dużym zainteresowaniem tłumaczy, szczególnie tych, którzy z różnych powodów nie mogą osobiście uczestniczyć w warsztatach.

W kwietniu miało miejsce trzecie już webinarium, tym razem poświęcone organizacji pracy tłumacza przysięgłego. Poprzednie dotyczyły zakładania skutecznej strony internetowej dla tłumacza przysięgłego oraz marketingu internetowego.

Natomiast w czerwcu nasi członkowie mogli wysłuchać dwugodzinnego szkolenia z szyfrowania danych w świetle rozporządzenia RODO, na którym prelegent wyjaśnił cele i metody zabezpieczeń kryptograficznych.

Przypominamy, że nagrania webinarów wraz z materiałami potrzebnymi do spełnienia wymogów w zakresie RODO, znajdziecie Państwo w Repozytorium.

DOSKONALENIE ZAWODOWE W KOŁACH PT TEPIS

Aktywność Kół TEPIS od jesieni 2017 do czerwca 2018 r.

Okres jesienno-zimowy 2017/2018 oraz wiosna 2018 roku, to bardzo pracowity czas dla zarządów kół. To czas na podsumowanie dotychczasowych osiągnięć, czas wyborów i ukonstytuowania się zarządów na kolejną kadencję. To również nowe wyzwania, które na nas wszystkich nakłada Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych (RODO). PT TEPIS wyszedł naprzeciw oczekiwaniom środowiska tłumaczy, oferując cykl szkoleń poświęconych zasadom regulującym nowe rozporządzenie. Oprócz serii spotkań, które odbyły się w Warszawie, również Koła włączyły się aktywnie w akcje informacyjne, zwłaszcza że tematyka RODO w odniesieniu do tłumaczy spotkała się z wielkim zainteresowaniem.

Jesienią Koła PT TEPIS kontynuowały akcję szkoleń zaplanowanych jeszcze przed upływem poprzedniej kadencji. W styczniu w większości kół odbyły się walne zebrania, podczas których wyłoniono władze na kolejną kadencję. Natomiast wiosna była okresem, w którym dominowała tematyka RODO i przygotowania do wypełnienia obowiązków wynikających z tego rozporządzenia.

Dolnośląskie Koło TEPIS, kontynuując popularny wśród tłumaczy cykl spotkań z serii „Prawo dla nieprawników”, zaprosiło uczestników do Wrocławia na czwarte już spotkanie poświęcone tej tematyce, które odbyło się 27.10.2017 roku. Walne zebranie i wybory do zarządu Koła miały miejsce w dniu 9 stycznia 2018 roku. Były one połączone z tradycyjnym spotkaniem noworocznym. 12 maja 2018 roku zarząd Koła zaprosił tłumaczy na szkolenie w zakresie zasad obowiązywania RODO.

Górnośląskie Koło TEPIS wraz z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego było współinicjatorem szkolenia dla tłumaczy języka angielskiego dotyczącego prawa amerykańskiego i zagadnień ekonomiczno-biznesowych w USA. Program szkolenia podzielono na weekendowe moduły, które odbywały się od listopada 2017 r. do lipca 2018 r. Członkowie PT TEPIS mogli uczestniczyć w tych modułach i skorzystać ze zniżki. Walne zebranie i wybory do władz na kolejną kadencję w Kole odbyły się w dniu 12 stycznia 2018 roku w Świętochłowicach. Było ono połączone z przekazaniem informacji na temat obowiązku rejestracji Repertoriów w GIODO, zwiedzaniem Muzeum Śląskiego oraz spotkaniem noworocznym dla członków Górnośląskiego Koła TEPIS. Tłumacze języka niemieckiego mieli okazję uczestniczyć w szkoleniu poświęconym tłumaczeniu tekstów medycznych, które

odbyło się 10.03.2018 roku, zaś wszyscy zainteresowani tematyką RODO zostali zaproszeni do Sosnowca na dzień 7.04.2018 roku.

Małopolskie Koło TEPIS przeprowadziło walne zebranie wraz z wyborami do zarządu w dniu 18.11.2017 roku. 12 grudnia 2017 roku nowy zarząd zaprosił tłumaczy do Krakowa na tradycyjne spotkanie opłatkowo-noworoczne. Wiosenne spotkanie szkoleniowe w dniu 21.04.2018 roku w Krakowie poświęcone było zagadnieniom RODO. Uczestniczyło w nim również wielu tłumaczy spoza grona PT TEPIS. Towarzyszyła mu burzliwą dyskusją na tematy zawodowe.

Lubelskie Koło TEPIS nie wykazało żadnych inicjatyw w minionym okresie, nie odbyło się też walne zebranie Koła, dlatego Rada Naczelna na posiedzeniu w dniu 3 września 2018 roku podjęła uchwałę o zawieszeniu działalności Koła. Wyrażamy nadzieję, że taka sytuacja będzie miała charakter tymczasowy i działalność Lubelskiego Koła zostanie w przyszłości wznowiona.

Podlaskie Koło TEPIS przeprowadziło wybory nowych władz podczas walnego zebrania w Białymstoku w dniu 25 stycznia 2018 roku. Posiedzenie połączono ze spotkaniem noworocznym, przekazaniem informacji o rejestracji repertoriów w GIODO oraz sprawozdaniem z konferencji TEPIS *Translating Language*, która odbyła się 16-17.12.2017 w Poznaniu. W odpowiedzi na liczne zapytania środowiska tłumaczy zarząd Podlaskiego Koła TEPIS zorganizował jeszcze jedno spotkanie poświęcone Rozporządzeniu o Ochronie Danych Osobowych. Szkolenie „RODO dla spóźnialskich” odbyło się 11.06.2018 r. w Białymstoku.

Wielkopolskie Koło TEPIS zorganizowało w Poznaniu szkolenia dla germanistów „Proces karny, prawo karne - porównanie systemów prawnych w Polsce i w Niemczech”. Spotkanie miało miejsce w dniu 30.09.2017 r. Wybory do władz Koła odbyły się podczas walnego zebrania w dniu 23.01.2018 r., a 30.01.2018 r. Zarząd zaprosił tłumaczy na spotkanie noworoczne, które miało charakter zapoznawczy i integracyjny. W dniu 24.03.2018 roku Wielkopolskie Koło TEPIS zorganizowało szkolenie w zakresie obowiązywania RODO.

Zachodniopomorskie Koło TEPIS, działające w ubiegłym roku jeszcze pod nazwą Pomorskiego Koła TEPIS, zorganizowało walne zebranie i wybory do zarządu w Szczecinie w dniu 20 stycznia 2018 roku. Spotkanie połączono z wykładem na temat praw człowieka oraz tradycyjnym spotkaniem noworocznym członków Koła. Uchwałą Rady Naczelnej nr 13/X/2018 została zmieniona nazwa Pomorskiego Koła TEPIS z siedzibą w Szczecinie. Nowa nazwa po wpisaniu do KRS będzie brzmieć:

Zachodniopomorskie Koło TEPIS. Zarząd Zachodniopomorskiego Koła był współorganizatorem spotkania „Meet-up Tłumaczy” w Szczecinie w dniu 16.05.2018 r. Spotkanie cieszyło się liczną frekwencją i miało charakter integrujący lokalną społeczność tłumaczy i biur tłumaczeń.

Serdecznie dziękujemy Zarządom kół za ich ogromną pracę i zaangażowanie. Gratulujemy pomysłów i cieszymy się z wszelkiej aktywności na rzecz środowiska tłumaczy.

Opr. Krystyna Kołodziej

Pełnomocnik Rady Naczelnej PT TEPIS

ds. Kół

WAŻNE PISMA ORAZ INTERPELACJE POSELSKIE

Po sygnałach, jakie otrzymaliśmy od naszych członków w sprawie działań prokuratur zmierzających do obniżenia kosztów tłumaczenia Europejskiego Nakazu Dochodzeniowego, PT TEPIS wystosowało pisma do Prokuratur Okręgowych, przedstawiając stanowisko Towarzystwa.

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
 CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
 CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
 RADA NACZELNA

Nr Prez. 29/2018

Warszawa, 23 października 2018 r.

Pan/Pani
Prokurator Okręgowy
Prokuratura Okręgowa
według rozdzielnika

Szanowni Państwo!

W związku z napływającymi do Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS informacjami od naszych członków - tłumaczy przysięgłych o podejmowanych przez prokuratury okręgowe działaniach zmierzających do obniżenia kosztów tłumaczenia europejskiego nakazu dochodzeniowego, sporządzonego na formularzu obejmującym część powtarzającą się (tzw. część statyczną) i część każdorazowo wypełnianą przez organ wydający END (tzw. część dynamiczną) poprzez zlecenie tłumaczom przetłumaczenia tylko części dynamicznej oraz żądanie rozliczenia kosztów tłumaczenia wyłącznie tej części, w imieniu Rady Naczelnej PT TEPIS przekazuję stanowisko PT TEPIS:

Tłumaczenie wyłącznie samej "części dynamicznej" jest możliwe, choć mija się z celem tłumaczenia poświadczanego. W takiej sytuacji tłumacz przysięgły przygotowuje tłumaczenie poświadczone zawierające wyłącznie wpisy do formularza, bez przepisania lub przekopiowania "części statycznej" formularza oraz oblicza wynagrodzenie na podstawie liczby znaków tak przygotowanego tłumaczenia. Tego rodzaju rozwiązanie jest jednak dla zlecającego wysoce niepraktyczne z uwagi na fakt, że jeżeli tekst formularza nie zostanie przez tłumacza przepisany czy przekopiowany do tłumaczenia poświadczanego, powstanie ryzyko niewłaściwego przypisania przetłumaczonej treści formularza (wpisów) do właściwej rubryki formularza przez odbiorcę tłumaczenia, gdyż tłumaczenie zostanie dołączone do formularza.

Przekopiowanie tekstu formularza do tekstu tłumaczenia poświadczanego rodzi natomiast obowiązek rozliczenia tekstu formularza, w szczególności w świetle art. § 8.1. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, zgodnie z którym, na potrzeby obliczenia wynagrodzenia tłumacza przysięgłego, "za stronę uważa się 25 wierszy, a za wiersz - 45 znaków" (łącznie 1.125 znaków). „Za znak uważa się wszystkie widoczne znaki drukarskie, w szczególności litery, znaki przestankowe, cyfry, znaki przeniesienia oraz uzasadnione budową zdania przerwy między nimi. Stronę rozpoczyna liczy się za całą.” Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, przy obliczaniu wynagrodzenia za sporządzenie tłumaczenia poświadczanego należy uwzględnić także całość przekopiowanego lub wklejonego formularza. Ponadto, liczba stron sporządzonego tłumaczenia poświadczanego podlega zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4) ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSESSMENTÉS
ET SPECIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИБЫЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilia Plater 25 lok. 44 • 00-888 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 475 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
 Organizacja pożytku publicznego KRS: 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 211133480
 Konto bankowe: PKO EP II O/W-wa 46 1020 1028 0000 1502 0117 6883

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

(Dz. U. 2004 Nr 273 poz. 2702 ze zmianami) wpisowi do repertorium tłumacza przysięgłego, w którym należy podać liczbę stron tłumaczenia, z uwzględnieniem tekstu faktycznie przetłumaczonego przez tłumacza przysięgłego oraz tekstu formularza udostępnionego przez zlecającego albo zamawiającego, czyli łączną liczbę stron sporządzonego tłumaczenia poświadczonego.

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

Jeżeli tłumacz pominąłby w rozliczeniu wynagrodzenia oraz we wpisie do repertorium tłumacza przysięgłego liczbę stron przypadającą na przekopiowany tekst formularza, faktyczna liczba stron sporządzonego tłumaczenia poświadczonego byłaby większa od liczby stron wpisanej do repertorium i stanowiącej podstawę rozliczenia, co byłoby działaniem nieprawidłowym w świetle art. § 8.1. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Wpis niezgodny ze stanem faktycznym, tzn. z łączną liczbą stron tłumaczenia poświadczonego przekazanego zlecającemu lub zamawiającemu stanowi nieprawidłowe i nierzetelne prowadzenie repertorium, o którym mowa w art. 21 ust. 1 i skutkuje karami orzeczonymi przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości przewidzianymi w art. 21 ust. 2 ustawy.

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VERDICHTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

Ponadto, jeżeli tłumacz pominąłby liczbę stron formularza na potrzeby rozliczenia wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, a do repertorium wpisał łączną liczbę stron tłumaczenia poświadczonego, uwzględniającą liczbę stron przypadającą na przekopiowany tekst formularza, spowodowałoby to brak korelacji pomiędzy liczbą stron sporządzonego tłumaczenia a wynagrodzeniem pobranym przez tłumacza przysięgłego. Stawki za tłumaczenie poświadczone na rzecz sądów, prokuratury, policji i organów administracji publicznej są określone w sposób „sztywny” w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, więc łączna kwota wynagrodzenia za tłumaczenie poświadczone pobrana oraz wpisana do repertorium musi stanowić iloczyn stawki określonej w Rozporządzeniu i liczby stron tłumaczenia poświadczonego. W przeciwnym przypadku tłumacz przysięgły naraża się na zarzut stosowania stawek niezgodnych z Rozporządzeniem podczas ustawowej kontroli repertorium przez wojewodę, prowadzonej zgodnie z art. 20 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz skutkuje odpowiedzialnością zawodową tłumacza przysięgłego zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy.

Pragnę zwrócić uwagę także na konieczność każdorazowego sprawdzenia formularza pod względem poprawności, gdyż to tłumacz przysięgły opatrując tłumaczenie swoim podpisem i pieczęcią, ponosi odpowiedzialność za tłumaczenie, przyczyniając się jednocześnie do zwiększenia rzetelności postępowania i zaufania do systemów wymiaru sprawiedliwości.

Jak wykazaliśmy powyżej, realizacja przez tłumacza przysięgłego zaleceń prokuratury w kwestii rozliczania jedynie części wynagrodzenia za sporządzenie tłumaczenia poświadczonego europejskiego nakazu dochodzeniowego uniemożliwia wykonanie ustawowych obowiązków tłumacza przysięgłego oraz naraża tłumacza przysięgłego na ustawowe sankcje dyscyplinarne. W

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-588 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 473 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS: 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480
Konto bankowe: PKO BP II O/W-ws 45 1020 1026 0000 1502 01 17 5983

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
 CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
 CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
 RADA NACZELNA

świeśle powyższych wyjaśnień, zważywszy na odpowiedzialność tłumacza przysięgłego za sporządzone tłumaczenie poświadczające, działania prokuratur należy uznać za nieuzasadnione oraz sprzeczne z ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego i rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. W związku z powyższym, zwracamy się do Prokuratury Okręgowej o zaprzestanie działań polegających na zalecaniu tłumaczom przysięgłym wywiązywania się z ustawowych wymogów w sposób nierzetelny, zagrożony karami dyscyplinarnymi.

Z poważaniem

 Zofia Rybińska
 prezes

Do wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny

Prokuratura Okręgowa w Warszawie
 Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze
 PROKURATURA OKRĘGOWA W PŁOCKU
 Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu
 Prokuratura Okręgowa Warszawa - Praga w Warszawie
 Prokuratura Okręgowa w Poznaniu
 Prokuratura Okręgowa w Lublinie
 Prokuratura Okręgowa w Szczecinie
 Prokuratura Okręgowa w Gdańsku
 Prokuratura Okręgowa w Katowicach
 Prokuratura Okręgowa w Gliwicach
 Prokuratura Okręgowa w Częstochowie
 PROKURATURA OKRĘGOWA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM
 Prokuratura Okręgowa w Białymstoku
 Prokuratura Okręgowa w Koszalinie
 Prokuratura Okręgowa w Siedlcach
 Prokuratura Okręgowa w Łodzi
 Prokuratura Okręgowa w Kielcach
 Prokuratura Rejonowa w Tarnowie
 Prokuratura Okręgowa w Opolu
 Prokuratura Rejonowa w Piotrkowie Trybunalskim
 Prokuratura Rejonowa w Krośnie

POLISH SOCIETY
 OF SWORN
 AND SPECIALISED
 TRANSLATORS
 TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
 DES TRADUCTEURS
 ASSERMENTÉS
 ET SPÉCIALISÉS
 TEPIS

POLNISCHE
 GESELLSCHAFT
 VEREIDIGTER
 ÜBERSETZER UND
 FACHÜBERSETZER
 TEPIS

ТОЛКОВЕ ОБЩЕ-
 СТВО ПРИСЯЖНЫХ
 И СПЕЦИАЛИЗ-
 ИРОВАННЫХ
 ПЕРЕВОДЧИКОВ
 TEPIS

ASSOCIAZIONE
 POLACA
 DEI TRADUTTORI
 GIURATI
 E SPECIALISTI
 TEPIS

ASOCIACIÓN
 POLACA
 DE TRADUCTORES
 JURADOS
 Y ESPECIALIZADOS
 TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 46 • 00-688 Warszawa
 www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
 Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-623 • REGON: 011133480
 Konto bankowe: PKO BP II OW-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5963

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
 CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
 CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
 RADA NACZELNA

Prokuratura Rejonowa w Zamościu
 Prokuratura Okręgowa w Bydgoszczy
 Prokuratura Okręgowa w Ostrołęce
 Prokuratura Okręgowa w Świdnicy
 Prokuratura Okręgowa w Rzeszowie
 Prokuratura Okręgowa w Legnicy
 Prokuratura Okręgowa w Koninie
 Prokuratura Rejonowa w Białogardzie
 Prokuratura Okręgowa w Sieradzu
 Prokuratura Okręgowa w Przemyślu
 Prokuratura Okręgowa w Jeleniej Górze
 Prokuratura Okręgowa w Bielsku-Białej
 Prokuratura Okręgowa w Nowym Sączu
 Prokuratura Okręgowa w Suwałkach
 Prokuratura Okręgowa w Radomiu
 Prokuratura Okręgowa w Legnicy
 Prokuratura Okręgowa w Tarnobrzegu
 Prokuratura Okręgowa w Supsku
 Prokuratura Okręgowa w Elblągu
 Prokuratura Okręgowa w Toruniu
 Prokuratura Okręgowa w Olsztynie
 Prokuratura Okręgowa w Łomży
 Prokuratura Okręgowa w Chełmie
 Prokuratura Okręgowa w Krakowie
 Prokuratura Okręgowa w Nowym Sączu
 Prokuratura Okręgowa w Ostrowie Wielkopolskim
 Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu
 Prokuratura Okręgowa w Skierniewicach

POLISH SOCIETY
 OF SWORN
 AND SPECIALISED
 TRANSLATORS
 TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
 DES TRADUCTEURS
 ASSEMENTÉS
 ET SPÉCIALISÉS
 TEPIS

POLNISCHE
 GESELLSCHAFT
 VERSIDIGTER
 ÜBERSETZER UND
 FACHÜBERSETZER
 TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
 СТВО ПРИСЯЖНЫХ
 И СПЕЦИАЛИЗИ-
 РОВАННЫХ
 ПЕРЕВОДЧИКОВ
 TEPIS

ASSOCIAZIONE
 POLACA
 DEI TRADUTTORI
 GIURATI
 E SPECIALISTI
 TEPIS

ASOCIACIÓN
 POLACA
 DE TRADUCTORES
 JURADOS
 Y ESPECIALIZADOS
 TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilia Piłster 25 lok. 44 • 00-688 Warszawa
 www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tapis@tepis.org.pl
 Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525 20 30 523 • REGON: 011133480
 Konto bankowe: PKO BP II O/N wa 46 1020 1026 0000 1902 0117 5993

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ

Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich

Bałtyckie
Stowarzyszenie
Tłumaczy

Bałtyckie Stowarzyszenie Tłumaczy

Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy

Warszawa, dnia 1 października 2018 r.

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Al. Ujazdowskie 11
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ (PT TEPIŚ), Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich (STP), Bałtyckie Stowarzyszenie Tłumaczy (BST), Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy (LST), proszą o odpowiedź na przesłany Panu Ministrowi dnia 8 lutego 2018 r. projekt zmian rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, wypracowany w ramach Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Stowarzyszenia zostały poinformowane przez Przewodniczącego Zespołu, Pana Dyrektora Karola Dąka, że projekt został przeanalizowany przez Departament Budżetu i Efektywności Finansowej z wynikiem pozytywnym oraz przekazany panu ministrowi Marcinowi Warcholowi celem przedstawienia go na posiedzeniu kierownictwa Ministerstwa.

Konieczność waloryzacji i podwyżek stawek wynagrodzenia przedstawiliśmy w uzasadnieniu do ww. projektu zmian rozporządzenia. Pozwalamy sobie jednak przypomnieć, że wysokość stawek nie zmieniła się od ostatnich 14 lat (!), doprowadzając do niemalże 100% utraty siły nabywczej osób, dla których tłumaczenia poświadczone stanowią jedyne źródło utrzymania.

Środowisko tłumaczy przysięgłych jest wzburzone wieloletnim pomijaniem żywotnego problemu wynagrodzenia tej grupy zawodowej.

Zaniedbania resortu w odniesieniu do grupy profesjonalnych tłumaczy przysięgłych nie znajduje uzasadnienia w świetle podwyżek przyznawanych pracownikom wymiaru sprawiedliwości. Uznanie dla roli tłumaczy przysięgłych w wymiarze sprawiedliwości powinno być odzwierciedlone także, a może przede wszystkim, w wysokości stawek wynagrodzenia za ich czynności.

Stowarzyszenia zwracają się do kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości o bezzwłoczne podjęcie długo oczekiwanej decyzji w tym zakresie i przekazanie jej Stowarzyszeniom.

Z poważaniem

prezes PT TEPIS

Zofia Rybińska

prezes STP

Monika Ordon-Krzak

prezes BST

Łukasz Mrzygłód

prezes LST

Irmína Daniłowska

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
 CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
 CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
 RADA NACZELNA

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

Warszawa, 25 września 2018 r.

RN Pre. 26/18

Pan Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Warszawa

Do rąk własnych

Iszonnomy Reine Romanse!

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS (PT TEPIS) zwraca się do Pana w sprawie wsparcia naszych starań dotyczących podwyższenia stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

W imieniu przede wszystkim członków PT TEPIS Towarzystwa, ale także dla dobra całej grupy zawodowej rokrocznie od 2005 r. zwracaliśmy się do władz Ministerstwa Sprawiedliwości o zabezpieczenie w części 15 budżetu państwa środków niezbędnych na waloryzację, a w kolejnych latach także o podwyższenie wyjątkowo niskich stawek tłumaczy przysięgłych.

Kolejne ekipy rządzące, mimo słów uznania dla ważnej dla wymiaru sprawiedliwości, odpowiedzialnej i pełnej wyzwań roli tłumaczy przysięgłych - które wykonywanie wymaga odpowiedniego wykształcenia i stałego doskonalenia zawodowego - nie zdobyły się jednak na podchylenie się nad sprawą wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych. Wprawdzie w 2007 r. stawki wynagrodzenia tłumaczy zostały podwyższone dzięki staraniom PT TEPIS, ale jedynie w odniesieniu do postępowań prowadzonych w trybie przyspieszonym (wówczas w tzw. sądach 24-godzinnych), które z udziałem tłumacza przysięgłego były i są obecnie prowadzone w niezwykle rzadkich przypadkach.

Wszyscy mamy świadomość tego, jak zmieniła się w 2018 r. wartość nabywczą złotego w porównaniu z 2004 r., a także jak rokrocznie spadają realne dochody tłumaczy przysięgłych, bowiem stawki wynagrodzenia z 2004 r. pozostają nadal niezmienną i wynoszą tyle, ile wynosiły w 2004 r. Uważamy, że stawki te powinny zostać bezzwłocznie podwyższone.

Dzisiaj zwracamy się do Pana, gdyż ani nasze 14-letnie starania, ani powołanie w 2015 r. z inicjatywy PT TEPIS przez Ministra Sprawiedliwości Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, ani też jego trwające trzy lata prace nie przynoszą żadnego rezultatu.

PT TEPIS • ul. Emilia Plater 26 lok. 44 • 00-658 Warszawa
 www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
 Organizacja pożytku publicznego KRS 77489 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480
 Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5985

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Nasze starania popierają też przedstawiciele organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, którzy mają problemy z powoływaniem tłumaczy, wynikające wprost z bardzo niskich stawek. O tych problemach informowaliśmy Ministerstwo Sprawiedliwości w wielu naszych pismach i podczas prac ww. Zespołu.

Rada Naczelna wraz z członkami PT TEPIS ma nadzieję, że po tych bezowocnych 14-letnich staraniach na szczęśliwie Ministerstwa Sprawiedliwości jedynie Pan Premier spowoduje, że ważna rola grupy zawodowej tłumaczy przysięgłych w szeroko pojętym wymiarze sprawiedliwości zostanie wreszcie doceniona, ale także rozwiąże nabrzmiały i budzący już duże niezadowolenie problem społeczny.

Z poważaniem

Zofia Rybińska
prezes

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilia Plater 26 lok. 44 • 00-688 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

Warszawa, 25 września 2018 r.

RN Pro. 28/18

Pani Joanna Wronecka
Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny
Permanent Mission of the Republic of Poland
to the United States in New York
State Przedstawicielstwo RP przy Narodach Zjednoczonych
w Nowym Jorku
750 Third Avenue, 30th Floor
New York, N.Y. 10017
e-mail: nowyjork.onz.sekretariat@msz.gov.pl

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

Apel o rezolucję w sprawie ochrony tłumaczy cywilnych w sytuacjach konfliktów zbrojnych

Szanowna Pani Ambasador!

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że ustni i pisemni tłumacze cywilni, pracujący w regionach wysokiego ryzyka konfliktów zbrojnych, narażeni są na duże niebezpieczeństwo. Działania militarne w Iraku i Afganistanie zbierają tragiczne żniwo i osoby podejmujące się tłumaczenia w tych regionach często odnoszą obrażenia bądź są zabijane. Na całym świecie właśnie ci tłumacze stali się głównym celem ataków zarówno organów państwowych, jak i innych organizacji czy ugrupowań, są bowiem postrzegani jako zdrajcy, szpiegi czy sabotażyści i bezkarnie więzieni, porwani, torturowani i mordowani.

Zapewnienie ochrony tej narażonej na wielkie niebezpieczeństwo grupie tłumaczy jest sprawą najwyższej wagi. Tłumacze, zarówno pisemni jak i ustni, są niezbędni we wszelkich działaniach międzynarodowych, ponieważ dzięki ich pracy znikają bariery językowe i możliwa jest komunikacja. Tłumacze pełnią niezwykle ważną rolę pomocniczą nie tylko w trakcie trwania konfliktów zbrojnych, ale także na etapie budowania pokoju po zakończeniu konfliktu.

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS pragnie dołączyć do inicjatywy organizacji Red T oraz głównych organizacji zrzeszających tłumaczy, takich jak Międzynarodowe Stowarzyszenie Tłumaczy Konferencyjnych (AIC), Międzynarodowa Federacja Tłumaczy (FIT), Międzynarodowe Stowarzyszenie Profesjonalnych Tłumaczy Pisemnych i Ustnych (IAPTI), Critical Link International (CLI) oraz Światowe Stowarzyszenie Tłumaczy Języka Migowego (WASLI) apelujących do Organizacji Narodów Zjednoczonych o wydanie rezolucji w sprawie ochrony tłumaczy cywilnych pracujących w rejonach konfliktów zbrojnych. Status quo musi ulec zmianie! Żywny nadzieję, że Polska poprze inicjatywę przyjęcia tej rezolucji.

Z poważaniem

Zofia Rybińska
prezes

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ГОЛОВОКЕ ОБЩЕ-
СТВО ПИСЬМЕННЫХ
И СПЕЦИАЛИЗ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACA
DE TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilia Plater 25 lok. 44 • 00-350 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 479 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS 77496 • NIP 625-20-90-623 • REGON: 01103490
Konto bankowe: PKO BP II O/W 44 43 1020 1025 0000 1522 0117 6963

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

RN. Pre. 20/18

Warszawa, 5 czerwca 2018 r.

Szanowny Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Warszawa

Do rąk własnych

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛСЬКІЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖИ-
И СПЕЦИАЛИЗ-
ПОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

Szanowny Panie Ministrze!

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, najliczniejsze stowarzyszenie tłumaczy w Polsce, zrzeszające największą liczbę tłumaczy przysięgłych, inicjator powołania Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego - wyraża zaniepokojenie brakiem stanowiska Pana Ministra dotyczącego wspólnego projektu stowarzyszeń PT TEPIS, STP, BST, LST - członków ww. Zespołu, przesłanego dnia 8 lutego 2018 r.

Od 1990 roku Towarzystwo TEPIS czyni starania o wyższą rangę zawodu, o profesjonalizm tłumaczy przysięgłych oraz godziwe wynagrodzenie tłumaczy pracujących dla organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W imieniu przede wszystkim członków Towarzystwa, jednakże dla dobra całej grupy zawodowej, wielokrotnie zwracaliśmy się do władz Ministerstwa Sprawiedliwości o podwyższenie stawek wynagrodzenia przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, które od 2005 r. nie były waloryzowane ani podwyższane. Corocznie od 2005 roku, a ostatnio także pismem z dnia 17 lipca 2017 r. zwracaliśmy się o zabezpieczenie w części 15 budżetu państwa środków niezbędnych na waloryzację, a także o podwyższenie bardzo niskich stawek tłumaczy przysięgłych, nie otrzymując na to pismo odpowiedzi.

Kolejne ekipy rządzące, mimo słów uznania dla ważnej dla wymiaru sprawiedliwości, odpowiedzialnej i pełnej wyzwań roli tłumaczy przysięgłych, nie zdobyły się jednak na pochylenie się nad sprawą wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych. Wprawdzie w 2007 r. Pan Minister podniósł stawki wynagrodzenia tłumaczy, ale jedynie w odniesieniu do postępowań prowadzonych w trybie przyspieszonym (wówczas w sądach 24 godzinnych), które z udziałem tłumacza przysięgłego były i są prowadzone obecnie w wyjątkowo rzadkich przypadkach.

Dzisiaj zwracamy się do Pana Ministra czternasty już rok z rządu o pochylenie się nad sprawami tłumaczy przysięgłych. Wszyscy mamy świadomość jak zmieniła się w 2018 r. wartość nabywczą złotówki w porównaniu z 2004 r., a także jak rokrocznie spadają realne dochody tłumaczy przysięgłych, bowiem stawki wynagrodzenia z 2004 r. pozostają nadal niezmiennione i

PT TEPIS • ul. Emilia Plater 25 lok. 44 • 00-588 Warszawa

www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl

Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 311133480

Konto bankowe: PKO BP II O/N/wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
 CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
 CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
 RADA NACZELNA

wynoszą tyle, ile wynosiły w 2004 r. tj. przykładowo w I grupie językowej, obejmującej język angielski, niemiecki, francuski, rosyjski - 23 zł za tłumaczenia pisemne na język polski, 30,07 zł – na język obcy oraz 39,09 zł za godzinę tłumaczenia ustnego. Uważamy, że stawki te powinny zostać bezzwłocznie nie tylko urealnione, ale i podwyższone.

Tłumacze nie są odosobnieni w tej opinii, gdyż na problemy z powoływaniem tłumaczy, wynikające wprost z bardzo niskich stawek zwracają też uwagę przedstawiciele organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, o czym sygnalizowaliśmy we wcześniejszych pismach.

Rada Naczelna wraz z członkami Towarzystwa TEPIŚ czeka na zajęcie przez Pana Ministra pozytywnego stanowiska w pilnej sprawie urealnienia i podwyższenia stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, co będzie wyrazem nie tylko docenienia ważnej roli ok. 11 tysięcznej grupy zawodowej tłumaczy przysięgłych w szeroko pojętym wymiarze sprawiedliwości, ale także załatwienie nabrzmiałego i budzącego już duże niezadowolenie problemu społecznego.

Z wyrazami poważania

 Zofia Fybińska
 prezes

POLISH SOCIETY
 OF SWORN
 AND SPECIALISED
 TRANSLATORS
 TEPIŚ

SOCIÉTÉ POLONAISE
 DES TRADUCTEURS
 ASSEMENTÉS
 ET SPÉCIALISÉS
 TEPIŚ

POLNISCHE
 GESELLSCHAFT
 VEREINIGTER
 ÜBERSETZER UND
 FACHÜBERSETZER
 TEPIŚ

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
 СТВО ПРИСЯЖНЫХ
 И СПЕЦИАЛИЗМ-
 ПОВАННЫХ
 ПЕРЕВОДЧИКОВ
 TEPIŚ

ASSOCIAZIONE
 POLACCA
 DEI TRADUTTORI
 GIURATI
 E SPECIALISTICI
 TEPIŚ

ASOCIACIÓN
 POLACA
 DE TRADUCTORES
 JURADOS
 Y ESPECIALIZADOS
 TEPIŚ

PT TEPIŚ • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-388 Warszawa
 www.tepis.org.pl • tel. 514 434 478 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
 Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 211133480
 Konto bankowe: PKO BP II Q/W-wa 48 1021 1026 0000 1502 0117 5983

Warszawa, dnia 4 lipca 2018 r.

DZP-V-001-1/17

Pani
Zofia Rybińska
Prezes
Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych
i Specjalistycznych TEPIS

Innowacje *Rozw.* *Prace,*

W odpowiedzi na Pani pismo z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie zmiany stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych – skierowane do Ministra Sprawiedliwości pana Zbigniewa Ziobry, a przekazane do Departamentu Zawodów Prawniczych zgodnie z właściwością – uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Przygotowany przez stowarzyszenia tłumaczy w ramach *Zespołu do przeglądu ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego* projekt zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych (Dz.U. Nr 24, poz. 131, z późn. zm.) został, zgodnie z poleceniem Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pana dr. Marcina Warchoła, przeanalizowany przez merytorycznie odpowiedzialny za sprawy tłumaczy przysięgłych Departament Zawodów Prawniczych oraz właściwy w kwestiach finansowych Departament Budżetu i Efektywności Finansowej. W projekcie dokonano szeregu poprawek mających na celu dostosowanie skutków finansowych planowanych zmian do określonego w poleceniu pana ministra limitu wydatków.

Poprawiony projekt został przekazany panu ministrowi Marcinowi Warchołowi celem przedstawienia na posiedzeniu kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, które podejmie ostateczną decyzję odnośnie do dalszych prac legislacyjnych.

Karol Dąbek
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Zawodów Prawniczych

Karol Dąbek
sędzia

RN. Pre. 14/18

Warszawa, 24 kwietnia 2018 r.

Pani
 Małgorzata Stańczykowska
 Dyrektor Generalny
 Ministerstwa Sprawiedliwości
 Al. Ujazdowskie 11
 Warszawa

SOCIÉTÉ POLONAISE
 DES TRADUCTEURS
 ASSÉRMENTÉS
 ET SPÉCIALISÉS
 TEPIS

POLISCHE
 GESELLSCHAFT
 VERBUNDIGTER
 ÜBERSETZER UND
 FACHÜBERSETZER
 TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
 СТВО ПРИСЯЖНЫХ
 И СПЕЦИАЛИЗИ-
 РОВАННЫХ
 ПЕРЕВОДЧИКОВ
 ТЕРИС

ASSOCIAZIONE
 POLACA
 DEI TRADUTTORI
 GIURATI
 E SPECIALISTI
 TEPIS

ASOCIACIÓN
 POLACA
 DE TRADUCTORES
 JURADOS
 Y ESPECIALIZADOS
 TEPIS

Wznowione Pani Dyrektor,

W nawiązaniu do odpowiedzi Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości z 18.06.2017 r. na pismo PT TEPIS (RN. Pre 22/17) z 24.07.2017 r. jak również w związku z zamieszczeniem na stronie Biuletynu Informacji Publicznej ogłoszenia o nr ref. BA-F-II-3710-3/18 kolejnego zamówienia na „wykonywanie usług tłumaczeń pisemnych specjalistycznych z użyciem słownictwa prawniczego, Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS przesyła opinię prawną meo. Pawła Gugęły, dotyczącą dwóch pytań: 1) czy organizowanie przez organy administracji publicznej przetargów na wykonanie tłumaczeń poświadczonych przez tłumaczy przysięgłych znajduje uzasadnienie w aktualnie obowiązujących przepisach prawa, a także – w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na zadane pytanie – 2) jakie mogą być tego konsekwencje prawne?

W trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej proszę o informację, czy i ewentualnie w jakim zakresie w wyniku realizacji zamówienia publicznego BA-F-II-3710-3/17 zlecane było wykonywanie tłumaczeń poświadczonych, a także, czy i ewentualnie w jakim zakresie zlecane wykonanie tłumaczeń odbywało się w wyniku realizacji przez Ministerstwo Sprawiedliwości praw i obowiązków wynikających z zastosowania procedury karniej i cywilnej.

Proszę także o ustosunkowanie się do obawy wyrażonej w opinii meo. Gugęły, „że działanie polegające na organizacji przetargu na tłumaczenia, które winny być wykonywane na rzecz organu w ramach stosunku publicznoprawnego, może być uznane za przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków przez funkcjonariusza publicznego oraz działanie na szkodę interesu publicznego (poprzez stosowanie stawek wyższych niż w Rozporządzeniu MS) lub prywatnego (tj. na szkodę interesu tłumaczy przysięgłych poprzez stosowanie stawek niższych niż w Rozporządzeniu MS), co może skutkować odpowiedzialnością karną (por. art. 231 KK)“.

Z wyrazami szacunku

Zofia Rybińska
 prezes

Do wiadomości:
 Pani Iwona Kujawa Dyrektor Departamentu Zawodów Prawniczych i Pomocy Prawnej
 Pan Karol Dalek Zastępca Dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych i Pomocy Prawnej

PT TEPIS • ul. Emilia Plater 25 lok. 44 • 00-685 Warszawa
 www.tepis.org.pl • tel. 514 434 475 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
 Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 625-20-50-623 • REGON: 01133480
 Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1025 0000 1002 0117 5863

Warszawa, 24 maja 2018 r.

Biuro Ministra
BM-11-082-568/18

195528 - 021083

Sz. P.

Zofia Rybińska

Prezes Polskiego Towarzystwa

Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS

ul. Emilii Plater 25 lok. 44

00 – 688 Warszawa

Gracjan Lewiński

W związku z otrzymaniem wniosku o udostępnienie informacji publicznej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS z 24 kwietnia 2018 r. (data wpływu: 27 kwietnia 2018 r.) uprzejmie informuję, że z uwagi na skomplikowany przedmiot wniosku potrzebujemy dodatkowego czasu na przygotowanie odpowiedzi. Dodażymy wszelkich starań, aby przekazać Państwu odpowiedź w terminie do 27 czerwca 2018 r.

Wskazany termin realizacji wniosku jest zgodny z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (j. t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1764 ze zm.).

ZASTĘPCA DYREKTORA
Biura Ministra

Rafał Drzewiecki

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EUL TA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

RN. Pro. 12/18

Warszawa, 18 kwietnia 2018 r.

Pani Katarzyna Anzorge-Kicińska
Dyrektor Departamentu Spraw Obywatelskich
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLISCHE
GESELLSCHAFT
VERDICHTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИБИЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
ТЕПИС

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

Wznowiona Pani Dyrektor

zwracamy się do Pani z prośbą o zajęcie stanowiska w związku z pojawiającą się ostatnio praktyką niektórych Urzędów Stanu Cywilnego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej polegającą na odmowie przyjęcia tłumaczeń dokonanych przez tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego dokumentów stanu cywilnego pochodzących z Białorusi, wydanych w języku rosyjskim i opatrzonych pieczęcią z napisami w języku białoruskim.

Ponieważ na Białorusi język rosyjski i język białoruski są językami urzędowymi, dokumenty mogą być opatrzone pieczęciami z napisami w jednym lub w drugim języku, chociaż w 90% są sporządzone w języku rosyjskim.

Tłumacze przysięgli języka rosyjskiego, którzy nie mają uprawnień do wykonywania tłumaczeń z języka białoruskiego (a takich jest zdecydowana większość), mając obowiązek wykonania tłumaczenia ze szczególną starannością (zgodnie z art. 14 Ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego), mogą pieczęcie sporządzone wyłącznie w języku białoruskim odpowiednio opisać, natomiast nie mają prawa tłumaczyć ich treści. Stosowny opis pieczęci w języku białoruskim dokonany przez tłumacza przysięgłego języka rosyjskiego nie powinien - w naszej opinii - być przyczyną odrzucenia tłumaczenia, gdy cały dokument sporządzony jest w języku rosyjskim. Można założyć także, że w sytuacji, gdyby pieczęć była częściowo czytelna lub nieczytelna, tłumaczenie byłoby według wszelkiego prawdopodobieństwa przyjęte.

Dotychczas tłumaczenia dokumentów zawierające opis pieczęci w języku białoruskim wykonane przez tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego nie były kwestionowane. Przypadki odmowy tłumaczeń pojawiły się niedawno i zaniepokoiły tłumaczy przysięgłych tego języka. Przepisy ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego (art. 31, art. 107) nie zawierają obostrzeń w tym zakresie.

Zwracamy się zatem z pytaniem, czy zmieniły się wytyczne dotyczące przyjmowania tłumaczenia poświadczanego przez tłumacza przysięgłego. Jeśli tak, prosimy o ich przekazanie nam, byśmy mogli je rozpowszechnić nie tylko wśród członków naszego Towarzystwa.

Z poważaniem

Zofia Rybińska
Zofia Rybińska
prezes

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 03-480 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 475 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS 77496 • NIP: 625-23 30-623 • REGON: 01133483
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 43 1020 1025 0300 1530 0117 5953

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Departament Spraw Obywatelskich

DSO WSC 6000 87/18

Warszawa, dnia 15 lipca 2018r.

Pani Zofia Rybińska
Prezes Polskiego Towarzystwa
Tłumaczy Przysięgłych
i Specjalistycznych

Szanowna Pani Prezes,

w odpowiedzi na pismo z dnia 18 kwietnia br. Nr RN.Pre 12/18 informujące o przypadkach odrzucania przez kierowników urzędów stanu cywilnego tłumaczeń dokumentów stanu cywilnego pochodzących z Białorusi, wycanych w języku rosyjskim i opatrzonych pieczęcią z napisami w języku białoruskim, dokonanych przez tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego, uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Sprawiedliwości potwierdziło prawidłowość przywołanej przez Panią Prezes praktyki tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego, polegającej na opisywaniu pieczęci w języku białoruskim, bez dokonania wiernego tłumaczenia ich treści.

Wobec powyższego, przekażę odpowiednią informację kierownikom urzędów stanu cywilnego, za pośrednictwem organów nadzoru wojewódzkiego, do stosowania w bieżącej praktyce, celem wyeliminowania opisywanych przez Panią Prezes przypadków kwestionowania tłumaczeń przysięgłych.

Z poważaniem,

DYREKTOR
Departamentu Spraw Obywatelskich
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
Katarzyna Ambroży-Kucharska

ul. Steliana Batorego 5
02-551 Warszawa, Polska
mswia.gov.pl

tel. +48 22 515 23 33
fax +48 22 515 23 34

1/1

INTERPELACJE POSŁÓW ADAMA ANDRUSZKIEWICZA I STANISŁAWA TYSZKI ORAZ ZAPYTANIE POSŁA PAWŁA LISIECKIEGO

W czerwcu br. wpłynęły do Sejmu dwie kolejne interpelacje poselskie oraz jedno zapytanie w sprawach istotnych dla naszej grupy zawodowej.

Wyrażamy podziękowania wszystkim posłom, którzy okazali zainteresowanie problemami naszego środowiska i udzielili nam wsparcia. Poseł Adam Andruszkiewicz w interpelacji nr 22797 z dnia 06.06.2018 r. zadał pytania nurtujące tłumaczy przysięgłych w związku z wprowadzeniem w życie rozporządzenia o ochronie danych osobowych. Natomiast poseł Stanisław Tyszka, na wniosek Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych w Polsce, poświęcił swoją interpelację nr 23009 z 12.06.2018 r. kwestii – nadal niestety aktualnej – braku rewaloryzacji stawek wynagrodzenia za tłumaczenia przysięgłe. Również poseł Paweł Lisiecki, który wspiera nasze środowisko w rozmowach z Ministerstwem Sprawiedliwości, w dniu 20.06.2018 r. złożył zapytanie poselskie nr 7650 dotyczące podniesienia stawek naszego wynagrodzenia.

Treść interpelacji i zapytania oraz odpowiedź na zapytanie cytujemy za stroną: <http://www.sejm.gov.pl/>.

Interpelacja nr 22797

do prezesa Rady Ministrów

w sprawie reformy ochrony danych osobowych w Polsce

Zgłaszający: Adam Andruszkiewicz

Data wpływu: 06-06-2018

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z uchwaleniem ustawy o ochronie danych osobowych oraz wejściem w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w praktyce pojawiło się wiele niejasności w kwestii stosowania się podmiotów do nowego prawa. W związku z brakiem orzecznictwa w tej kwestii należy pochylić się nad problemami zgłaszanymi przez wiele podmiotów z wielu branż.

W pierwszej kolejności warto podkreślić problemy z wdrożeniem nowych przepisów w działalności tłumaczy przysięgłych. Ich działalność polega na tłumaczeniu różnego **rodzaju** dokumentów, które zawierają dane osobowe. Bardzo często zdarza się tak, że dokumenty do tłumaczenia przesyłane są drogą elektroniczną za pomocą poczty elektronicznej. Tłumacz nie ma wpływu na treść przesyłanych pism zawierających dane osobowe. Wymienione dokumenty zawierają często dane wrażliwe, których legalne przetwarzanie powinno opierać się na wybranej przesłance z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. W związku z tym istnieje trudność we wskazaniu podstawy prawnej

takiego przetwarzania danych przez tłumaczy przysięgłych. Kolejna kwestia to przetwarzanie danych przez tłumaczy przysięgłych na podstawie obowiązku prawnego, który polega na prowadzeniu ewidencji tłumaczeń w postaci repertorium. Dane zawarte w repertorium są przetwarzane przez tłumaczy przysięgłych. Jednak żaden przepis prawny nie stanowi o terminie przechowywania repertorium. Rodzi tu o problemy na gruncie RODO.

Wiele niejasności na gruncie nowego prawa o ochronie danych osobowych dotyczy działalności mediów, które podlegają reżimowi Prawa prasowego. W pierwszej kolejności warto wskazać na wykorzystywanie w materiałach medialnych danych osób, które udzielają wypowiedzi z zaznaczeniem, że nie są to osoby publiczne. Zgłaszany przez dziennikarzy problem polega na tym, że niejasna jest kwestia odbierania zgód na przetwarzanie danych ww. osób na potrzeby artykułów prasowych czy materiałów audiowizualnych w telewizjach. Konsekwencją takiego stanu rzeczy mogą być późniejsze żądania tych osób o usuwanie tych danych z portali informacyjnych, tj. usuwanie artykułów, np. sprzed kilku lat, powołując się na prawa osób, których dane dotyczą.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 roku o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 1996 r. Nr 73, poz. 350, z późn. zm.), uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jaką podstawę prawną przetwarzania danych powinni wskazywać tłumacze przysięgli, którzy przetwarzają dane zawarte w dokumentach podlegających tłumaczeniu? Proszę o wskazanie podstawy prawnej dla danych zwykłych i danych sensytywnych.
2. Jak długo tłumacze przysięgli powinni przechowywać repertorium, które zawiera dane osobowe osób, które zlecają tłumaczenia?
3. Czy tłumacz przysięgły może dokonać tłumaczenia dokumentów zawierających dane osobowe (także wrażliwe), które dostarczane są przez inną osobę, np. członka rodziny?
4. Czy dziennikarze przy wywiadach (prasowych, radiowych, telewizyjnych) powinni odbierać zgodę na przetwarzanie danych osobowych od osób udzielających wywiadu? Proszę o wskazanie sytuacji, która dotyczy osób niepełniących funkcji publicznych.
5. Czy media (redakcje, telewizje, rozgłośnie radiowe) podlegające Prawu prasowemu mają obowiązek usuwania swych materiałów, np. z portali internetowych, po zgłoszeniu żądania od osoby, której dane zawarte w materiale dotyczą?
6. Czy osoba, której dane zawarte są w materiale prasowym, może żądać usuwania materiałów medialnych obecnych lub sprzed kilku lat, powołując się na prawo do bycia zapomnianym?

Z wyrazami szacunku

Adam Andruszkiewicz

Posel na Sejm RP

<http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/interpelacjaTresc.xsp?documentId=60E2A118EBE4D315C12582B3004A9CBB&view=1t>

Interpelacja nr 23009

do ministra sprawiedliwości

w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego

Zgłaszający: Stanisław Tyszka na wniosek Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych w Polsce

Data wpływu: 12-06-2018

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Pana z interpelacją poselską w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Do mojego biura poselskiego zgłosili się przedstawiciele tego zawodu z wnioskiem o interwencję w ich sprawie. Powodem, dla którego środowisko tłumaczy przysięgłych, jest niezadowolone ze swojej pozycji zawodowej, są niezmiennie od lat stawki wynagrodzeń za sporządzenie poświadczanego tłumaczenia na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.

Ostatnim aktem wydanym w sprawie wysokości wynagrodzenia tłumacza przysięgłego za czynności wykonywane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej jest rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z dnia 26 stycznia 2005 r.). Od tego czasu stawki wynagrodzeń dla tłumaczy przysięgłych nie uległy zmianie, niezależnie od średniego wskaźnika wynagrodzeń w gospodarce narodowej, wzrostu gospodarczego, inflacji, waloryzacji rent i emerytur itd. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2016 poz. 487, ze zm.): „Tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej, chyba że zachodzą szczególnie ważne przyczyny uzasadniające odmowę”. Opisana sytuacja powoduje w praktyce, że tłumacze przysięgli muszą przez znaczną część czasu pracy wykonywać zlecenia opłacane zdecydowanie poniżej stawek rynkowych.

Utrzymywanie opisanego powyżej stanu rzeczy jest niesprawiedliwe i krzywdzące wobec tłumaczy przysięgłych wobec częstych waloryzacji stawek w innych zawodach wykonujących funkcje publiczne. Stanowi to tym samym akt naruszenia zasady równości wyrażonej w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z zaistniałą sytuacją zwracam się do Pana Ministra z następującymi pytaniami:

1. Kiedy Ministerstwo Sprawiedliwości wyda odpowiednie rozporządzenie waloryzujące stawki wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych?
2. Dlaczego przez ponad 13 lat wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych nie uległy waloryzacji?

Z wyrazami szacunku

<http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/interpelacjaTresc.xsp?documentId=B1196A203D38F848C12582B80030C9BB&view=1t>

Zapytanie nr 7650

do ministra sprawiedliwości

w sprawie rewaloryzacji stawek za pracę tłumaczy przysięgłych

Zgłaszający: Paweł Lisiecki

Data wpływu: 20-06-2018

Warszawa, dnia 20.06.2018

Zwracam się z zapytaniem dotyczącym podniesienia stawek za usługi świadczone przez tłumaczy przysięgłych.

Osoby będące tłumaczami przysięgłymi powinny wyróżniać się zawodową etyką, wykonywać swoje obowiązki ze szczególną starannością, bezstronnością, zobowiązane są do zachowania tajemnicy zawodowej i do stałego doskonalenia swoich kwalifikacji. Ich działalność jest niezbędna do sprawnego działania np. prokuratury czy sądów. Wymagania stawiane tym osobom są wysokie. Tymczasem wynagrodzenie za te usługi jest bardzo niskie i pozostaje na poziomie, który obowiązuje od kilkunastu lat.

W związku z powyższym wnioskuję o zmianę stawek dla tłumaczy przysięgłych, tak aby stawki te zostały zrewaloryzowane.

Ponadto, jak twierdzą tłumacze przysięgli, często dochodzi do sytuacji, że wypłata wynagrodzenia dla tłumaczy przysięgłych nie jest terminowa.

Czy możliwe jest podniesienie stawek dla tłumaczy przysięgłych?

Czy rzeczywiście jest tak, że wynagrodzenie za pracę dla tłumaczy przysięgłych nie jest wypłacane w terminie?

Paweł Lisiecki

<http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/interpelacjaTresc.xsp?documentId=0A883EDCA82AE295C12582BE0034CF36&view=2>

Odpowiedź na zapytanie nr 7650

w sprawie rewaloryzacji stawek za pracę tłumaczy przysięgłych

Odpowiadający: podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Marcin

Warchoł

Warszawa, 24-07-2018

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na zapytanie Pana Posła Pawła Lisieckiego z dnia 2 lipca 2018 r., Nr 7650, w sprawie zmiany wysokości wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Zagadnienia dotyczące zasad wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego oraz wynagradzania za sporządzone tłumaczenia regulują ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1505) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 131 z późn. zm.). Zgodnie z art. 16 ust. 1 powołanej ustawy wynagrodzenie za czynności tłumacza przysięgłego ustala umowa ze zleceniodawcą lub zamawiającym wykonanie tłumaczenia. Oznacza to, że co do zasady ustawodawca nie ingeruje w wysokość wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, pozostawiając jego kształtowanie wolnemu rynkowi. Należy zauważyć, że tłumaczenia tego rodzaju stanowią ok. 90% wszystkich zleceń realizowanych przez tłumaczy przysięgłych[1].

Natomiast w odniesieniu do wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych wykonujących pracę na żądanie sądów, prokuratury, Policji i organów administracji publicznej jego wysokość określa powołane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości. Było ono dwukrotnie nowelizowane. W 2007 r. podwyższono o 100 % w stosunku do stawki podstawowej wynagrodzenie tłumaczy przysięgłych sporządzających tłumaczenie pisemne w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym. Podwyższono również wynagrodzenie za tłumaczenie ustne wykonywane w tym trybie. Ponadto w roku 2009 dodano § 6a umożliwiający podwyższenie stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych będących podatnikami podatku od towarów i usług o kwotę tego podatku.

Utrzymywanie pozostałych stawek określonych w powołanym rozporządzeniu na niezmiennym poziomie uwarunkowane było sytuacją budżetu państwa. W latach 2009 - 2015 Polska była objęta przez Komisję Europejską procedurą nadmiernego deficytu, co oznaczało w praktyce zamrożenie wysokości środków budżetowych przeznaczonych na wynagrodzenia. Rada Unii Europejskiej zamknęła procedurę nadmiernego deficytu wobec Polski dopiero w czerwcu 2015 r. Krok ten potwierdzał wprawdzie, że deficyt został zredukowany poniżej trzech procent produktu krajowego brutto, nie jest to jednak jednoznaczne z dopuszczalnością dowolnego wzrostu wydatków budżetowych.

Biorąc pod uwagę, że stawki wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych obowiązują od 2005 r. Minister Sprawiedliwości podjął działania zmierzające do całościowej oceny funkcjonowania przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego wraz z aktami wykonawczymi do tego aktu prawnego. Dlatego zarządzeniem z dnia 21 lipca 2015 r. powołał Zespół do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dziennik Urzędowy Ministra Sprawiedliwości z dnia 2015 r. Nr 193 oraz z 2016 r. Nr 103). W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości, Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, Komisji Odpowiedzialności Zawodowej oraz stowarzyszeń tłumaczy przysięgłych.

W trakcie prac Zespołu stowarzyszenia reprezentujące tłumaczy przysięgłych przedłożyły m.in. propozycje zmian wysokości stawek wynagrodzenia. Zostały one przekazane do Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej, który obliczył skutki finansowe proponowanych podwyżek wynagrodzenia. Okazało się, że realizacja postulatów środowiska tłumaczy przysięgłych oznaczałaby ponad dwukrotny wzrost nakładów budżetu państwa na wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych. Obecnie prowadzone są prace mające na celu racjonalizację kwot podwyżek, przy jednoczesnym zapewnieniu, że będą one

satysfakcjonujące dla tłumaczy. Kwestie te były również przedmiotem roboczych spotkań z przedstawicielami m.in. Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS.

Dziękując Panu Posłowi za zainteresowanie tą sprawą pragnę podkreślić, że kwestie wynagrodzeń nie tylko tłumaczy przysięgłych, ale również przedstawicieli zawodów prawniczych pozostają w zainteresowaniu Ministra Sprawiedliwości. Jednakże podjęcie działań legislacyjnych w przedmiotowej sprawie wymaga uwzględnienia i analizy wielu istotnych czynników, w tym przede wszystkim natury finansowej związanych z możliwościami budżetu państwa.

Odnosząc się natomiast do terminowości wypłat wskazać należy, że kwestia ta była – na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości – przedmiotem badań Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości[2]. W wyniku przeprowadzonej analizy aktowej spraw sądowych stwierdzono, że „średni czas oczekiwania na przyznanie wynagrodzenia za wykonanie tłumaczenia wyniósł 77 dni. Połowa tłumaczy przysięgłych otrzymała wynagrodzenie w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy (dokładnie 94 dni)”[3]. W 6% badanych przypadków wynagrodzenie wypłacono w terminie tygodnia, w „co czwartym przypadku wypłata nastąpiła w okresie między 14 a 30 dni. Natomiast w co piątym przypadku czas oczekiwania przekroczył 60 dni, w co szóstym [...] 100 dni”[4]. Najdłuższy stwierdzony czas oczekiwania na wypłatę wynagrodzenia wynosił 849 dni.

Należy przy tym podkreślić, że występują okoliczności, kiedy niezwłoczne dokonanie płatności nie jest możliwe np. gdy osoba ubiegająca się o wypłatę nienależycie wykaże wysokość żądanego wynagrodzenia, albo gdy konieczne jest dokonanie szczegółowej analizy przedłożonego rachunku.

Niezależnie od powyższego zasadne jest stwierdzenie, że aczkolwiek czas oczekiwania przez tłumaczy przysięgłych na wypłatę wynagrodzenia przyznanego przez sądy w wielu przypadkach nie jest długi, to jednak występują sytuacje jego nadmiernego wydłużania. Uwzględniając powyższe zagadnienia oraz okoliczności podniesione w zapytaniu Pana Posła właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości rozważają wystąpienie z pismem do prezesów sądów odnoszącym się do konieczności terminowego wypłacania należności tłumaczom przysięgłym.

Z poważaniem

Marcin Warchoł

Podsekretarz Stanu

[1] [http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/\(\\$vAllByUnid\)/F8603A52FDED8782C1256E2A004393E7/\\$file/2481.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/($vAllByUnid)/F8603A52FDED8782C1256E2A004393E7/$file/2481.pdf) s.17.

[2] dr Paweł Ostaszewski, Justyna Włodarczyk-Madejska, Tłumaczenia poświadczone w praktyce wymiaru sprawiedliwości, IWS, 2016.

[3] Ibidem, s. 21.

[4] Ibidem, s. 21.

OPINIA PRAWNA W SPRAWIE ORGANIZOWANIA PRZEZ ORGANY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ PRZETARGÓW NA WYKONANIE TŁUMACZEŃ POŚWIADCZONYCH PRZEZ TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Warszawa, 12 kwietnia 2018 r.

Opinia prawna

Niniejszą opinię sporządzono na zlecenie Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych „TEPIS” z siedzibą w Warszawie.

Przedmiotem opinii jest odpowiedź na pytanie, 1) czy organizowanie przez organy administracji publicznej przetargów na wykonanie tłumaczeń poświadczonych przez tłumaczy przysięgłych znajduje uzasadnienie w aktualnie obowiązujących przepisach prawa, a także – w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na zadane pytanie – 2) jakie mogą być tego konsekwencje prawne.

Wykaz analizowanych dokumentów:

- pismo PT TEPIS nr RN.11/17 z 22.05.2017 r.
- pismo Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości z 19.06.2017 r.
- pismo PT TEPIS nr RN. Pre 22/17 z 24.07.2017 r.
- pismo Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości z 18.08.2017 r.
- dokumentacja przetargowa dotycząca zamówienia BA-F-II-3710-6/17 (<https://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/zamowienia-publiczne/zakonczone/rok-2017/news,9283,ba-f-ii-3710-617.html>)
- dokumentacja przetargowa dotycząca zamówienia BA-F-II-3710-3/18 (<https://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/zamowienia-publiczne/w-oku/news,10403,ba-f-ii-3710-318.html>)

Stan faktyczny

Asumptem do sporządzenia opinii jest fakt zorganizowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości w 2017 r. przetargu na wykonanie usług tłumaczeń ustnych i pisemnych (nr referencyjny BA-F-II-3710-6/17), w którym przedmiot zamówienia określono m.in. jako „świadczenie usług tłumaczenia pisemnego przysięgłego”.

W odpowiedzi na przedstawione przez PT TEPIS w piśmie z 22.05.2017 r. wątpliwości Dyrektor Generalny Ministerstwa Sprawiedliwości pismem z 19.06.2017 r. wyjaśnił, że zakres tematyczny przedmiotu zamówienia obejmuje tłumaczenia dla Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka, dotycząc głównie wydania państwu obcemu osoby ściganej (90%), a także przekazywaną osobą skazaną (8%).

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości tego typu zamówienia nie są zlecane przez sądy i tym samym mogą być realizowane w ramach procedury przetargowej.

Z tym stanowiskiem nie zgodził się PT TEPIS wyrażając w piśmie z 24.07.2017 r. pogąd, że we wskazanych w piśmie Dyrektora Generalnego przypadkach Minister Sprawiedliwości jest organem działającym w postępowaniu na podstawie ustawy, tłumacz w takich sytuacjach powinien być wzywany na podstawie art. 204 KPK, a w kwestii wynagrodzenia stosuje się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24.01.2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, wobec czego prowadzenie procedury przetargowej jest niezgodne z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych. W odpowiedzi na te argumenty Dyktor Generalny MS w piśmie z 18.08.2017 r. wskazał, że art. 204 KPK mówi o wezwaniu tłumacza, co oznacza, że tłumaczenia nie musi dokonywać tłumacz przysięgły, ale osoba posiadająca odpowiednią wiedzę w zakresie znajomości języka obcego. Zdaniem MS unormowanie nakazujące stosowanie stawek „ministerialnych” nie dotyczy organu administracji publicznej, jeżeli organ ten nie jest „gospodarzem” postępowania, a występuje jedynie w charakterze strony, uczestnika czy podmiotu na prawach strony.

W lutym 2018 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej MS zamieszczono nowe ogłoszenie o nr ref. BA-F-II-3710-3/18 o zamówieniu na „wykonywanie usług tłumaczeń pisemnych specjalistycznych z użyciem słownictwa prawniczego”.

Analiza prawna

Na kanwie powyższego stanu faktycznego przedmiotem analizy były następujące akty normatywne:

- ustawa z 25.11.2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.2017.1505 t.j. z 2017.08.07) – dalej w skrócie UZTP,
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24.01.2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U.2005.15.131 z 2005.01.26 ze zm.) – dalej w skrócie Rozporządzenie MS,
- ustawa z 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2017.1311 t.j. z 2017.07.03),
- ustawa z 06.09. 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2016.1764 t.j. z 2016.10.26),
- ustawa z 06.06.1997 – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.2017.1904 t.j. z 2017.10.12) – dalej w skrócie KPK,
- ustawa z 17.11.1964 – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2018.155 t.j. z 2018.01.19) – dalej w skrócie KPC,
- ustawa z 14.06.1960 – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2017.1257 t.j. z 2017.06.27) – dalej w skrócie KPA,
- ustawa z 23.04.1964 – Kodeks cywilny (Dz.U.2017.459 t.j. z 2017.03.02) – dalej w skrócie KC,

Strona 2 z 8

- ustawa z 06.06.1997 – Kodeks karny (Dz.U.2017.2204 t.j. z 2017.11.29) – dalej w skrócie KK,
- ustawa z 08.08.1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U.2012.392 t.j. z 2012.04.11),
- ustawa z 04.09.1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U.2017.888 t.j. z 2017.05.08),
- ustawa z 29.01.2004 – Prawo zamówień publicznych (Dz.U.2017.1579 t.j. z 2017.08.24) – dalej w skrócie PZP.

Regulacja zawarta w art. 15 i 16 UZTP

Art. 16 ust. 2 UZTP deleguje na Ministra Sprawiedliwości określenie, w drodze rozporządzenia, stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 UZTP, przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia. Z kolei w art. 15 UZTP mowa jest o wykonywaniu tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.

Z analizy powyższych przepisów wynika, że obowiązek zastosowania stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości zachodzi w sytuacji, gdy spełnione są łącznie trzy warunki:

- 1) tłumacz przysięgły wykonuje tłumaczenie na żądanie sądu, prokuratora, Policji lub organu administracji publicznej,
- 2) sąd, prokurator, Policja lub organ administracji publicznej żąda wykonania tłumaczenia w prowadzonym postępowaniu,
- 3) postępowanie prowadzone jest na podstawie ustawy;

Na kanwie analizowanego stanu faktycznego nie budzi wątpliwości, że Minister Sprawiedliwości jako naczelny organ w rozumieniu art. 18 pkt. 3) KPA, którego zakres działania dookreślają ustawa z 08.08.1996 r. o Radzie Ministrów i ustawa z 04.09.1997 r. o działach administracji rządowej, jest organem administracji publicznej w rozumieniu art. 15 UZTP.

Jak wskazał Dyrektor Generalny MS w piśmie z 29.06.2017 r. tłumaczenia poświadczone wykonywane są głównie w ramach procedury wydawania państwu obcemu osoby ściganej (90% tłumaczeń poświadczonych – mylnie nazywanych w ww. piśmie tłumaczeniami przysięgłymi) oraz przekazywania osób skazanych (8%), które uregulowane są w Dziale XIII Kodeksu postępowania karnego (Postępowanie ze stosunków w sprawach międzynarodowych).

Z powyższego wynika, że tłumaczenia poświadczane wykonywane są na rzecz organu administracji publicznej (Ministra Sprawiedliwości) w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy (Kodeksu postępowania karnego).

W razie kumulatywnego występowania trzech wyżej wymienionych przesłanek wskazane w art. 15 UZP podmioty zobowiązane są do stosowania stawek przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości.

Charakter prawny stosunku łączącego tłumacza z podmiotem wskazanym w art. 15 UZP

Tłumacza przysięgłego i wskazany w art. 15 UZP podmiot żądający wykonania tłumaczenia łączy stosunek publicznoprawny. Pogląd ten nad wyraz trafnie uzasadnił Sąd Okręgowy w Lublinie w uzasadnieniu wyroku z 20.07.2016 r. w sprawie o sygn. akt II Ca 272/16. Dlatego też warto przytoczyć fragment powołanego orzeczenie *in extenso*:

„W orzecznictwie przyjmuje się, że tego rodzaju stosunek ma charakter administracyjnoprawny, a co najmniej mieszany – łączący elementy cywilne i administracyjne z przewagą tych ostatnich (por. uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1997 r., OSP 1998/3/61, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1996 r., III Czp 22/96, Lex 24256, z dnia 28 listopada 1974 r., III Czp 76/74, OSNC 1975/7-8/108, wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 marca 2005 r., K 35/04). Wynika to przede wszystkim z braku równorzędności podmiotów tego stosunku niezbędnej w stosunkach cywilnoprawnych, a występuje nadrzędność organu procesowego i podległość biegłego, w tym tłumacza. Zadania tego ostatniego są jednostronnie wyznaczone przez organ powołujący tłumacza i przez niego jednostronnie kontrolowane. Źródłem powstania takiego stosunku jest postanowienie organu, prowadzącego postępowanie, które tłumacz ma obowiązek wykonać (art. 194 i 195 w zw. z 204 § 3 k.p.k., a także art. 200 § 1 w zw. z 204 § 3 k.p.c., gdzie mowa jest o "poleceniu organu procesowego"). Obowiązek wykonania tłumaczenia na polecenie organu procesowego wynika zresztą także z art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 487, z późn. zm.; dalej: "u.z.t.p."). Ewentualne niewypełnienie zadań jest sankcjonowane normami prawa procesowego (art. 285 k.p.k.) nie cywilnego. Jakkolwiek więc stosunek prawny pomiędzy tłumaczem przysięgłym, a organem procesowym, ze względu na charakter czynności tłumacza, jest częściowo zbliżony do cywilnoprawnego stosunku zlecenia, to dominują w nim cechy administracyjnoprawne. Organ procesowy występuje bowiem w stosunku do tłumacza z pozycji władczej, a wykonanie tłumaczenia nie zależy od autonomicznie wyrażonej, zgodnej woli stron. Brak wskazanej autonomii woli dotyczy także samego wynagrodzenia tłumacza za czynności, wykonywane na żądanie organu procesowego, albowiem art. 16 ust. 2

Strona 4 z 8

u.z.t.p. obliguje Ministra Sprawiedliwości do określenia stawek tego wynagrodzenia w drodze rozporządzenia (co stanowi odstępstwo od wyrażonej w art. 16 ust. 1 u.z.t.p. zasady umownego ustalenia wynagrodzenia tłumacza pomiędzy zleceniodawcą, a zamawiającym). Rozporządzenie to (Dz. U. z 2005 r. Nr 15, poz. 131 z późn. zm.) stanowi z kolei podstawę do jednostronnego przyznania wynagrodzenia biegłego przez organ procesowy. Ustawodawca również w tym wypadku zastrzega formę postanowienia (art. 618l § 1 k.p.k.), które tłumacz może ewentualnie kwestionować w drodze zażalenia (w przypadku postanowienia wydanego przez Policję zażalenie przysługuje do prokuratora, nadzorującego prowadzone przez ten organ postępowanie przygotowawcze – art. 465 § 3 k.p.k.).

W konsekwencji stosunek prawny pomiędzy organem procesowym, a powołanym przez ten organ tłumaczem, pomimo mieszanego charakteru, nie jest poddany cywilnoprawnej metodzie regulacji, albowiem nie występuje w nim ani równorzędność podmiotów, ani autonomia ich woli. Nie jest to więc stosunek z zakresu prawa cywilnego. Tym samym sprawa o wynagrodzenie, wynikające z takiego stosunku, nie jest sprawą cywilną.

Na powyższą specyfikę zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, wydając uchwałę z dnia 28 maja 1997 r., III CKU 24/97, zgodnie z którą nie jest dopuszczalna droga sądowa dla dochodzenia przez biegłego wynagrodzenia za opinię wydaną na zlecenie prokuratora w postępowaniu przygotowawczym. Siłą rzeczy, zwłaszcza wobec odpowiedniego stosowania przepisów, nakazanego przez art. 204 § 3 k.p.k., uchwała ta ma zastosowanie także do tłumacza przysięgłego oraz w przypadku, gdy tłumacz taki działa na zlecenie innego, niż prokurator, organu, prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

Możliwość stosowania PZP

W tym kontekście wyjaśnienia wymaga bardzo istotna kwestia, czy przepisy PZP mają zastosowanie również w sytuacji, gdy łączący strony (tu: organ i tłumacza) stosunek nie ma charakteru prywatnoprawnego. Odpowiedzi na to pytanie dostarcza art. 3 ust. 1 PZP stanowiący, iż Ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, zwanych dalej "zamówieniami". Zgodnie natomiast z art. 2 pkt. 12) UZP przez „zamówienia publiczne” należy rozumieć „umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane”. Przetarg jest zatem niczym innym jak jednym ze sposobów zawarcia umowy, co wynika zresztą również z regulacji zawartych w KC, w szczególności art. 70¹ § 1 KC, który stanowi, że „umowa może być zawarta w drodze aukcji albo przetargu”.

W przypadku stosowania procedury karnej wezwanie tłumacza następuje na podstawie art. 204 KPK, który stanowi o możliwości wezwania tłumacza. Nie sposób więc nie zgodzić się z argumentacją przedstawioną w piśmie Dyrektora Generalnego Ministra Sprawiedliwości z

Strona 5 z 8

18.08.2017 r., zgodnie z którą „Minister Sprawiedliwości może zatem – na potrzeby wynikające z realizacji kompetencji MS uregulowanych w KPK – wybrać do danego tłumaczenia zarówno tłumacza przysięgłego, jak i osobę nieposiadającą uprawnień tłumacza przysięgłego, ale posiadającą odpowiednią wiedzę w zakresie znajomości języka obcego”.

Należy jednakże stanowczo podkreślić, że kompetencja MS wyboru tłumacza (przysięgłego bądź nieprzysięgłego) nie przesądza automatycznie o możliwości organizowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości przetargów na wykonywanie tłumaczeń poświadczonych lub – jak to zostało opisane w przetargu nr ref. BA-F-II-3710-3/18 – „tłumaczeń pisemnych specjalistycznych z użyciem słownictwa prawniczego”, w sytuacji gdy konieczność wezwan a tłumacza wynika z wykonywania przez Ministra Sprawiedliwości uprawnień i obowiązków określonych w procedurze karnej bądź cywilnej.

W takiej bowiem sytuacji między tłumaczem (przysięgłym bądź nieprzysięgłym) a organem nawiązuje się stosunek publicznoprawny, a nie cywilnoprawny, który – jak wskazano powyżej – nie uprawnia do stosowania przepisów PZP.

Już tylko dla uzupełnienia należy dodatkowo wskazać na bardziej ewidentny wyraz braku logiki w argumentacji MS przedstawionej w wyżej cytowanym piśmie.

Z jednej strony MS podkreśla swoje uprawnienie do wyboru na podstawie art. 204 KPK tłumacza przysięgłego albo nieprzysięgłego, z drugiej jednak strony ogłasza przetarg na „świadczenie usług tłumaczenia pisemnego przysięgłego”. Niezależnie od użycia w tym kontekście nieprawidłowego sformułowania (przysięgły może być tłumacz, a tłumaczenie poświadczone), MS nie wyjaśnia, w jaki sposób i na podstawie jakich (osobiście mi nieznanymi, przyp. PG) przepisów tłumacz nieprzysięgły miałby sporządzić tłumaczenie poświadczone?!

W związku z powyższym należy uznać, że niezgodnym z prawem jest nie tylko organizowanie przetargu na tłumaczenia poświadczone, ale również na „tłumaczenia pisemne z użyciem słownictwa specjalistycznego prawniczego” w sytuacji, gdy organ wykonuje prawa i obowiązki wynikające z procedur ustawowych, na podstawie których dochodzi do nawiązania między organem a tłumaczem stosunku o charakterze publicznoprawnym.

W mojej ocenie zachodzi bardzo wysokie prawdopodobieństwo, że takie tłumaczenia wykonywane są również w ramach realizacji zamówienia publicznego udzielonego w wyniku przetargu przeprowadzonego pod nr ref BA-F-II-3710-3/1.

Świadczy o tym chociażby informacja zawarta w piśmie Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości z 19.06.2017 r., z którego treści wynika, że 98% tłumaczeń na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości wykonywanych jest w związku ze stosowaniem przepisów KPK.

Dlatego też – w celu rozwiania wątpliwości – rekomenduję zwrócenie się do Ministra Sprawiedliwości (w trybie dostępu do informacji publicznej) z zapytaniem, czy i ewentualnie

Strona 6 z 8

w jakim zakresie w wyniku realizacji zamówienia publicznego (...) zlecane było wykonywanie tłumaczeń poświadczonych, a także czy i ewentualnie w jakim zakresie zlecenie wykonania tłumaczeń odbywało się w wyniku realizacji przez MS praw i obowiązków wynikających z zastosowania procedury karnej i cywilnej.

Konsekwencje prawne zlecenia w drodze przetargu wykonywania tłumaczeń, które winny być realizowane na drodze relacji o charakterze publicznoprawnym

Odrębnej i bardziej pogłębionej analizy wymagałaby kwestia, czy PT TEPIS można by uznać za „Inny podmiot mający interes w uzyskaniu danego zamówienia” w rozumieniu art. 179 UZP, co uprawniałoby do skorzystania z środków ochrony prawnej wymienionych w Dziale VI UZP.

Do rozważenia jest również kwestia możliwego naruszenia przez osoby odpowiedzialne za organizację przetargu w MS dyscypliny finansów publicznych. Zgodnie bowiem z art. 17 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych:

1) opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję;

(...)

3) określenie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub wymaganych od wykonawców środków dowodowych w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia;

W mojej ocenie istnieje również obawa, iż działanie polegające na organizacji przetargu na tłumaczenia, które winny być wykonywane na rzecz organu w ramach stosunku publicznoprawnego, może być uznane za przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków przez funkcjonariusza publicznego oraz działanie na szkodę interesu publicznego (poprzez stosowanie stawek wyższych niż w Rozporządzeniu MS) lub prywatnego (tj. na szkodę interesu tłumaczy przysięgłych poprzez stosowanie stawek niższych niż w Rozporządzeniu MS), co może skutkować odpowiedzialnością karną (por. art. 231 KK).

Wnioski i rekomendacje

Stosowanie procedury przetargowej na tłumaczenia, które organ zleca w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, nie znajduje uzasadnienia w aktualnie obowiązujących przepisach prawa. W takiej sytuacji między organem a tłumaczem powstaje stosunek publicznoprawny, w ramach którego wyłączone jest stosowanie procedury przetargowej jako zastrzeżonej dla umów (stosunków cywilnoprawnych).

Stosowanie procedury przetargowej do tłumaczeń, które winny być zlecane w ramach stosunku publicznoprawnego, może skutkować skorzystaniem przez PT TEPIS, inne organizacje zrzeszające tłumaczy, samych tłumaczy przysięgłych lub podmioty biorące udział w przetargu z środków ochrony prawnej przewidzianych w PZP, stanowi w mojej ocenie naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a nawet może wypełniać znamiona ustawowe występkę stypizowanego w art. 231 KK.

Do wykonania tłumaczenia w ramach postępowania prowadzonego na podstawie ustawy organ winien wezwać tłumacza imiennie przy zastosowaniu odpowiednich regulacji przewidzianych w procedurze karnej bądź cywilnej.

Paweł Gugala, adwokat

Strona 8 z 8

PT TEPIS NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM

KONFERENCJA I WALNE ZGROMADZENIE EULITA

W dniu 16-17 marca 2017 r. w Sofii w Bułgarii odbyła się międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Europejskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych (EULITA) poświęcona statusowi tłumaczy sądowych.

Konferencja rozpoczęła się od wizyty w Pałacu Sprawiedliwości w stolicy Bułgarii – okazałym czteropiętrowym budynku mieszczącym 24 sale rozpraw. Pałac Sprawiedliwości jest siedzibą bułgarskich sądów, znajduje się tam także pokaźna biblioteka.

Dalsza część konferencji miała równie interesujący i bogaty program. Pani Mariachiara Russo z Uniwersytetu w Bolonii omówiła problematykę zapewnienia wystarczającej liczby wykwalifikowanych tłumaczy w świetle napływu imigrantów do Włoch, specyficzne trudności występujące w pracy tłumacza na rzecz służb imigracyjnych oraz opracowany tym celu pilotażowy program szkolenia „tłumaczy humanitarnych”. O pracy tłumacza w trudnych warunkach wojennych mówił Karim Bouarar, tłumacz i przedstawiciel Czerwonego Krzyża. James Brannan, starszy tłumacz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, odniósł się natomiast do problematyki tłumaczenia rozmów pomiędzy

oskarżonym a adwokatem. Liisa Laakso-Tammisto, tłumacz sądowa i była prezes fińskiej organizacji tłumaczy opowiedziała uczestnikom konferencji o aspektach pracy tłumacza sądowego w Finlandii. Niezwykle interesującą prezentację przedstawiły Katalin Balogh oraz Heidi Salaets z uniwersytetu KU Leuven w Antwerpii, które omówiły kwestie związane z tłumaczeniem nagrań pochodzących z podsłuchu, odnosząc się zarówno do problematyki rosnącej lawinowo liczby zleceń tłumaczenia nagrań pochodzących z monitoringu rozmów, jak i przekłamań w tłumaczeniu i ich źródeł, a także nazewnictwa samej czynności tłumaczenia rozmów z podsłuchu. Irina Norton z Wielkiej Brytanii przedstawiła syntetyczne sprawozdanie ze wspólnego praktycznego szkolenia policjantów i tłumaczy w formule symulowanego ataku terrorystycznego związanego z przetrzymywaniem zakładników. Zarówno tłumacze, jak i policjanci uczestniczący we wspólnych ćwiczeniach uznali tego rodzaju szkolenie za niezwykle potrzebne, ułatwiające wzajemną współpracę oraz umożliwiające zrozumienie oczekiwań drugiej strony w odniesieniu do roli tłumacza w policyjnym przesłuchaniu. Konferencja zakończyła się wystąpieniem pani Liese Katschinka, prezes Stowarzyszenia EULITA w trakcie dwóch kadencji (2009-2016), uczestniczącej z ramienia EULITA w opracowywaniu standardów ISO odnoszących się do tłumaczenia, która omówiła pokrótce postęp prac związanych z wprowadzaniem standardu ISO w zakresie tłumaczenia prawnego (DIS 20228). Program konferencji jest dostępny na stronie EULITA: http://eulita.eu/wp/wp-content/uploads/Conference-programme_Sofia_web.pdf

Tradycyjnie po konferencji odbyło się walne zebranie członków Stowarzyszenia EULITA. W roku 2017 walne zebranie nie było połączone z wyborami nowych członków do ciał statutowych Stowarzyszenia. W ramach walnego zgromadzenia omówiono i zatwierdzono budżet stowarzyszenia oraz przedyskutowano plany działania na nadchodzący rok.

EUROPEJSKIE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY SĄDOWYCH (EULITA) zostało założone dniu 26 listopada 2009 r. w Sądzie Pierwszej Instancji w Antwerpii. Jednym z członków założycieli Stowarzyszenia było Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ. Do Stowarzyszenia EULITA należą aktualnie stowarzyszenia tłumaczy z państw członkowskich UE (Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Luksemburg, Niemcy, Norwegia, Polska, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Wielka Brytania, Włochy). W skład członków stowarzyszonych wchodzi organizacje europejskie, organizacje tłumaczy, uniwersytety i indywidualni członkowie, również z państw spoza Unii Europejskiej. Pracami Stowarzyszenia EULITA kieruje Komitet Wykonawczy (Executive Committee), którego członkowie działają na zasadzie pro bono. Od początku istnienia Stowarzyszenia we władzach EULITA uczestniczyli przedstawiciele PT TEPIŚ – najpierw Zofia Rybińska, która pełniła funkcję wiceprezesa EULITA przez dwie kadencje od momentu założenia Stowarzyszenia do roku 2016, a od roku 2016 Joanna Miler-Cassino jako członek Komitetu Wykonawczego.

Celem Stowarzyszenia EULITA jest reprezentowanie interesów tłumaczy sądowych wobec krajowych, europejskich i międzynarodowych organizacji i instytucji i aktywne lobbowanie na rzecz poprawy statusu tłumaczy. EULITA wspiera tworzenie stowarzyszeń zawodowych tłumaczy prawniczych w państwach członkowskich UE, w których stowarzyszenia takie jeszcze nie istnieją i promuje ścisłą współpracę stowarzyszeń tłumaczy z uczelniami w zakresie szkoleń i badań naukowych, a także działa na rzecz tworzenia krajowych i unijnych rejestrów wykwalifikowanych tłumaczy prawniczych. Podnoszenie profesjonalizmu tłumaczy i jakości tłumaczenia tekstów prawnych jest realizowane poprzez wspieranie uznawania i podnoszenia statusu tłumaczy prawniczych, wymianę informacji i dobrych praktyk w zakresie szkoleń i ustawicznego rozwoju zawodowego oraz promowanie ścisłego przestrzegania kodeksu etyki zawodowej i dobrych praktyk w zakresie tłumaczeń ustnych i pisemnych.

EUROPEAN LEGAL INTERPRETERS
AND TRANSLATORS ASSOCIATION

Opr. Joanna Miler-Cassino

Wspólne zwiedzanie kolekcji designu w Muzeum Narodowym w Warszawie

W czerwcu po raz kolejny spotkaliśmy się, aby wspólnie spędzić czas z dala od komputerów i sal sądowych. Tym razem w gościnnych progach Muzeum Narodowego mogliśmy obejrzeć najciekawsze prace polskich projektantów. Po nowocześnie zaaranżowanej Galerii Wzornictwa Polskiego oprowadziła nas kurator Anna Maga, kustosz kolekcji. W zajmujący sposób przedstawiła najważniejsze zjawiska w polskim wzornictwie i zaprezentowała projekty najlepszych rodzimych twórców od początku XX wieku po czasy współczesne. Na wystawie znalazły się meble zaprojektowane przez St. Witkiewicza, barwne projekty Zofii Stryjeńskiej, meble z Zameczku Prezydenta RP w Wiśle, legendarne serwisy do kawy, a nawet słynny gramofon „Bambino”, który wielu z nas jeszcze dobrze pamięta. Serdecznie wszystkich zapraszamy na wspólne spotkania ze sztuką w tle.

Opr. Małgorzata Andrzejewska

TŁUMACZE NESTORZY

JERZY Ogonowski, TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY JĘZYKÓW FRANCUSKIEGO I ROSYJSKIEGO

Jerzy Ogonowski

Jak zostałem legendą

W tym roku okazało się, iż zawód tłumacza wypadło mi wykonywać już pół wieku. A kiedy zaczęto się zastanawiać, kto z mego otoczenia tłumaczy zna mnie na tyle długo, żeby mógł o mnie napisać, to jakoś tak wyszło, że chyba oprócz mojej żony (podobnie jak ja z 50-letnim stażem małżeńskim), nikogo już takiego nie ma. Bo paradoksalnie, chociaż od początku po dziś dzień wykonuję tę pracę głównie w domu, to jednak otoczenie zawodowe zmieniałem dość często. A jak to było, opowiem.

Pod koniec studiów w Wyższym Studium Języków Obcych w Warszawie (przekształconym potem w Instytut Lingwistyki Stosowanej) chciałem w tym mieście zostać i pracować jako tłumacz. W tamtych czasach (w roku wydarzeń marcowych) w tym celu trzeba było uzyskać z Wrocławia zaświadczenie o niemożności znalezienia pracy tłumacza w tym mieście. W Radzie Narodowej odmówiono mi takiego zaświadczenia twierdząc, że wprost przeciwnie – tłumacze we Wrocławiu są jak najbardziej potrzebni. Kiedy jednak przyszło co do czego, to okazało się, że, owszem, tłumacze są potrzebni, ale jednocześnie w różnych biurach muszą przy okazji wykonywać czynności urzędniczo-towarzyszące i polecane niespodziewanie przez szefa (robić kawę, coś tam jeszcze wypisywać i wykonywać przeróżne polecenia). Znalazłem w końcu taką Nauczycielską Spółdzielnię Pracy, w której, obok wykonywania map szkolnych, produkcji leżaków dla przedszkoli, udzielania korepetycji, był też dział tłumaczy, jednak okazało się, że tłumaczenia są tylko na zlecenia i nie można zarobić więcej niż 750 zł rocznie! Warto też nadmienić, iż w tej epoce o etatach decydował Komitet Wojewódzki PZPR, toteż do niego się zwróciłem. Dość szybko otrzymałem telefoniczną odpowiedź, że Prezes tejże Spółdzielni wystąpił akurat o przydzielenie dwóch etatów. Bardzo miła pani powiedziała mi, że postanowiono, iż Prezes otrzyma nie dwa, lecz trzy etaty, z czego zostanie zobowiązany do zatrudnienia mnie. Tak się też stało. Chodziły słuchy, że nie jest pewne czy ten pan Prezes legitymuje się chociaż średnim wykształceniem, ale sprytny był na pewno, bo umiał sprawę tak pokierować, żeby mieć z tego korzyść dla siebie. I tak, kiedy chciał komuś odmówić tłumaczenia, wyjaśniał, że on by bardzo chętnie, ale cóż, siła wyższa, musi dać mnie, bo to jest nakaz KW. A kiedy nie chciał dać zlecenia mnie, to wyjaśniał, że on by bardzo chętnie, ale jestem jeszcze młody i niedoświadczony, a tłumaczenie jest niezwykle trudne. Aż przyszedł czas, że w jakimś momencie (po chyba sześciu latach mojej pracy), drugi

tłumacz, Robert Klesta, z którym współpracowałem, postawił pytanie: jak długo ktoś może być młody i ciągle niedoświadczony (tu wyjaśnił, że tłumaczenia moje dobrze zna i nierzadko korzysta z nich jako wzorca dla siebie).

Potem przyszły czasy gierkowszczyzny, francuskich tłumaczeń było dużo, ze względu na polityczne uwikłania Gierka, a rosyjskich nadal dużo, ze względu na przyjaźń polsko-radziecką. Z funkcjonowania w postaci człowieka narzuconego przez KW, chociaż z tą kobietą, co stamtąd do mnie telefonowała z informacją o etacie dla mnie, nigdy na żywo się nie spotkałem, przekształciłem się w roku 1970 w doradcę, bo teraz ze względu na kierunek gierkowski trzeba było już tych etatów więcej. I tak na wzór mojej osoby powstał dział kilkudziesięciu tłumaczy na etacie pracujących w domu.

Zmiany społeczno-gospodarcze w kraju powodowały, że pracowałem kolejno, nie licząc wymienionej Spółdzielni Nauczycielskiej, w Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy i Spółdzielni Pracy „Elektron”, co polegało na przenoszeniu całego naszego działu to tu, to tam, zależnie od sytuacji i potrzeb. Aż nastąpił polityczny karnawał lat 80., kiedy to naruszone zostały rozmaite układy osobowe, wielu pracowników zajęło stanowiska wyczekujące, nie wiedząc, komu teraz służyć. Jednocześnie zaczął się chwiać w posadach Dział Tłumaczy w Spółdzielni złożonej z wielu działów w żaden sposób do siebie niepasujących. Dla mnie z kolei był to czas, kiedy różne gremia uznały, że w końcu na tle wszystkich, tylko ja jeden jestem poza układami i zacząłem zajmować wszystkie możliwe stanowiska społeczne, jakie uznałem za stosowne dla ratowania Działu tłumaczy, a w późniejszym czasie – wyodrębnienia Spółdzielni Tłumaczy. Tak więc pełniłem takie funkcje, jak współzałożyciel NSZZ „Solidarność”, sekretarz POP, członek zarządu spółdzielni... A kiedy sprawy ułożyły się we właściwy sposób, wyodrębniliśmy się jako Spółdzielnia Pracy Tłumaczeń Technicznych i innych Specjalistycznych. Był to okres kilkuletniej prosperity grupy, po czym nastąpił program Balcerowicza, a wraz z nim ostry reżim podatkowy, czyli utworzenie tzw. Funduszu Aktywizacji Zawodowej (potem z dodatkiem Państwowym). Oznaczało to, że przekroczenie pewnych dochodów przez podmiot gospodarczy pociągało za sobą kilkukrotny wzrost należnego podatku. Znalazłem na to lekarstwo, jednakże pomysł przekroczył możliwości ekonomicznego rozumowania grupy. Zatem – zgodnie z moimi przewidywaniami – po kilku miesiącach Spółdzielnia padła. Kontakty ze spółdzielczością pracy zakończyły się odznaką zasłużonego spółdzielcy, wręczoną zresztą przez Prezesa Spółdzielni Tłumaczy w windzie.

I tak od lat 90. pracuję już na własny rachunek, najpierw jako Spółka Tłumaczy z o.o. „Text”, potem jako Tłumacz Przysięgły, a obecnie – „Biuro Tłumaczeń Jerzy Ogonowski Tłumacz przysięgły s.c.” Małgorzata Ogonowska, Jerzy Ogonowski.

W latach 80. i 90. ubiegłego wieku, obok pracy zawodowej, zająłem się również trochę uzupełnieniem wiedzy zgodnie z moimi zainteresowaniami, tj. w zakresie filozofii, etyki i religioznawstwa, nie jako wyznawca czegośkolwiek, ale w charakterze zainteresowanego naukami i zjawiskami społecznymi. Z chwilą powstania TEPIS-u znalazłem się w jego szeregach, biorąc na siebie kilkakrotnie funkcje w zarządzie Dolnośląskiego Koła oraz w Radzie Naczelnej. Dla pełnego obrazu jeszcze trzeba by nadmienić, że uczestniczyłem też, w tym również jako przewodniczący, w kilku innych gremiach społecznych, niezwiązanych

z tłumaczeniami. Miałem też plany naukowe, co do filozofii, ale zmiany społeczno-polityczne nie poszły w kierunku, który by mi to umożliwił bez konieczności rezygnacji z własnych poglądów.

Pozostałem zatem przy tłumaczeniach, w których rzetelność wymaga bezstronności, a jakiegokolwiek zaangażowanie, które mogłoby zdeformować przekład, jest wręcz niedopuszczalne. Tak więc można by rzec:

„Nie głaskało mnie życie po głowie,
Nie pijałem ptasiego mleka,
No i dobrze, no i na zdrowie,
Tak wyrasta się na człowieka.”

No i czasem na legendę można wyrosnąć, i srebrny krzyż zasługi dostać, a już na pewno można pracować pełną parą w wieku 75 lat i więcej, a moja wiedza może posłużyć również innym, jeżeli nie będę jej chronił jak średniowieczny rzemieślnik.

ŻEGNAMY KOLEGĘ DR. JACKA PRZENIOSŁO, TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO JĘZYKA ALBAŃSKIEGO

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o odejściu w dniu 6 lipca 2018 roku, w wieku 77 lat, naszego Drogiego Kolegi, dr. Jacka Przeniosło, tłumacza przysięgłego języka albańskiego, wieloletniego członka PT TEPIS.

Pan dr Jacek Przeniosło był nie tylko wieloletnim tłumaczem języka albańskiego, ale i współtwórcą Towarzystwa Polsko-Albańskiego, jego wieloletnim prezesem i Prezesem Honorowym.

My zapamiętamy dr. Przeniosło nie tylko jako znakomitego tłumacza, ale przede wszystkim jako bardzo życzliwego Kolegę, aktywnie wspierającego działalność Towarzystwa TEPIS, dobrego i ciepłego człowieka oraz wielkiego przyjaciela Albanii i Kosowa.

Cześć Jego pamięci!

Wyrazy serdecznego współczucia Rodzinie i Najbliższym składa

Rada Naczelna i Członkowie Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczane i niepoświadczane tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWEMU CZŁONKOWI EKSPERTOWI, KTÓRYM ZOSTAŁA USTANOWIONA:

Ewa KOŚCIAŁKOWSKA-OKOŃSKA (en)

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM, KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:

Joanna ALBIN (es, en)
Katarzyna BALIŃSKA (it)
Anna HALCZAK (hr)
Renata JĘDRZEJEWSKA (en)
Małgorzata KARBOWIAK-LIPIŃSKA (en)
Bartosz LACKI (en)
Magdalena MALINOWSKA (en, de)

Agata MIRECKA (de)
Paulina NOWAK-KORCZ (fr)
Joanna PRUD (de)
Czesław RESTEL (en, ru)
Karolina ROMANOWSKA (ru)
Agnieszka UŚCINOWICZ-LUŚNIA (en, ru)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Sławomir BAŃCYROWSKI (en, fr, es)
Aleksandra BACZ (en)
Jadwiga BIS (de)
Katarzyna BONDARUK-AUGUSTYŃCZYK (es, en)
Agnieszka DUMEIGE (fr)
Sara GRAJPEL (en, de)
Anna Małgorzata JANUS (fr, en)
Sylwia JANUSZEWSKA (ru)
Adrian KARPOWICZ (en)
Kornelia KAŁUŻA (en)

Małgorzata LIPSKA (de)
Agata MAKÓWKA (de)
Magdalena MÓZGOWIEC (fr)
Anna SIENNICKA (ru, en)
Oskar SOBCZAK (en)
Katarzyna SZCZYGIEŁ-KLARA (it)
Agata WÓJCICKA (en)
Łukasz WÓJCIK (es)
Marta WÓJCIK (ru, en)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en – angielski, af – afrikaans, ar - arabski, bn – bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh – chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw – hebrajski, gr - grecki, ka – gruziński, hi – hindi, id – indonezyjski, es- hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko – koreański, lt - litewski, la – łaciński, lv – łotewski, mk – macedoński, mn - mongolski, mo-mołdawski, nl – niderlandzki, hy – ormiański, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa – pendżabski, fa – perski, pl – polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl – słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA PT TEPIS

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.
Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:

46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

LICZBA CZŁONKÓW PT TEPIS

wynosi obecnie 756; w tym 213 Członków Zwyczajnych i 41 Członków Ekspertów

**Skarbnik Towarzystwa TEPIS dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej organizacji pożytku publicznego**

Redakcja: Rada Naczelna PT TEPIS

Sekretarz Redakcji: Maria Piasecka

Biuletyn TEPIS, ul. Emilii Plater 25 lok. 44, 00-688 Warszawa